

НАМУНАИ
саволу масъалаҳои тест
аз фанни адабиёти тоҷик
(имтиҳони қисми Б)
ИМД 2025

ФОЛКЛОР. МАФҲУМҲОИ АДАБӢ.

1 Кадом навъи адабиёт пештар пайдо шудааст?

- A) адабиёти илмӣ
- B) адабиёти хаттӣ
- C) адабиёти шифохӣ
- D) адабиёти илмӣ-оммавӣ

2 Хусусиятҳои асосии адабиёти шифохӣ:

- A) ибораорой, истифодаи калимаҳои душворфаҳм
- B) истифодаи забони адабӣ, муаллифи муайян
- C) истифодаи санъатҳои адабӣ, тарғибу ташвиқи дониш
- D) истифодаи лаҳҷа, вариантнокӣ, муаллифи номаълум

3 Кадоме аз суруду таронаҳои халқӣ як навъ шикоятнома аз рӯзгори талху сангин ва гарони косибон аст?

- A) Ай ҷавру зулми мирон,
Гардида мулк вайрон...
- B) Ғарибӣ кӯи сахт аст, эй бародар,
Ғарибонро накӯ дору маёзор...
- C) Нигори нозанин, ман аҳли дардам,
Сарамро гар буранд, аз ту нагардам...
- D) Дилакам зардоб шуд аз ҷақ-ҷақи бофандагӣ,
Чашмакам пуроб шуд аз риштаҳои кандагӣ...

4 “Алла”-и модарон кадом навъи эҷодиёти шифохӣ (дахонӣ)-и халқ аст?

- A) байт
- B) тарона
- C) рубой
- D) дубайтӣ

5 Сухан дар бораи кадом навъи асарҳои халқӣ меравад?

Ҳаҷман хурд буда, дар он воқеа ба тезӣ оғоз ёфта, ба авҷи аъло мерасад ва ҳамоно хотима меёбад.

- A) афсона
- B) латифа
- C) суруду тарона
- D) насри ривоятӣ

6 Сухан дар бораи кадом жанри адабиёти шифоҳӣ меравад?
“Оҳангдорӣ, содагӣ ва равонӣ хусусияти асосии ин жанр буда, дар он мавзӯҳои гуногуни кору зиндагӣ, орзуву омоли инсонҳо инъикос меёбад.”

- A) афсона
- B) тарона
- C) латифа
- D) зарбулмасал

7 Суруди халқии “Таронаи бофандагон” дар кадом мавзӯ суруда шудааст?

- A) кору зиндагӣ ва орзуҳои ширини бофандагон
- B) самимият дар кор ва орзуву омоли бофандагон
- C) азоби рӯзгор, вазнинии кор ва беқадрии касби бофандагӣ
- D) дур аз ёру диёр дар бенавоию нодорӣ зиндагӣ кардани бофандагон

8 “Ғарибнома” кадом навъи эҷодиёти шифоҳӣ (даҳонӣ)-и халқ аст?

- A) афсона
- B) латифа
- C) тарона
- D) дубайтӣ

9 “Кини Сиёвуш” ба кадом навъи асарҳои халқӣ мансуб аст?

- A) суруди таърихӣ
- B) суруди маросимӣ
- C) таронаи ғарибӣ
- D) насри ривоятӣ

10 Чистон аз рӯи шаклу мазмун ба кадом жанри адабиёт монанд аст?

- A) тарона
- B) муаммо
- C) рубой
- D) зарбулмасал

11 Доир ба Шӯриши Восеъ аввалин бор дар кадом навъи адабиёт сухан гуфта шуд?

- A) адабиёти хаттӣ
- B) адабиёти таърихӣ
- C) адабиёти илмӣ
- D) адабиёти шифоҳӣ

12 Сурудҳои “Шӯриши Восеъ”, “Шӯриши Қаландаршоҳ” ва “Шӯриши Усмонҷон”-ро аз рӯи кадом хусусияташон сурудҳои таърихӣ номидаанд?

- А) Дар ин сурудҳо дар бораи воқеаю қорномаҳои шахсони таърихӣ ҳикоя шудааст.
- В) Таърихи ташаккули халқи тоҷик дар ин сурудҳо дар шаклҳои гуногуни шеърӣ баён гардидааст.
- С) Таърихи ташаккули халқи тоҷик дар ин сурудҳо дар шакли достон баён гардидааст.
- Д) Дар ин сурудҳо дар бораи ташаккули халқи тоҷик ҳикоя мешавад.

13 Яке аз аввалин намунаи суруди таърихӣ дар эҷодиёти шифохӣ (дахонӣ)-и халқ, ки дар шакли марсия гуфта шудааст:

- А) “Кини Сиёвуш”
- В) “Шӯриши Восеъ”
- С) “Шӯриши Усмонҷон”
- Д) “Шӯриши Қаландаршоҳ”

14 Ин суҳанҳо аз кадом суруди таърихист?

*Чӣ тӯфон аст имрӯзо,
Даргирифт кӯҳу санго,
Офтоб наздики моҳо ...*

- А) “Кини Сиёвуш”
- В) “Шӯриши Восеъ”
- С) “Шӯриши Усмонҷон”
- Д) “Шӯриши Қаландаршоҳ”

15 Ин порча аз кадом суруди таърихист?

*Аз Ҳисор омад сарбоз,
Шамшера кардан пардоз,
Хатлона кардан тороҷ...*

- А) “Шӯриши Усмонҷон”
- В) “Гиристани муғон”
- С) “Шӯриши Восеъ”
- Д) “Шӯриши Қаландаршоҳ”

16 Ин порча аз кадом суруди таърихист?

*Отама бурдан Бухор,
Пушондан чомай гулдор,
Кашидануш рӯйи дор,
Вой алами Гулӯзор.*

- А) “Шӯриши Усмончон”
- В) “Гиристани муғон”
- С) “Шӯриши Қаландаршоҳ”
- Д) “Шӯриши Восеъ”

17 Ин порча аз кадом суруди таърихист?

*Маҳрум мондум аз падар,
Ибрат шавад ба дигар,
Дод аз дасти ситамгар,
Вой алами Гулӯзор.*

- А) “Шӯриши Усмончон”
- В) “Шӯриши Қаландаршоҳ”
- С) “Гиристани муғон”
- Д) “Шӯриши Восеъ”

18 Ин рубой аз адабиёти шифохӣ чӣ маъно дорад?

*Хоки Ватан аз тахти Сулаймон хуштар,
Хори Ватан аз лолаву райҳон хуштар.
Юсуф, ки ба Миср подшоҳӣ мекард,
Эй кош гадо будӣ ба Канъон хуштар.*

- А) Тоҷикистон пур аз лолаву райҳон мебошад.
- В) Ҳар ҷо, ки ба мо хуш гузарад, он ҷо Ватан аст.
- С) Юсуф дар Канъон гадо буд, аммо дар Миср подшоҳ шуд.
- Д) Зиндагӣ қардан дар ватан беҳтар аз подшоҳӣ дар ғарибӣ аст.

19 Мавзӯи ин дубайтии халқӣ чист?

*Сари сарчашма рафтам ман ба ваҳте,
Ба оби дида биниондам дараҳте.
Шамол омад, дараҳтам решақан шуд,
Мани мускин надорам ҳеҷ баҳте.*

- А) ғарибию дурӣ аз ватан
- В) ҳасрат аз умри гузашта
- С) шикоят аз тақдиру қисмат
- Д) гила аз ҳичрони маъшук

20 Мавзуи ин дубайтии халқӣ чист?

*Сари кӯҳи баланд буд хонаи ман,
Фалак тире задаст бар шонаи ман.
Фалак тире задаст, пайкон надорад,
Ба ҳасрат нур шудааст паймонаи ман.*

- А) гила аз ҳичрони маъшук
- В) меҳру дӯстӣ ва бародарӣ
- С) шикоят аз тақдиру қисмат
- Д) мусофирию дурӣ аз ватан

21 Мавзуи ин дубайтии халқӣ чист?

*Шамолак мевазад бо барги гандум,
Мусофир гаштаам дар шаҳри мардум.
Мусофирӣ маро дилгир кардаст,
Фалак дар гарданам занҷир кардаст.*

- А) гила аз ҳичрони маъшук
- В) ҳасрат аз умри гузашта
- С) шикоят аз тақдиру қисмат
- Д) ғарибӣ ва дурӣ аз ватан

22 Мавзуи ин рубоии халқӣ чист?

*Хоки Ватан аз тахти Сулаймон хуштар,
Хори Ватан аз лолаву райҳон хуштар.
Юсуф, ки ба Миср подшоҳӣ мекард,
Эй кош, гадо будӣ ба Канъон хуштар.*

- А) гила аз ҳичрони маъшук
- В) меҳандӯстию меҳанпарастӣ
- С) шикоят аз тақдиру қисмат
- Д) ҳасрат аз умри гузашта

23 Мавзуи ин рубоии халқӣ чист?

*Имрӯз манам гандумаки сабз ба дашт,
Ҳайфи умрам, ки дар ғарибӣ бигузаист.
Хешони ватан агар маро ёд кунед,
Ҷавру ситами замона имсол гузаист.*

- А) гила аз ҳичрони маъшук
- В) ҳасрат аз умри гузашта
- С) шикоят аз тақдиру қисмат
- Д) мусофирию дурӣ аз ватан

24 Мавзуи ин байтҳои халқӣ чист?

*Дар ғарибӣ ғашта-ғашта ранги зард овардаам,
Ранги зардамо ба пеши аҳли дард овардаам.
Ранги зардамо бубину аз хазонам ёд кун,
Бар сари қабрам нишину як даме фарёд кун.*

- А) шикоят аз тақдиру қисмат
- В) меҳру дӯстӣ ва бародарӣ
- С) мусофирӣ ва саҳтиҳои он
- Д) гила аз ҳичрони маъшук

25 Жанри афсона БЕШТАР бо кадом ҷумла ба охир мерасад?

- А) Буд-набуд, дар замонҳои қадим як ... буд.
- В) Онҳо ҳама ба муроду мақсади худ расиданд.
- С) Хулоса, ин асар аҳаммияти баланди тарбиявӣ дорад.
- Д) Чаро ин гуна шуд? Ҷавоби ин муаммо чист?

26 Кадом жанри адабиёти шифохиро мисли “намаке дар таом” гуфтаанд, ки каломро дилкаш ва ҷаззоб мегардонад?

- А) чистон ва муаммо
- В) зарбулмасалу мақол
- С) нақлу ривоят
- Д) афсона ва латифа

27 Кадом зарбулмасал ё мақол бар шарҳи сухани Айнулҳаёт меояд?

Айнулҳаёт чун сухани доя бишунид, бихандиду гуфт: “Эй доя, рози ман бармало афтодааст (ошкор шудааст).”

- А) Моргазида аз ресмони ало метарсад.
- В) Он чӣ дар дег аст, дар кафлез меояд.
- С) Офтобро бо доман пӯшида намешавад.
- Д) Аз дӯст ҳар чӣ мерасад, хуш аст.

28 Сухан дар бораи кадом жанри адабиёти шифохӣ меравад?

Мувофиқи тахайюлотии одии одамон дар бораи ҳодисаю воқеаҳои ҳаёлангез ва дур аз ҳақиқат эҷод шудаанд. Дар онҳо деу ачина ва дигар ашъҳое, ки халқ парастии мекард, амал менамуданд.

- А) афсона
- В) ривоят
- С) латифа
- Д) чистон

29 Ин порча аз кадом афсона аст?

Дар яке аз мамлакатҳои Шарқ марди ҳунарманде буд, ки Хирадманд ном дошт. Вай дар Хатлон зиндагӣ мекард. Чанде нагузаист, ки ӯ дар ҷанги деу тӯрониён асир гардид ва аз вай дигар хабаре нашуд. Ӯ як писар ва ва чор духтар дошт.

- A) “Кали зирак”
- B) “Савоби нимта нон”
- C) “Дехқон ва кӯзаи зар”
- D) “Эрачи тилисмшикан”

30 Муайян кунед, ки ин порча аз кадом асари насри ривоятӣ интихоб шудааст?

Аммо муаллифи ахбору гузорандаи асрор Абутоҳири Тарсусӣ аз ин қиссаи дилкушои руҳафзоӣ чунин ҳикоят мекунад, ки чун ...ро ба Эрон бурданд, чунин гӯянд, ки ӯро духтаре буд, саҳт боҷамолу камол, ки ӯ беназири аҳли ҳеш буд ва дар ҳаждаҳсолагӣ сурати Сиёвахию фарри Ҳушанг дошт ва дар қуввату диловарӣ ба Исфандиёр мемонд.

- A) “Доробнома”
- B) “Ҳазору як шаб”
- C) “Тӯтинома”
- D) “Калила ва Димна”

31 Кадом ҷумла ҳоси насри ривоятии адабиёти шифохист?

- A) Дар яке аз мамлакатҳои Шарқ марди ҳунарманде буд...
- B) Як марди олус барои додхоҳӣ ба назди подшоҳ омад...
- C) Буд-набуд дар замонҳои қадим Лукмони Ҳаким ном...
- D) Аммо муаллифи ахбору гузорандаи асрор чунин нақл мекунад ...

32 Кадом зарбулмасал ё мақол бар шарҳи сухани Искандар (аз достони “Бӯрондухт ва Искандар”) меояд?

Бинишнед, то тадбире кунем.

- A) Машварат идроку хушёрӣ диҳад.
- B) Морғазид аз ресмони ало метарсад.
- C) На сӣх сӯзад, на кабоб.
- D) Кори шаб – хандаи рӯз.

33 Кадом зарбулмасал ё мақол бар шарҳи сухани зер меояд?

Тарки одат мушқил аст, одам, ки ба чизе хӯ гирифт, тарки он барои ӯ душвор аст.

- A) Аз дӯст ҳар чӣ мерасад, хуш аст.
- B) Он чӣ дар дег аст, дар кафлез меояд.
- C) Дил – дили Зайнаб.
- D) Тарки одат – амри маҳол.

34 **Чумлаи “Ҳамаи қишлоқ медонад, ки шумо ошиқи шайдои раис шудаед” ба маънои кадом зарбулмасал мувофиқ аст?**

- A) Дил – дили Зайнаб.
- B) Дили нохоҳам – узри бисёр.
- C) Офтобро бо доман пӯшида намешавад.
- D) Он чӣ дар дег аст, дар кафлез меояд.

35 **Кадам навъи асарҳои халқӣ бо калимаю ибораҳои “Буд набуд як подшоҳ буд ...”, “Дар замонҳои хеле қадим як бечорае буд ...”, “Дар яке аз мамлакатҳо ...” ва монанди инҳо оғоз мешавад?**

- A) афсона
- B) латифа
- C) ҳикоя
- D) насри ривоятӣ

36 **Дар кадом навъи асарҳои халқӣ ба ҷуз ҳазлу шӯҳҳои латиф зулму ситам, бедодӣ, ҳасисӣ, фиребу макри давлатмандон ва дигар намоён-дағони табақои ҳукмрон ба зери танқиди саҳт гирифта шудааст?**

- A) тарона
- B) афсона
- C) насри ривоятӣ
- D) зарбулмасалу мақол

37 **Дар кадом жанри маъмули асарҳои халқӣ ҳислатҳои ношоистаи одамон беғаразона ва ё бо оҳанги ҳазл мазаммат карда мешавад?**

- A) ҳикоя
- B) латифа
- C) афсона
- D) тарона

38 **Ақлу заковат, донишу маърифати шахсиятҳои бузург БЕШТАР дар кадом жанрҳои халқӣ васф мешаванд?**

- A) нақлу ривоятҳо
- B) суруду таронаҳо
- C) масал ва латифаҳо
- D) зарбулмасалу мақолҳо

39 Чунин тарзи баён хоси кадом асари халқист?

“Шунидаам, ки ду гунчишк бар шохи дарахте ошёна ниҳода ва аз матои дунё ба обу дона қаноат карда буданд.”

- A) латифа
- B) насри ривоятӣ
- C) афсона
- D) зарбулмасалу мақол

40 Кадом навъи асарҳои халқӣ бо ибораю ҷумлаҳои *“Овардаанд, ки ...”, “Нақл мекунанд, ки ...”, “Муаллифи ахбору гуздорандаи асрор чунин меғӯяд ...”* ва монанди инҳо оғоз мешавад?

- A) афсона
- B) суруд тарона
- C) насри ривоятӣ
- D) латифа

41 Кадом асар намунаи барҷастаи насри ривоятист?

- A) Достони “Бӯрондухт ва Искандар”
- B) Ҳикояти “Бозаргон ва тӯтӣ”
- C) Ҳикояти “Марди аблаҳ ва хирс”
- D) Афсонаи “Эраҷи тилисмшикан”

42 Муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом навъи шеър аст:

Аз чаҳор мисраъ иборат аст. Аввалин маротиба Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар ин навъ шеър гуфтааст ва машҳуртарин ғӯяндаи он Умари Хайём аст.

- A) қитъа
- B) дубайтӣ
- C) рубой
- D) тарона

43 Муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом навъи шеърӣ меравад:

Шеърест, ки мисраъҳои байти аввалии ҳамқофия нестанд. Ҳаҷмаи аз чор то понздаҳ байт аст ва беиштар дар мавзӯҳои ахлоқӣ, ҳаҷвӣ, таҳнияту таъзият ва ҳамдардӣ гуфта мешавад. Ибни Ямин дар ин навъ беиштар шеър гуфтааст.

- A) қасида
- B) ғазал
- C) қитъа
- D) тарҷеъбанд

44 Ин гуфтаҳо дар бораи кадом навъи шеърест?

Ин навъи шеър асосан аз 5 то 15 байт аст ва мазмуни ошиқона дошта, сӯзу ҳасрати одамиро баён мекунад. Дар ибтидо ашъори сирф ошиқона ва муқаддимаҳои ишқии қасидаҳоро мегуфтанд, ки бо мусиқӣ суруда мешуд. Аввалин намунаҳоро дар шеъри Рӯдакӣ, Рӯбиа ва Дақиқӣ мебинем.

- A) китъа
- B) қасида
- C) тарона
- D) ғазал

45 Муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом навъи шеърӣ меравад:

Яке аз шаклҳои шеър, ки камтар аз 15 байт нест ва мисраъҳои якуму дуҷум бо мисраъҳои дуҷуми байтҳои баъдӣ ҳамқофия меоянд. Аз назари мазмун ба навъҳои гуногун ҷудо мешавад: баҳория, мадҳия, фаҳрия, ҳаҷвия ва ғайра. Шоир Анвариро устоди ин навъи шеър шинохтаанд.

- A) китъа
- B) мусаммат
- C) қасида
- D) маснавӣ

46 Ин гуфтаҳо дар бораи кадом навъи шеърест?

Бунёдгузори он шоири асри XI Манучехрии Домгонист. Ин навъи шеърӣ дар навбати худ чанд гуна дорад: мусаллас, мураббаъ, мухаммас, мусаддас ...

- A) тарҷеъбанд
- B) мустазод
- C) таркиббанд
- D) мусаммат

47 Муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом навъи шеърест:

Ҳар байташ қофияи ҷудогона дорад ва ҳаҷман бузургтарин навъи шеър аст. Достонҳои ҳамасӣ, қаҳрамонӣ ва ишқӣ дар ҳамин навъ гуфта шудаанд.

- A) китъа
- B) мусаммат
- C) қасида
- D) маснавӣ

48 Кадом сухан дар бораи персонажи асари бадеӣ дуруст аст?

- A) Танҳо мавҷудоти зинда дар асари бадеиро персонажи асари бадеӣ меноманд.
- B) Ҳамаи иштироккунандагони асари бадеиро персонажи асари бадеӣ меноманд.
- C) Иштироккунандагони мусбати асари бадеиро персонажи асари бадеӣ меноманд.
- D) Иштироккунандагони манфии асари бадеиро персонажи асари бадеӣ меноманд.

49 Дар шеър ҳар як сатрро чӣ меноманд?

- A) мисраъ
- B) қофия
- C) радиф
- D) байт

50 Ба воситаи ҳичоҳои дарозу кӯтоҳ ва кушодаю пӯшида дар шеър чиро муайян мекунад?

- A) вазни шеърро
- B) қофияи шеърро
- C) миқдори байтро
- D) миқдори мисраъро

51 Номи дигари “асарҳои сахнавӣ”-ро муайян кунед.

- A) драма
- B) филм
- C) театр
- D) жанр

52 Мафҳуми “назм” аз назари луғавӣ чӣ маъно дорад?

- A) нақл кардани саргузашт
- B) оҳанги махсус бахшидан
- C) зебӣ ва гуногунӣ бахшидан
- D) ба тартиб даровардан

53 Илмеро, ки ченак ё мизони шеър ба шумор меравад, чӣ меноманд?

- A) баҳр
- B) арӯз
- C) ҳичо
- D) радиф

54 Кадом чумла дар мавриди нақши ҳичо дар шеър дуруст аст?

- A) Бар асоси ҳичоҳо садонокҳо ва ҳамсадохоро дар шеър муайян мекунанд.
- B) Истифодаи се навъи ҳичо (кӯтоҳ, дароз ва якуним ҳичо) дар шеър ҳатмист.
- C) Ҳичоҳо вазни арӯзии шеърро сохта, онро оҳангин ва мавзун мекунанд.
- D) Будан ё набудани ҳичо дар шеър нақш ва аҳаммияте надорад.

55 Дар зери калимаи *мисраъ* чиро дар назар доранд?

- A) калимаҳои ҳамвазн
- B) як сатри шеър
- C) калимаҳои такроршаванда
- D) ду сатри шеър

56 Шакли шеъриро, ки ҳар банди он аз панҷ мисраъ иборат аст, чӣ меноманд?

- A) мухаммас
- B) мусаммат
- C) мураббаъ
- D) мушаххас

57 Қасидаи хамрия:

- A) қасидае, ки дар он май ва майгусорӣ васф шудааст.
- B) қасидае, ки дар он манзараҳои табиат тасвир ёфтааст.
- C) қасидае, ки дар он шоир аз марги қасе ғамгин бошад.
- D) қасидае, ки дар он саргузашту вазъияти шоир омадааст.

58 Қасидаи марсия:

- A) қасидае, ки дар он май ва майгусорӣ васф шудааст.
- B) қасидае, ки дар он манзараҳои табиат тасвир ёфтааст.
- C) қасидае, ки дар он шоир аз марги қасе ғамгин бошад.
- D) қасидае, ки дар он саргузашту вазъияти шоир омадааст.

САНЪАТҲОИ БАДЕӢ

59 Хусусияти асосии санъати маҷоз.

- A) истифода шудани калима ё таркибе ба маънои ғайриаслӣ
- B) монанд кардани хусусияти як чиз ба хусусияти чизи дигар
- C) аз ҳадди табиӣ баромадани тасвири шахс, чиз ва ё ҳодиса
- D) ишора намудан ба ягон қисса, воқеа ва ё шахсияти таърихӣ

60 Хусусияти асосии санъати талмех.

- A) аз ҳадди табиӣ баромадани тасвири шахс, чиз ва ё ҳодиса
- B) истифода шудани калима ё таркибе ба маънои ғайриаслӣ
- C) ишора намудан ба ягон қисса, воқеа ва ё шахсияти таърихӣ
- D) монанд кардани хусусияти як чиз ба хусусияти чизи дигар

61 Маънии луғавии санъати “талмех”-ро муайян кунед.

- A) эрод гирифтани дар мавриди чизе
- B) нигоҳи сабук намудан ба сӯи чизе
- C) васфу ситоиш кардани касе
- D) беш аз ҳад чизеро васф кардан

62 Маънии луғавии санъати “тарсеъ”-ро муайян кунед.

- A) эрод гирифтани дар мавриди чизе
- B) нигоҳи сабук намудан ба сӯи чизе
- C) донаҳои гавҳарро ба ришта кашидан
- D) беш аз ҳад чизеро васф кардан

63 Кадом сухан ба санъати бадеии муболиға дахл дорад?

- A) Дар шеър калима ё таркибе ба маънои ғайриаслӣ истифода шудааст.
- B) Дар шеър ба ягон қисса, воқеа ва ё шахсияти таърихӣ ишора шудааст.
- C) Дар шеър тасвири шахс, чиз ва ё ҳодиса аз ҳадди табиӣ баромадааст.
- D) Дар шеър хусусияти чизе ба хусусияти чизи дигар монанд карда шудааст.

64 Дар кадом санъати бадеӣ тасвири шахс, чиз ва ё ҳодиса аз ҳадди табиӣ мебарояд?

- A) муболиға
- B) талмех
- C) маҷоз
- D) ташбеҳ

65 Кадом санъати маънавиро “ташбеҳи пӯшида” низ номидаанд?

- A) маҷоз
- B) киноя
- C) истиора
- D) илтифот

66 Дар кадом вариант унсурҳои ташбеҳ дуруст оварда шудааст?

- А) ташбеҳнашаванда, душвории ташбеҳ, фарқи ташбеҳ
- В) ташбеҳшаванда, ташбеҳқунанда, воситаи ташбеҳ
- С) ташбеҳёбанда, ташбеҳсозанда, ташбеҳафзоянда
- Д) ташбеҳқунанда, ташбеҳпазирӣ, наздикии ташбеҳ

67 Дар мисраи якуми байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

Зулфи ӯ дом асту холаш донаи он дому ман

Бар умеди донae афтодаам дар доми дӯст. Ҳофизи Шерозӣ

- А) маҷоз
- В) ташҳис
- С) ташбеҳ
- Д) таҷнис

68 Дар байти зерини Саййиди Насафӣ кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

Фалак ба қомати пири хамида мемонад,

Қаҳон ба деҳаи торочдида мемонад.

- А) маҷоз
- В) талмех
- С) ташбеҳ
- Д) муболиға

69 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

Сафи лашқари ман надорад саворе,

Ки бо Рустам ўро ба майдон фиристанд. Сайфи Фарғонӣ

- А) муболиға
- В) талмех
- С) маҷоз
- Д) ташбеҳ

70 Дар байти зерини Шаҳиди Балхӣ кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

Абр ҳамегиряд чун ошиқон,

Боз ҳамехандад маъшуквор.

Раъд ҳаменолад монанди ман,

Чунки бинолам ба саҳаргоҳ зор.

- А) таҷнис
- В) киноя
- С) тавсиф
- Д) ташбеҳ

71 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
*Рӯят – дарёи хусну лаълат – марҷон,
Зулфат – анбар, садаф – даҳон, дурр - дандон.* Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

- A) ташбеҳ
- B) талмех
- C) киноя
- D) тавсиф

72 Саййидои Насафӣ дар байти зерин кадом санъати бадеиро истифода намудааст?

*Ҳар кӣ бо душмании халқ равон аст чу баҳр,
Зуд бошад, ки сари хеш чу гирдоб хӯрад.*

- A) ташҳис
- B) талмех
- C) ташбеҳ
- D) таҷнис

73 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

*Ин ҷаҳон ҳамчун дарахт аст, эй киром,
Мо барӯ чун меваҳои нимҳом.* Ҷалолиддини Балхӣ

- A) маҷоз
- B) ташбеҳ
- C) талмех
- D) муболиға

74 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

*Фурсати он аст, ки ин “меҳмон”,
Тарк кунад кишвари Ҳиндустон.* Мирзо Турсунзода

- A) ташбеҳ
- B) сачъ
- C) талмех
- D) киноя

75 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

*Гар мусалмонӣ ҳамин аст, ки Ҳофиз дорад,
Вой агар аз паси имрӯз бувад фардое.* Ҳофизӣ Шерозӣ

- A) талмех
- B) киноя
- C) ташбеҳ
- D) тавсиф

76 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
*Мо дар ниёла акси руҳи ёр дидаем,
Эй беҳабар, зи лаззати шурби мудомӣ мо.* Ҳофизӣ Шерозӣ

- A) маҷоз
- B) киноя
- C) ташбеҳ
- D) таҷнис

77 Дар ин ҳикмати Абдуллоҳи Ансорӣ кадом санъати суҳан истифода шудааст?
Бомдоди ситам сим аст ва шабонгоҳи ӯ бим аст... Ибтидои ҷавр сароб аст ва интиҳои ӯ азоб аст.

- A) сачъ
- B) ташҳис
- C) ташбеҳ
- D) таҷнис

78 Дар матни зерин аз кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
*Аъробиеро дидам, ки писарро ҳамегуфт:
- Туро хоҳанд нурсид, ки амалат чист, нагуянд падарат кист!?*

- A) истиора
- B) сачъ
- C) таҷнис
- D) ташҳис

79 Дар матни зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
*Ҷамоате оҳанги гурез карданд. Писар наърае бизаду гуфт:
- Эй мардон, бикӯшед, то ҷомаи занон напӯшед!?*

- A) тазод ва муқобала
- B) саволу ҷавоб
- C) сачъ
- D) муаммо

80 Дар кадом ҷумлаи афсонаи “Эраҷи тилисмшикан” санъати муболиға истифода шудааст?

- A) Эраҷ барои фатҳи тилисм боз ба кор шурӯъ намуд.
- B) Эраҷ гурӯҳе аз сипоҳиёни далерро ба таъқиби девҳо фиристод.
- C) Эраҷ аспро чунон зад, ки дар як тохт аз болои сари дев парида гузашт.
- D) Дар байни ҷавонони тануманд ситораи Эраҷ ба ҷашми ӯ гарм метофт.

81 Дар мисоли зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
Бародар, ки дар банди хеш аст, на бародар аст, на хеш аст.

- A) талмех
- B) истиора
- C) ташбеҳ
- D) таҷнис

82 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
Ҳар саҳар аз хандаи хуршеди ховар
Ман таваллуд мешавам як бори дигар. Бозор Собир

- A) ташбеҳ
- B) талмех
- C) таҷнис
- D) ташҳис

83 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
Болобаланди ишвагари нақшбози ман,
Кӯтоҳ кард қиссаи зухди дарози ман. Ҳофизӣ Шерозӣ

- A) сифатчинӣ
- B) зуқофиятайн
- C) киноя
- D) моддаи таърих

84 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
Мекашад турки камондори мусалмонкуши ҷодуи ту чун кофари
маст аз мижа бар ҳар ҷигаре тири балоро,
То кушад зору ба ҳам барзадаву масту синонхӯрдаву маҷрӯҳу
дилозурдаву афғору ҷигарсӯхтаи моро. Исматӣ Бухорӣ

- A) сифатчинӣ
- B) киноя
- C) тавҷеҳ
- D) талмех

85 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?
Ало, эй Юсуфи мисрӣ, ки кардат салтанат мағзур,
Падарро боз пурс охир, қучо шуд меҳри фарзандӣ? Ҳофизӣ Шерозӣ

- A) ҳашв
- B) тавсиф
- C) ташҳис
- D) тавҷеҳ

86 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

Хунар хор шуд, ҷодуӣ арҷманд,

Ниҳон ростӣ, ошкоро газанд. Абулқосими Фирдавсӣ

- А) саволу ҷавоб
- В) муболиға
- С) тазод ва муқобала
- Д) таҷоҳули ориф

87 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

Баъди навмедӣ басте уммедҳост,

Аз наси зулмат басте хуршедҳост. Ҷалолиддини Балхӣ

- А) тазод ва муқобала
- В) талмех
- С) таҷоҳули ориф
- Д) киноя

88 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

Падарам равзаи ризвон ба ду гандум бифурӯхт,

Нохалаф бошам, агар ман ба ҷаве нафрӯшам. Ҳофизӣ Шерозӣ

- А) талмех
- В) киноя
- С) тавсиф
- Д) ташбеҳ

АДАБИЁТИ КЛАССИКӢ

89 Мувофиқи таълимоти Зардушт (бар асоси “Ғоҳон”) Ахурамаздо кист?

- А) Нахустин шоҳи силсилаи Пешдодиён, ки додгар буд.
- В) Фариштаи обҳои раво ва заминҳои қорам, ёвари кишоварзон.
- С) Ду менуи ҳамзод ва оғозини офариниш, ки бо ҳам созиш надоранд.
- Д) Офаридгори ягона ва роҳнамои офаридагон ба растагори ва беҳрӯзӣ.

90 Дар робита бо се ибора (маромнома)-и Зардушт «Пиндори нек, гуфтори нек ва рафтори нек» кадоме аз шарҳҳои зерин дуруст аст?

- А) Забон бо ҷомеа алоқаи ногузастанӣ дорад.
- В) Забон ба ҳамаи табақаҳои ҷомеа баробар хизмат мекунад.
- С) Забон ҷудо аз тафаккур ва амал қарор дорад.
- Д) Забон бо тафаккур ва амал робитаи зич дорад.

91 Кадом бахши “Авесто” ба маънии ситоишу ниёиш аст?

- A) “Яштҳо”
- B) “Виспарад”
- C) “Вандидод”
- D) “Хурда-Авесто”

92 Намунаи барҷастаи адабиёти насрии пешазисломии тоҷик.

- A) “Зафарнома”
- B) “Қобуснома”
- C) “Даврони офтоб”
- D) “Корномаи Ардашери Бобакон”

93 Намунаи барҷастаи адабиёти насрии пешазисломии тоҷик.

- A) “Зафарнома”
- B) “Қобуснома”
- C) “Даврони офтоб”
- D) “Дарахти Асуриг”

94 Намунаи барҷастаи адабиёти пешазисломии тоҷик.

- A) “Даврони офтоб”
- B) “Зафарнома”
- C) “Ёдгори Зарирон”
- D) “Бӯстон”

95 Кадом бахши “Авесто” дар шакли гуфтугӯ – пурсишҳои Зардушт ва посухҳои Аҳура Мазда иншо шудааст?

- A) “Яштҳо”
- B) “Виспарад”
- C) “Вандидод”
- D) “Хурда-Авесто”

96 Дар “Андарзи Озарбоди Меҳроспандон” гуфта шудааст, ки “То чанд тавонӣ, мардумон ба суҳан маёзор!”. Кадом байти зерини Абулқосими Фирдавсӣ ин маъниро дорад?

- A) Ту чандон, ки бошӣ, суҳангӯӣ бош,
Хирадманд бошу ҷаҳонҷӯӣ бош.
- B) Суҳан гуфтани нағзу кирдори нек,
Бимонад ҷунон, то ҷаҳон аст рек.
- C) Хирадманд бошу беозор бош,
Ҷамеша забонро ниғаҳдор бош.
- D) Маёзор мӯре, ки донакаш аст,
Ки ҷон дораду ҷони ширин х(в)аш аст.

97 Кадом зарбулмасал ё мақол маънои ин байти Фирдавсро дорад?

*Ба анбарфурӯшон агар бигзарӣ,
Шавад ҷомаи ту ҳама анбарӣ.*

- A) Аввал андеша, баъд гуфтор.
- B) Бо моҳ шинӣ, моҳ шавӣ.
- C) Аз чав чав мерӯяд, аз гандум гандум.
- D) Офтобро бо доман пӯшида намешавад.

98 Кадом сухан ба байт мувофиқтар аст?

*Мар онро, ки дониш бувад, тӯша бурд,
Бимирад танаиш, ном ҳаргиз намурд.* Абулқосими Фирдавсӣ

- A) Донишманд сарбаландона зиндагӣ мекунад, пас аз марг ҳам номаш зинда мемонад.
- B) Вақте ки ба дидани инсонҳои хирадманд меравед, бояд ҳатман тӯша ё ҳадяе бо худ баред.
- C) Донишманд ба ҳар чое, ки меравад, бо худ китоб ҳадя мебарад, чунки дар фикри босаводии мардум аст.
- D) Инсонҳои донишманд асоси пойдори низоми ҷомеа ва пешрафту дигаргуниҳо дар рӯи олам ҳастанд.

99 Кадом сухан ба байт мувофиқ аст?

*Чу дӣ рафту фардо наёмад ба пеш,
Мадех хира бар бод авҷоти хеш.* Абулқосими Фирдавсӣ

- A) Ғами ояндаро агар дар гузашта нахӯрда бошӣ, пушаймон хоҳӣ шуд.
- B) Ғаму шодии ҷаҳон гузаранда аст, дар фикри ҳеч чиз набош.
- C) Ғами гузаштаву ояндаро махӯр, ҳамин ҳолоро ғанимат шумор.
- D) Ҳама коратро сари вақт кун ва хӯрокатро ҳам дар вақташ бихӯр.

100 Дар бораи “Офаридгори ягона ва роҳнамои офарандагон ба растагорӣ ва беҳрӯзӣ” будани Аҳурамаздо дар кадом асари давраи қадим маълумот дода шудааст?

- A) “Андарзи Озарбоди Меҳроспандон”
- B) “Дарахти Асуриг”
- C) “Ёдгори зарирон”
- D) “Тоҳон”

101 Кадом асарро, ки дар шакли пурсишу посух аст “сарпарастии ҳарамии шахриёри нерӯманд ва сарвари дарбори Хусрав бо фармони ин шоҳанишоҳ ... навиштааст, то китоби хубе бошад барои онон, ки аз Яздон офарида шудаанд”?

- A) “Ёдгори Зарирон”
- B) “Ёдгори Бузургмеҳр”
- C) “Андарзи Озарбоди Меҳроспандон”
- D) “Корномаи Ардашери Бобакон”

- 102** «Дарахти Асуриг» чӣ гуна асар аст?
- A) лирикӣ
 - B) ҳамосӣ
 - C) драмавӣ
 - D) мунозираи
-
- 103** Дар кадом асар сухан аз ҷанги Виштосп (Гуштосп) – шоҳи Эрон ва Арҷосп – шаҳриёри хиюнон барои пазириши оини маздияснон меравад?
- A) “Дарахти Асуриг”
 - B) “Ёдгори Зарирон”
 - C) “Андарзи Озарбоди Меҳроспандон”
 - D) “Қорномаи Ардашери Бобакон”
-
- 104** “Андарзи Озарбоди Меҳроспандон” чӣ гуна асар аст?
- A) пандуахлоқӣ
 - B) динӣ
 - C) фалсафӣ
 - D) илмӣ
-
- 105** Дар «Ёдгори Зарирон» ҷангномаи кадом шоҳон тасвир гардидааст?
- A) Доро ва Искандар
 - B) Гуштосп ва Арҷосп
 - C) Ардашер ва Ардавон
 - D) Ҷамшед ва Заҳҳок
-
- 106** Дар «Ёдгори Зарирон» кадоме аз ин шахсон шоҳи Эронзамин аст?
- A) Видрафш
 - B) Гуштосп
 - C) Зарир
 - D) Ҷомосп
-
- 107** Дар «Ёдгори Зарирон» кадоме аз ин шахсон шоҳи хиюнон аст?
- A) Видрафш
 - B) Ҷомосп
 - C) Арҷосп
 - D) Гуштосп

- 108** Дар «Ёдгори Зарирон» кадоме аз ин шахсон вазири донову шинохта аст?
- А) Зарир
 - В) Видрафш
 - С) Гуштосп
 - Д) Ҷомосп
-
- 109** Ин пораи шеърро мардуми кадом минтақа дар ҳаҷви Асад ибни Абдуллоҳ гуфтаанд?
- Аз Хуталон омадия,
Ба рӯ табаҳ омадия.
Овор боз омадия,
Хашангнизор омадия.*
- А) Марв
 - В) Балх
 - С) Бухоро
 - Д) Самарқанд
-
- 110** Намунаи барҷастаи адабиёти ҷавонмардии форсии тоҷикӣ.
- А) «Ёдгори Бузургмеҳр»
 - В) «Ёдгори Зарирон»
 - С) «Калила ва Димна»
 - Д) «Самаки Айёр»
-
- 111** Аввалин шеър ба забони форсии тоҷикӣ ба хоҳиши кадом амир гуфта шудааст?
- А) Наср ибни Аҳмади Сомонӣ
 - В) Яъқуби Лайси Саффорӣ
 - С) Амр ибни Лайси Саффорӣ
 - Д) Исмоили Сомонӣ
-
- 112** Байти зерин дар мадҳи кадом амир суруда шудааст?
- Эй амيره, ки амирони ҷаҳон хосаву ом,
Бандаву чоқару мавлову сағбанду гулом ...* Муҳаммад ибни Васиф
- А) Яъқуби Лайси Саффорӣ
 - В) Тоҳири Чағонӣ
 - С) Наср ибни Аҳмади Сомонӣ
 - Д) Абдуллоҳи Систонӣ

- 113 Аввалин шоирони форсигӯй:**
- А) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, Абулқосими Фирдавсӣ, Шаҳиди Балхӣ
 - В) Абузирои Гургонӣ, Хусравӣ, Абуисҳоқи Ҷӯйборӣ
 - С) Ибни Муқоффаъ, Башшор ибни Бурд, Исмоил ибни Ясор
 - Д) Ҳанзалаи Бодғисӣ, Фирӯзи Машриқӣ, Муҳаммад ибни Васиф
- 114 “Одамушшуаро” унвони ифтихории кадом шоир аст?**
- А) Фарруҳии Систонӣ
 - В) Унсурии Балхӣ
 - С) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
 - Д) Абулқосими Фирдавсӣ
- 115 Устод Рӯдакӣ илми мусиқиро аз кӣ омӯхтааст?**
- А) Абдуллоҳи Муғанӣ
 - В) Аҳмади Начҷор
 - С) Абдумалики Ровӣ
 - Д) Абулаббоси Бахтиёр
- 116 Кадоме аз шоирони муосири устод Рӯдакӣ ўро тирачашм гуфтааст?**
- А) Абушақури Балхӣ
 - В) Робиаи Балхӣ
 - С) Абумансури Дақиқӣ
 - Д) Мунҷики Тирмизӣ
- 117 Устод Рӯдакӣ дар шеърӣ “Бӯи Ҷӯи Мӯлиён” киро мадҳ кардааст?**
- А) Яъқуб ибни Лайси Саффорӣ
 - В) Амр ибни Лайси Саффорӣ
 - С) Исмоили Сомонӣ
 - Д) Наср ибни Аҳмади Сомонӣ
- 118 Қасидаи “Модари май”-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ тавассути кадом сарчашмаи таърихӣ боқӣ мондааст?**
- А) “Таърихи Табарӣ”
 - В) “Таърихи Бухоро”
 - С) “Таърихи Байҳақӣ”
 - Д) “Таърихи Систон”

- 119** Аз рӯйи мавзӯ "Модари май" ба кадом навъи қасида мансуб аст?
- А) шиквой
 - В) мадҳӣ
 - С) фалсафӣ
 - Д) ирфонӣ
-
- 120** Маснавиҳои устод Рӯдакӣ кадоманд?
- А) «Вомиқ ва Узро», «Сурхбут ва Хингбут»
 - В) «Офариннома», «Шаҳриёрнома»
 - С) «Саодатнома», «Рӯшноинома»
 - Д) «Калила ва Димна», «Синдбоднома»
-
- 121** Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар порчаи зерин аз марсия бар марғи Муродӣ ба кадом масъала ишора намудааст?
- Коҳ набуд ӯ, ки ба боде парид,
Об набуд ӯ, ки ба сармо фисурд...
Ганҷи заре буд дар ин хокдон,
К-ӯ ду ҷаҳонро ба ҷаве мешумурд.*
- А) бузургворӣ ва хоксории шоир Муродӣ
 - В) фочиаи бузург будани марғи Муродӣ барои атрофиёнаш
 - С) вафоти Муродӣ чун паридани коҳ ба бод буд
 - Д) бевафой ва нопадории ҷаҳон
-
- 122** Кадоме аз шоирон дар таърихи адабиёти тоҷик аввалин маротиба рубой гуфтааст?
- А) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
 - В) Робиаи Балхӣ
 - С) Абуалӣ ибни Сино
 - Д) Умари Хайём
-
- 123** Қисмати тағаззули қасидаи "Модари май"-и Рӯдакиро чӣ метавон номид?
- А) хамрия
 - В) васфия
 - С) баҳория
 - Д) мадҳия
-
- 124** "Султони шоирон" ва "Соҳибқирони шоирӣ" унвонҳои ифтихории кадом шоир аст?
- А) Фарруҳии Систонӣ
 - В) Унсурии Балхӣ
 - С) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
 - Д) Абулқосими Фирдавсӣ

- 125** “Имрӯз ба ҳар ҳоле Бағдод Бухорост” гуфтани Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ бо кадом хулоса мувофиқат мекунад?
- А) Ӯ ифтихор намудааст, ки Бухоро пойтахти хилофати араб аст.
 - В) Ӯ аз шукӯҳи Бухоро ва маркази илму фарҳанг будани он ифтихор намудааст.
 - С) Ӯ ифтихор намудааст, ки Бағдод пойтахти давлати Сомониён аст.
 - Д) Ӯ Бухоро ва Бағдодро пойтахти холофати араб ва маркази илму фарҳанг доништааст.
- 126** Сухан дар бораи шеъри кӣ меравад?
*Шеъри ӯро баршумурдам сездар раҳ сад ҳазор,
Ҳам фузун ояд, агар чандон ки бояд бишмарӣ.* Рашидии Самарқандӣ
- А) Абулқосими Фирдавсӣ
 - В) Асадии Тӯсӣ
 - С) Абуалӣ ибни Сино
 - Д) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
- 127** Кадоме аз ҳамасрони Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар пайравӣ ба қасидаи “Шикоят аз пирӣ” қасидаи ҳолия навиштааст?
- А) Абушақури Балхӣ
 - В) Мантиқии Розӣ
 - С) Имораи Марвазӣ
 - Д) Абулфазли Балъамӣ
- 128** Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз қасидаи Фарруҳии Систонӣ муайян намоед:
Имсол тозарӯйтар омад ҳаме баҳор,
.....
- А) Ҳангоми омадан на бад-ин гуна буд пор.
 - В) Бефаршу бетачаммулу берангу бенигор.
 - С) Имсол чун зи пор фузун сохта нигор.
 - Д) Дар пеши ӯ ба сони сипеҳре яке ҳисор.
- 129** Абумансури Дақикӣ дар байти зер кадоме аз адибонро “шоири тирачаишми равшанбин” хитоб кардааст?
*Устод Шаҳид зинда боистӣ
В-он шоири тирачаишми равшанбин.*
- А) Робиаи Балхӣ
 - В) Шаҳиди Балхӣ
 - С) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
 - Д) Ҳаким Унсурӣ

- 130** Идомаи мантиқии мисраи ғазали Абумансури Дақиқиро муайян кунед:
Шаби сиёҳ бад-он зулфакони ту монад,
.....
- A) Сапедрӯз ба покии рухони ту монад.
B) Чу обдор бувад, бар лабони ту монад.
C) Дурусту рост бад-он чашмакони ту монад
D) Ки баркашида шавад, ба абрувони ту монад.
-
- 131** «Шоҳнома»-и Дақиқӣ бо кадом ном машҳур аст?
- A) “Офариннома”
B) “Гаршоспнома”
C) “Барзунома”
D) “Гуштоспнома”
-
- 132** Чашни «Наврӯз» ба ривояти Фирдавсӣ дар давраи кадом шоҳ маъмул шуд?
- A) Чамшед
B) Каюмарс
C) Заҳҳок
D) Ҳушанг
-
- 133** Аз рӯйи мухтаво “Шоҳнома”-и Фирдавсӣ ба кадом давраҳо чудо шудааст?
- A) асотирий, пешазисломӣ ва исломӣ
B) асотирий, паҳлавонӣ ва таърихӣ
C) пеш аз мелод ва баъди мелод
D) қадим, миёна ва нав
-
- 134** Давраи таърихӣ «Шоҳнома» бо кадом ҳодиса оғоз меёбад?
- A) Ба тахт нишастани Фаридун
B) Бо марги Рустам
C) Бо ҳучуми Искандари Мақдунӣ ва марги Дорои Каёнӣ
D) Ба тахт нишастани Ардашери Бобакон
-
- 135** Бахши аввали “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсиро чӣ меноманд?
- A) асотирий
B) таърихӣ
C) паҳлавонӣ
D) пешазисломӣ

- 136** Бахши дуҷуми “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсро чӣ меноманд?
- A) асотирий
 - B) таърихӣ
 - C) паҳлавонӣ
 - D) пешазисломӣ
-
- 137** Байти зерин аз кадом достони “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ аст?
*Яке достонест пуробичаиш,
Дили нозук аз Рустам ояд ба хаиш.*
- A) “Ҷанги Рустам бо деви сафед”
 - B) “Ҳафт хони Рустам”
 - C) “Достони Рустам ва Сухроб”
 - D) “Ҷанги Рустам бо Ашкбӯс”
-
- 138** Ба тасвири Фирдавсӣ сабаби якдигарро нашинохтани Рустам ва Сухроб дар чӣ буд?
- A) Онҳо бо ҳам душман буданд.
 - B) Ба якдигар нафрат доштанд.
 - C) Шоҳони замона инро намехостанд.
 - D) Хоҳиши шинос шудан надоштанд.
-
- 139** Абулқосими Фирдавсӣ ба хонандаи “Шоҳнома”-аш таъкид намуда, дар байти зерин чӣ гуфтан мехоҳад?
*Ту инро дурӯзу фасона мадон,
Ба яксон равиш дар замона мадон.*
- A) Ҳодисаю воқеаҳои дар “Шоҳнома” тасвиргардида услуби ягона доранд.
 - B) Ҳодисаю воқеаҳо дар “Шоҳнома” бар асоси афсонаҳо тасвир гардидаанд.
 - C) Ҳодисаю воқеаҳои дар “Шоҳнома” тасвиргардида воқеияти таърихӣ доранд.
 - D) Ҳодисаю воқеаҳои дар “Шоҳнома” баёнгардида афсонаҳои ба як равиш нестанд.
-
- 140** Аз ду байти зерини “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ муайян намоед, ки Гуштосп барои додани тоҷу тахт ба Исфандиёр назди ӯ чӣ шарт гузоштааст?
*Супорам туро ганҷу тахту кулоҳ,
Нишонам-т бо оҷ дар пешгоҳ...
Агар тахт хоҳӣ ҳаме бо кулоҳ,
Раҳи Систон гиру баркаш сипоҳ.*
- A) гирифтани кини бобояш Луҳросп аз Арҷосп
 - B) рафтан ба ҷанги Рустам ва ба банд овардани ӯ
 - C) раҳонидани хоҳарони Гуштосп аз банди Арҷосп
 - D) фиристодани Башутан ва Баҳман ба ҷанги Рустам

- 141** Қисми асосии давраи таърихӣ “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ кадом давраро дар бар мегирад?
- А) оғози тамаддуни башарӣ
 - В) ҳукуматдории Пешдодиён
 - С) ҳукуматдории Сосониён
 - Д) ҳуҷуми арабҳо ба Эронзамин
- 142** Муҳимтарин баҳши “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ, ки дар он подшоҳон дар дараҷаи дуҷум қарор мегиранд:
- А) ҷангҳову диловарии хонадони паҳлавонони Систон
 - В) давраи ҳукуматдории Каюмарс то подшоҳии Фаридун
 - С) шарҳи оғози тамаддуни башарӣ ва пешрафти таърихӣ он
 - Д) давраи ҳукуматдории Анӯшервон то подшоҳии Хусрави Парвиз
- 143** Абулқосими Фирдавсӣ дар байти зерин ба кадом адиб ишора намудааст?
- Ҷавоне биомад гушодазабон,
Сухан гуфтани хубу табъи равон.*
- А) Шаҳиди Балхӣ
 - В) Кисоии Марвазӣ
 - С) Абушақури Балхӣ
 - Д) Абумансури Дақиқӣ
- 144** Абулқосими Фирдавсӣ бо гуфтани байти зерин ба кадом масъала ишора намудааст?
- Бирафт ӯву ин нома ногуфта монд,
Чунин баҳти бедори ӯ хуфта монд.*
- А) марғи шоир Муродӣ ва ногуфта мондани шеърҳои ӯ
 - В) аз ҷаҳон рафтани устод Рӯдакӣ ва мондани ҳикмати ӯ
 - С) вафоти Марзбони Рустам ва боқӣ мондани “Марзбоннома”
 - Д) ҷавонмарғии Дақиқӣ ва нотаом мондани “Шоҳнома”-и ӯ
- 145** Абулқосими Фирдавсӣ ҳазор байти кадом асарро дар “Шоҳнома”-аш ҷой додааст?
- А) “Шоҳномаи Абумансурӣ”
 - В) “Гаршоспнома”-и Асадии Тӯсӣ
 - С) “Шоҳнома”-и Абулмуайяди Балхӣ
 - Д) “Гуштоспнома”-и Абумансури Дақиқӣ

- 146** Кадом байти Абушакури Балхӣ бо сухани Абулқосими Фирдавсӣ “Тавоно бувад, ҳар кӣ доно бувад” ҳаммаъност?
- А) Касе, к-ӯ ба дониш барад рӯзгор,
На ӯ ёфа монад, на омӯзгор.
 - В) Чаҳонро ба дониш тавон ёфтан,
Ба дониш тавон риштану тофтан.
 - С) Хирад чун надонӣ, биёмӯзадат,
Чу пажмурда гардӣ, барафрӯзадат.
 - Д) На донотар он кас, ки волотар аст,
Ки волотар он кас, ки донотар аст.
- 147** Навиштаанд, ки “Фирдавсӣ аз деҳқонзодагони замонаш буд”. Муайян намоед, ки кадом шарҳ ба маънои “деҳқон” дар замони Фирдавсӣ мувофиқ аст:
- А) Деҳқонон табақаи начибзодагон ва нигоҳбони суннатҳои бостонӣ буданд.
 - В) Деҳқонон як табақаи ҷомеа буданд, ки танҳо ба кишту кор машғул мешуданд.
 - С) Деҳқонон як табақаи ҷомеа буданд, ки онҳоро кишоварз ҳам меномиданд.
 - Д) Деҳқонон табақаи болои ҷамъият, ҳокимони шаҳрҳо буданд.
- 148** Кадом зарбулмасал (мақол) маънои ин байти Абулқосими Фирдавсиро дорад?
- Чу некӣ кунад кас, ту подош кун
В-агар бад кунад, низ парҳои кун.*
- А) Бо моҳ шинӣ моҳ шавӣ, бо дег шинӣ сиёҳ шавӣ.
 - В) Аз некон боғ мемонад, аз бадон доғ.
 - С) Бо бадон бад бошу бо некон накӯ.
 - Д) Некӣ куну ба дарё андоз.
- 149** “Ҳуҷҷати Хуросон” унвони ифтихории кадом адиб аст?
- А) Абуалӣ ибни Сино
 - В) Носири Хусрав
 - С) Умари Хайём
 - Д) Абдурраҳмони Ҷомӣ
- 150** “Арабу Аҷам”-и Асадии Тӯсӣ чӣ гуна қасида аст?
- А) муноҷот
 - В) ҳаҷвӣ
 - С) тарҷумаиҳолӣ
 - Д) мунозираӣ

151 Кадом хулоса доир ба ин байти Носири Хусрав дуруст аст?

*Якто нашавад ҳикмат мар табъи шуморо,
То бар тамаи мол шумо пушт дутоед.*

- А) Мурочиати муаллиф ба шоирони дигар аст; ӯ мегӯяд, ки то вақте аз дигарон тамаи пулу мол накунад, яки шумо ду намешавад ва дар зиндагӣ ҳаргиз пешрафт намекунад.
- В) Муаллиф ба шоирони дарборӣ хитоб мекунад, ки то вақте шумо барои пулу мол пеши ҳар кас таъзим мекунад, наметавонед шеърӣ асил ва пурҳикмат бисароед.
- С) Шоир ба шоҳон ва дарбориён мурочиат карда мегӯяд, ки тамоми бадбахтии мардум аз ҳирсу зиёдахоҳӣ ва ҷангҳои бепояи шумо барои кишваркушӣ ва сарвати бештар аст.
- Д) Шоир мегӯяд, ки ин панду андарзи ман ба шумо манфиате надорад, чунки аз рӯйи таҷрибаи худ медонам, ки ба одамони тамаккор ва ошиқи пулу мол панду насиҳат ғоидае надорад.

152 Шоири бузурги қасидасаро, ки баъдан он ҳама мадҳу ғазалу ҳаҷви навиштаашро “шеърӣ ботил” номидааст.

- А) Асадии Тӯсӣ
- В) Носири Хусрав
- С) Саноии Ғазнавӣ
- Д) Анварии Абевардӣ

153 Шоири бузурге, ки қасидаи “Ашкҳои Хуросон”-аш машҳур аст.

- А) Асадии Тӯсӣ
- В) Носири Хусрав
- С) Анварии Абевардӣ
- Д) Саноии Ғазнавӣ

154 Носири Хусрав дар кадом байт ба ҳақиқатҷӯӣ ва кӯр-кӯрона ба касе пайравӣ нанамуданаш ишора кардааст?

- А) Бархостам аз ҷою сафар пеш гирифтам,
Н-аз хона-м ёд омаду н-аз гулшану манзар.
- В) В-аз фалсафиву монавию собиву даҳрӣ
Дархостам ин ҳочату пурсидам бемар.
- С) Пурсанда ҳамерафтам аз ин шаҳр бад-он шаҳр,
Ҷӯянда ҳамегаштам аз ин баҳр бад-он бар.
- Д) Тақлид напазруфтам ҳуччат наниҳуфтам,
Зеро ки нашуд ҳаққ ба тақлид мушахҳар.

- 155** Яке аз беҳтарин намунаҳои насри асри XI.
- A) “Ёдгори Бузургмеҳр”
 - B) “Ёдгори Зарирон”
 - C) “Самаки Айёр”
 - D) “Қобуснома”
-
- 156** Номи дигари “Қобуснома”-и Унсурулмаолии Кайковус.
- A) “Тўтинома”
 - B) “Гаршоспнома”
 - C) “Насихатнома”
 - D) “Гелоннома”
-
- 157** “Андар ойини дўст гирифтан”, “Андар фурутанӣ ва афзунии ҳунар”, “Андар пешӣ чустан дар суҳандонӣ” ва ғайра бобҳои кадом асар аст?
- A) “Қобуснома”-и Унсурулмаолии Кайковус
 - B) “Даҳ фасл”-и Убайди Зоконӣ
 - C) “Анвори Суҳайлӣ”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ
 - D) “Қомеъ-ул-ҳикоёт”-и Муҳаммад Авфии Бухорӣ
-
- 158** Суҳан дар бораи кадом шоир аст?
Ному насаби аслиаш Абӯҳомид Фаридуллоҳ буда, соли 1221 ба дасти як сарбози Чингиз кушта шуд.
- A) Саъдуддини Варовинӣ
 - B) Аттори Нишопурӣ
 - C) Саъдии Шерозӣ
 - D) Бадриддини Ҳилолӣ
-
- 159** “Зафарнома”-и Абӯалӣ ибни Сино чӣ гуна асар аст?
- A) пандуахлоқӣ
 - B) динӣ
 - C) фалсафӣ
 - D) илмӣ
-
- 160** “Шайхурраис” унвони ифтихории кадом адиб ва олими тоҷик аст?
- A) Абӯалӣ ибни Сино
 - B) Носири Хусрав
 - C) Умари Хайём
 - D) Абдурраҳмони Ҷомӣ

- 161** **Абуалӣ ибни Сино дар илми луғат кадом китобро тасниф кардааст?**
- A) “Рисолаи саргузашт”
 - B) “Китоб-уш-шифо”
 - C) “Лисон-ул-адаб”
 - D) “Ал-арузия”
- 162** **Ибни Сино дар кадом рубоияш ба бемағзию нотавонбинии ҳарифонаш ишорат кардааст?**
- A) «Аз қаъри гили сиёҳ то авчи Зуҳал ...»
 - B) «Бо душмани ман чу дӯст бисёр нишаст ...»
 - C) «Май душмани масту дӯст бо ҳушёр аст ...»
 - D) «Бо ин ду-се нодон, ки чунин медонанд ...»
- 163** **Абуалӣ ибни Сино таъкид намудааст, ки рисолаи “Саломон ва Абсол” дар маърифат аст ва ба “аҳли ҳикмат” нигаронида шудааст. Он чӣ гуна асар аст?**
- A) ишқӣ
 - B) тиббӣ
 - C) бадеӣ
 - D) фалсафӣ
- 164** **Кадам ҷавоб дар бораи Абуалӣ ибни Сино дуруст аст?**
- A) Ӯ донишманди динӣ буд, ба ҳама чиз мувофиқи шариат муносибат мекард.
 - B) Ӯ донишманди моддигаро буд, ба Худо ва пайғамбар бовар надошт.
 - C) Ӯ шоири озодандеш ва ғазалсаро буд, мавзуи ғазалҳояш ишқӣ поки инсонист.
 - D) Ӯ мутафаккири ақлгаро буд, ба ҳама чиз аз рӯйи ақлу дониш муносибат мекард.
- 165** **Асари “Зафарнома” (“Пирӯзинома”)-и мансуб ба Абуалӣ ибни Сино чӣ гуна асар аст?**
- A) донишномаи ахлоқ
 - B) донишномаи фалсафа
 - C) дар илми мусиқӣ
 - D) дар илми тиб

- 166** Кадом асари Абуалӣ ибни Синоро пас аз марги ӯ шогирдаш Абуубайди Ҷузҷонӣ давом додааст?
- А) “Донишнома”
 - В) “Китоби инсоф”
 - С) “Рисолаи саргузашт”
 - Д) “Рисолаи тамсилоти форсӣ”
- 167** Матни зерин аз кадом асари Абуалӣ ибни Синост?
- “Дар рӯзгори Анӯшервони одил ҳеҷ чиз аз ҳикмат азизтар набуда ва ҳукамои он аср ҳама парҳезгор будаанд.*
- Як рӯз Анӯшервон Бузургмехрро талаб кард ва гуфт:*
- Меҳоҳам суҳане чанд муфид, дар лафз андак, маонӣ бисёр ҷамъ созӣ, чунонки дар дунё ва уқбо судманд бошад.*
- Бузургмехр як сол муҳлат хост ва ин чанд калимотро ҷамъ кард. Ва ба назди Анӯшервон бурд ва ӯро хуш омад ва фармуд, ки калимотро ба оби зар нависанд ...”*
- А) “Зафарнома”
 - В) “Наврӯзнама”
 - С) “Донишнома”
 - Д) “Рисолаи саргузашт”
- 168** Асадии Тӯсӣ ғайр аз навиштани достони паҳлавонӣ ва қасидаҳои мунозира боз чӣ хидмати арзандае ба адабиёту фарҳанг кардааст?
- А) таълифи куҳантарин луғати тафсирии забони форсии тоҷикӣ “Луғати фурс”
 - В) навиштани аввалин “Шоҳнома”-и манзум ба забони порсии дарӣ
 - С) навиштани “Шоҳнома” бо хоҳиши Нух ибни Мансури Сомонӣ
 - Д) ба назм баргардонидани “Таршоспнома”-и мансури Абулмуайяди Балхӣ
- 169** Нахустин шоири форсигӯ, ки дар пайравӣ аз “Шоҳнома”-и Фирдавсӣ асар навиштааст:
- А) Асадии Тӯсӣ
 - В) Абумансури Дақиқӣ
 - С) Абулмуайяди Балхӣ
 - Д) Марзбон писари Рустам
- 170** Бобҳои “Андар шинохтани ҳаққи падар ва модар”, “Андар фурӯтанӣ ва афзунии ҳунар”, “Андар пешӣ ҷустан дар суҳандонӣ” аз кадом китоб аст?
- А) “Қобуснома”
 - В) “Шоҳнома”
 - С) “Тулистон”
 - Д) “Насиҳат-ул-мулук”

- 171** **Аз ҷумлаи зерин муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом асар аст:**
“Бидон, эй писар, ки ман дар чихилу чаҳор боби ин китоб дар ҳар фанне, ки дониستم, ҷунонки тавонистам, бо ту сухан гуфтам ва дар ҳар бобе сухане чанд туро насиҳат кардаму панде бидодам”.
А) “Андарзнома”-и Бузургмехри Ҳаким
В) “Қобуснома”-и Унсурулмаолии Кайковус
С) “Ганҷнома”-и Абдуллоҳи Ансорӣ
Д) “Сиёсатнома”-и Низомулмулк
- 172** **Маҷмуи осори адабӣ ва таърихӣ Самандархоҷаи Тирмизӣ, ки яке аз масъалаҳои асосӣ усул ва шартҳои давлатдорист:**
А) “Дастур-ул-мулк”
В) “Гулшан-ул-мулк”
С) “Музаккир-ул-асҳоб”
Д) “Кашф-ул-асрор”
- 173** **Кадоме аз ин асарҳои Ҳусайн Воизи Кошифӣ номи дигар ё нусхаи тозаҷоди “Калила ва Димна” аст?**
А) “Ахлоқи Муҳсинӣ”
В) “Анвори Суҳайлӣ”
С) “Саргузашти Ҳотам”
Д) “Футуватномаи султони”
- 174** **Китоби “Қобуснома”-и Унсурулмаолии Кайковус боз бо кадом ном машҳур аст?**
А) «Офариннома»
В) «Сиёсатнома»
С) «Насиҳатнома»
Д) «Насиҳат-ул-мулк»
- 175** **Мақсади Унсурулмаолии Кайковус аз навиштани “Қобуснома”:**
А) додани панду андарз ба фарзандаш
В) насиҳат кардани подшоҳони золим
С) танқиди вазъи нобасомони рӯзгораш
Д) ситоиши шоирон ва адибони замонаш
- 176** **Унсурулмаолии Кайковус барои писараш кадом асарро навиштааст?**
А) “Тӯтинома”
В) “Гаршоспнома”
С) “Насиҳатнома”
Д) “Гелоннома”

- 177** Барчастатарин намояндагони адабиёти форсии тоҷикӣ дар нимаи аввали асри XI (дар дарбори Ғазнавиён) киҳо буданд?
- A) Фароловӣ, Муродӣ, Кисоии Марвазӣ
 - B) Унсурӣ, Манучехрӣ, Фаррухии Систонӣ
 - C) Анварӣ, Саноии Ғазнавӣ, Сайфи Исфрангӣ
 - D) Хусравонӣ, Шаҳиди Балхӣ, Абумансури Дақиқӣ
-
- 178** Кадом адиби замони Ғазнавиён гуфтаст, ки “Ғазал Рӯдакивор неку бувад”?
- A) Унсурии Балхӣ
 - B) Асҷадии Марвазӣ
 - C) Фаррухии Систонӣ
 - D) Манучехрии Домғонӣ
-
- 179** Унсурӣ бо сухани “Ғазал рӯдакивор неку бувад” ба кадом хусусияти барчастаи шеъри Рӯдакӣ ишора намудааст?
- A) маъниҳои печида ва воситаҳои тасвири ғайритабӣ
 - B) забони сода, маъниҳо ва воситаҳои тасвири тару тоза
 - C) забони сода ва мазмуну мундариҷаи ирфонии қисме аз шеърҳо
 - D) забон ва воситаҳои тасвири сода, вале мазмуни андаке нофаҳмо
-
- 180** Носири Хусрав дар байти зерин кадом адибро дар назар дорад?
*Ашъори зухду панд басте гуфтааст
Он тираҷашм шоири равшанбин.*
- A) Унсурии Балхӣ
 - B) Қатрони Табрӣ
 - C) Абумансури Дақиқӣ
 - D) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
-
- 181** Носири Хусрав дар байти зерин ба кӣ муроҷиат намудааст?
*Эй Хуҷҷати замини Хуросон, ба шеъри зухд
Ҷуз табъи Унсурит нашоёд ба ходимӣ.*
- A) Унсурии Балхӣ
 - B) Ба худаш
 - C) Абулқосими Фирдавсӣ
 - D) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

- 182** Носири Хусрав дар байти зерин аз чӣ ифтихор намудааст?
*Ин фахр бас маро, ки ба ҳар ду забон
Ҳикмат ҳаме мураттабу девон кунам.*
А) забони арабиро нисбат ба забони форсӣ хубтар медонистааст
В) шеърхояшро аз забони форсӣ ба арабӣ тарҷума кардааст
С) бо забонҳои форсӣ ва арабӣ шеъри ҳикмат гуфтааст
Д) забонҳои форсӣ ва арабиро хуб медонистааст
- 183** Дар осори кадом адиб дубайтӣ мавқеи асосӣ дорад?
А) Саноии Ғазнавӣ
В) Аттори Нишопурӣ
С) Ҷалолиддини Балхӣ
Д) Боботоҳири Урён
- 184** Асари муҳимми Низомулмулки Тӯсӣ, ки дар он доир ба масъалаҳои гуногуни давлатдорӣ, қоидаҳои усули роҳбарӣ маслиҳатҳои муфид додааст.
А) “Зафарнома”
В) “Панднома”
С) “Сиёсатнома”
Д) “Саодатнома”
- 185** “Чаро Оли Сосон заволи ёфт?” бахше аз кадом асар аст?
А) “Сиёсатнома”-и Низомулмулки Тӯсӣ
В) “Қобуснома”-и Унсуролмаолии Кайковус
С) “Тӯтинома”-и Зиёуддини Нахшабӣ
Д) “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ
- 186** Ҷалолиддини Балхӣ худро пайрави кадоме аз ин шоирон донистааст?
А) Саноии Ғазнавӣ
В) Анварии Абевардӣ
С) Боботоҳири Урён
Д) Ҳоконии Шервонӣ
- 187** Кадом асари Ҳаким Саной аз муҳимтарин асарҳои ӯ ва қадимтарин шоҳкори азими ирфони Аҷам ба шумор меравад?
А) «Тарик-ут-таҳқиқ»
В) «Сайр-ул-ибод»
С) «Ақлнома»
Д) «Ҳадиқат-ул-ҳақиқа»

188 Дар кадом байтҳо Саноии Ғазнавӣ босаводи бепулро аз бесаводи доро бехтар донистааст?

- А) Ҳар кӣ инсоф аз ӯ чудо бошад,
Дад бувад, дад, на подшо бошад.
Чун аз ӯ адлу беғамӣ набувад,
Худ чӣ султон, ки одамӣ набувад.
- В) Манишин бо бадон, ки суҳбати бад
Гарчӣ покӣ, туро палид кунад.
Офтоб арчи равшан аст, варо
Пораи абр нопадид кунад.
- С) Дарвеш наям, агарчи кам мекӯшам,
Девона наям, агарчи кам шуд ҳушам.
Гар бебаргӣ ба барг молад гӯшам,
Озодиро ба бандагӣ нафрӯшам.
- Д) Ҳарчанд бувад мардumi доно дарвеш,
Сад раҳ бувад аз тавонгари нодон беш.
Инро бишавад чоҳ, чу шуд мол аз пеш
В-он шод бувад мудом аз дониши хеш.

189 Кадом асари Ҳаким Саноиро донишномаи тасаввуф гуфтаанд?

- А) “Сайр-ул-ибод”
- В) “Корномаи Балх”
- С) “Ҳадиқат-ул-ҳақиқа”
- Д) “Тарик-ут-таҳқиқ”

190 Кадом асари Аттори Нишопурӣ маснавии тамсилӣ, ки мавзӯи асосии он баёни сафари мурғон ба даргоҳи Симург аст?

- А) “Тазкират-ул-авлиё”
- В) “Мантиқ-ут-тайр”
- С) “Илоҳинома”
- Д) “Асрорнома”

191 Дар кадом асари Аттори Нишопурӣ масъалаи ҳафт водии ишқ ва ваҳдати вучуд шарҳ ёфтааст?

- А) “Тазкират-ул-авлиё”
- В) “Асрорнома”
- С) “Мантиқ-ут-тайр”
- Д) “Илоҳинома”

- 192** Панду андарзҳои кадом адиб ба “Чор китоб” ворид гардидааст?
- A) Аҳмади Чомӣ
 - B) Абдуллоҳи Ансорӣ
 - C) Аттори Нишопурӣ
 - D) Саъдии Шерозӣ
-
- 193** Кадом асари Аттори Нишопурӣ бо наср навишта шудааст?
- A) “Тазкират-ул-авлиё”
 - B) “Мантиқ-ут-тайр”
 - C) “Асрорнома”
 - D) “Илоҳинома”
-
- 194** Кадом асари Ҳоконӣ ҳамчун як сарчашмаи бозътимод барои омӯхтани таърихи шаҳрҳо, касбу кори сокинон, ҳаёти илмиву адабии давр ва рӯзгори ҳуди шоир арзиши адабӣ ва илмӣ дорад?
- A) “Тухфат-ул-Ироқайн”
 - B) “Харобаҳои Мадоин”
 - C) “Девон”
 - D) “Муншаот”
-
- 195** Кадом сухан дар бораи Низомии Ғанҷавӣ?
- A) асосгузори қасидасароӣ дар адабиёт
 - B) асосгузори мактаби бузурги ҳамсанависӣ
 - C) поягузори мактаби тасаввуф дар адабиёт
 - D) бузургтарин ҳамосасароӣ адабиёти форсӣ
-
- 196** Муҳимтарин асари Низомии Ғанҷавӣ чӣ ном дорад?
- A) “Ҳафт авранг”
 - B) “Панднома”
 - C) “Ҳамса”
 - D) “Саодатнома”
-
- 197** Низомии Ғанҷавӣ кадом достонашро бо ин байтҳо оғоз кардааст?
- Бонуи Чин зи чехра чин бикшод
В-аз рутаб ҷӯи ангубин бикшод.
Гуфт: Вақте зи шаҳри худ ду ҷавон,
Сӯи шаҳри дигар шуданд равон...*
- A) “Султон Санҷар ва пиразан”
 - B) “Подшоҳи золим ва ҷавони саховатпеша”
 - C) “Хайр ва Шар”
 - D) “Хусраву Ширин”

- 198** Асари Низомии Ғанҷавӣ, ки дорои панҷ маснавии ҷудогона аст.
- А) “Махзан-ул-асрор”
 - В) “Ҳамса”
 - С) “Ҳайр ва Шар”
 - Д) “Ҳафт пайкар”
- 199** Достони “Ҳайр ва Шар” дар таркиби кадом асари Низомии Ғанҷавӣ омадааст?
- А) “Ҳафт пайкар”
 - В) “Лайлӣ ва Мачнун”
 - С) “Махзан-ул-асрор”
 - Д) “Искандарнома”
- 200** Маснавии динию ахлоқӣ ва фалсафии Низомии Ғанҷавӣ, ки дар он аз офариниши одаму олам, накуҳиши ғафлат ва дурӯён, бевафоии дунё, фазилати одамм бар ҳайвонот ва адлу инсоф сухан меравад, кадом аст?
- А) “Хусрав ва Ширин”
 - В) “Ҳафт пайкар”
 - С) “Махзан-ул-асрор”
 - Д) “Искандарнома”
- 201** Кадом асари Низомии Ғанҷавӣ аз рӯи сохтор ва услуб ба “Ҳадиқат-ул-ҳақиқа”-и Санои Ғазнавӣ монанд аст?
- А) “Махзан-ул-асрор”
 - В) “Искандарнома”
 - С) “Ҳафт пайкар”
 - Д) “Хусрав ва Ширин”
- 202** Дувумин асар аз “Ҳамса”-и Низомии Ғанҷавӣ, ки дар он ҳақиқати таърихӣ бо ҳақиқати бадеӣ пайванд гардидааст.
- А) “Искандарнома”
 - В) “Хусрав ва Ширин”
 - С) “Ҳафт пайкар”
 - Д) “Лайлӣ ва Мачнун”
- 203** Қасидаи “Тиру теғ аст бар дилу чигарам”-и Масъуди Саъди Салмон кадом навъи қасида аст?
- А) ҳамрия
 - В) ишқия
 - С) ҳолия
 - Д) мадҳия

204 Дар таърихи адабиёти тоҷик кадом адиб бештар бо асарҳои ҳаҷвияш шуҳрат ёфтааст?

- A) Убайди Зоконӣ
- B) Саййидои Насафӣ
- C) Бадриддини Ҳилолӣ
- D) Абулмаолии Насруллоҳ

205 Кадом суҳан дар бораи рисолаи “Даҳ фасл”-и Убайди Зоконӣ дуруст аст?

- A) Дар ҳар фасл калимаҳо ва истилоҳоти муайян оварда шуда, ба таври ҳаҷву тамасхур шарҳ ёфтаанд.
- B) Дар ин асар дар бораи фаслҳои сол суҳан рафта, хосиятҳо, зебоӣҳо ва масъалаҳои ба он вобаста таҳлил шудааст.
- C) Ин асар ёддошти буда, саргузашти бузургони давр дар ҳар фасл ба таври кӯтоҳ ва мушаххас нақл шудааст.
- D) Дар ин рисола вазъияти замон, воқеияту ҳақиқати зиндагӣ, рафтору кирдори одамон ва мушкилоти ҷомеа тариқи шеър баён шудааст.

206 Киро “пайғамбари ғазал” гуфтаанд?

- A) Саъдии Шерозӣ
- B) Ҳофизӣ Шерозӣ
- C) Камоли Хучандӣ
- D) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

207 Киро ҳамчун “муаллими ахлоқ ва устои ҳикмат” ёд мекунад?

- A) Ҳофизӣ Шерозӣ
- B) Аттори Нишопурӣ
- C) Саъдии Шерозӣ
- D) Бадриддини Ҳилолӣ

208 “Дар сирати подшоҳон”, “Дар ахлоқи дарвешон”, “Дар таъсири тарбият” ва ғайра бобҳои кадом асаранд?

- A) “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ
- B) “Даҳ фасл”-и Убайди Зоконӣ
- C) “Анварӣ Суҳайлӣ”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ
- D) “Ҷомеа-ул-ҳикоят”-и Муҳаммад Авфии Бухорӣ

209 “Дар фазилати қаноат”, “Дар фавоиди хомӯшӣ” ва ғайра бобҳои кадом асаранд?

- А) “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ
- В) “Даҳ фасл”-и Убайди Зоконӣ
- С) “Анвори Суҳайлӣ”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ
- Д) “Қомеъ-ул-ҳикоёт”-и Муҳаммад Авфии Бухорӣ

210 “Дар заъф ва пирӣ”, “Дар одоби суҳбат” ва ғайра бобҳои кадом асаранд?

- А) “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ
- В) “Даҳ фасл”-и Убайди Зоконӣ
- С) “Анвори Суҳайлӣ”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ
- Д) “Қомеъ-ул-ҳикоёт”-и Муҳаммад Авфии Бухорӣ

211 Вобаста ба сухани зерини Садриддин Айний кадом хулоса дуруст аст?
“Асарҳои Саъдӣ хазинаи суханҳои пурҳикматанд.”

- А) Саъдии Шерозӣ адиби башардӯст ва инсонпарвар аст.
- В) Саъдии Шерозӣ мардумро ба илмомӯзӣ даъват намудааст.
- С) Саъдии Шерозӣ муаллими ахлоқ, устои панду андарз аст.
- Д) Саъдии Шерозӣ шоир ва нависандаи рӯиҷаҳонист.

212 Ин байт дар ибтидои кадом асари Саъдии Шерозӣ омадааст?

*Дар ақсои олам бигаишам басте,
Ба сар бурдам айём бо ҳар касе ...*

- А) “Гулистон”
- В) “Бӯстон”
- С) девони “Тайибот”
- Д) девони “Бадоеъ”

213 Мавзӯҳои сирати подшоҳон, ахлоқи дарвешон, таъсири тарбият, ишқу муҳаббат, ҷавонмардиву қаноат, сухандонӣ ва одоби суҳбат дар кадом асари Саъдии Шерозӣ баён гардидаанд?

- А) “Бӯстон”
- В) “Бадоеъ”
- С) “Гулистон”
- Д) “Хавотим”

214 Кадом хулоса ба ин байти Саъдии Шерозӣ мувофиқ аст?

*Ба ширинзабонию лутфу хушӣ
Тавонӣ, ки ниле ба мӯе кашӣ.*

- А) Сухани нарм морро аз хонааш берун меорад.
- В) Сухан аз шамшер ҳам буррандатар аст.
- С) Бо ҳар кас ба мисли ҳудаш муносибат кун.
- Д) Хубӣ чу аз ҳад бигзарад, нодон ҳаёли бад кунад.

215 Кадоме аз шоирон ду “Ҳамса” эҷод намудааст?

- А) Низомии Ганҷавӣ
- В) Абдурраҳмони Ҷомӣ
- С) Алишери Навоӣ
- Д) Амир Хусрави Деҳлавӣ

216 Дар кадом байт Саноии Ғазнавӣ ворастагӣ ва раҳири аз ҳар чизе болотар медонад?

- А) Ҳар кӣ инсоф аз ӯ чудо бошад,
Дад бувад, дад, на подшо бошад.
- В) Манишин бо бадон, ки суҳбати бад
Гарчӣ покӣ, туро палид кунад.
- С) Гар бебаргӣ ба барг молад гӯшам,
Озодиро ба бандагӣ нафрӯшам.
- Д) Ҳарчанд бувад мардуми доно дарвеш,
Сад раҳ бувад аз тавонгари нодон беш.

217 Идомаи мантиқии мисраи қасидаи Абуабдуллоҳи Рӯдакиро муайян кунед:

Шуд он замона, ки ӯ шод буду хуррам буд,

- А) Нишоти ӯ ба фузун буду ғам ба нуқсон буд.
- В) Ба шаб зи ёрии ӯ назди ҷумла пинҳон буд.
- С) Надидӣ он гаҳ ӯро, ки зулф чавгон буд.
- Д) Бад-он замона надидӣ, ки инчунинон буд.

218 Идомаи мантиқии мисраи зерини Ҳофизии Шерозиро муайян намоед:

Осоиши ду гетӣ тафсири ин ду ҳарф аст:

- А) Бо дӯстон мурувват, бо душманон мадуро.
- В) Дардо, ки рози пинҳон хоҳад шуд ошкоро.
- С) Бошад, ки боз бинем дидори ошноро.
- Д) Эй шайхи покдоман, маъзур дор моро.

219 Идомаи мантиқии мисраи ғазали Ҳофизи Шерозиро муайян кунед:
Саҳар ба бӯи гулистон ҳамешудам дар боз,

-
- A) Яке чу соқии мастон ба каф гирифта аёғ.
 - B) Ниҳода лолаи ҳумро ба чону дил сад доғ.
 - C) Ки буд дар шаби торӣ ба равшанӣ чу чароғ.
 - D) Ки то ба булбули бедил кунам илоҷи димоғ.

220 Идомаи мантиқии мисраи Камоли Хучандиро интиҳоб кунед:
Гуфт: Агар ёбӣ нишони номи мо бар хоки роҳ,

-
- A) Барфишон он ҷо ба доманҳо гуҳар. Гуфтам: Ба чашм!
 - B) Ташнагонро муждае аз мо бибар. Гуфтам: Ба чашм!
 - C) Боз месозаш чу шамъ аз гиря тар. Гуфтам: Ба чашм!
 - D) То саҳаргоҳон ситора мешумар. Гуфтам: Ба чашм!

221 Идомаи мантиқии мисраи Камоли Хучандиро интиҳоб кунед:
Чун ту дар гурбат наяфтодӣ чӣ донӣ ҳоли мо?

-
- A) Ҳоли зори мустаманди монда дур аз мо ғариб.
 - B) Дар чунин шаҳре, ки мебинӣ, кӣ афтад бо ғариб?
 - C) Во ғарибӣ, во ғарибӣ, во ғарибо, во ғариб.
 - D) Меҳнати гурбат надонад ҳеч кас, илло ғариб.

222 Идомаи мантиқии мисраи зерини Камоли Хучандиро интиҳоб кунед:
Заҳмати худ бо табиби муддаӣ хоҳам намуд,

-
- A) Дӯсттар аз чону сар дарду балои дӯстро.
 - B) Зудтар дарёб, чони ман, ризои дӯстро.
 - C) То бисозад чора дарди бедавои дӯстро.
 - D) Дасти олуида нашоҷд марҳабои дӯстро.

223 Идомаи мантиқии мисраи Саййиди Насафиро аз “Баҳориёт”-и ӯ муайян кунед:
Азбаски дар миёнаи мардум мукаррамам,

-
- A) Имрӯз дар баробари ман кист дар ҷаҳон?!
 - B) Аз чони санг наъра барояд, ки ал-амон.
 - C) Қоям ҳамеша ҳаст ба паҳлуи меҳмон.
 - D) Гардад чу ман баҳушу адофаҳму нуктадон.

224 Идомаи мантиқии мисраи зерини Бадриддин Ҳилолиро интиҳоб кунед:
То рақибонро набинам хушдил аз ғамҳои хеш,

-
- А) Ҷон хуш аст, аммо намехоҳам, ки ҷон ғўям туро.
 - Б) Соате биншин, ки умри ҷовидон ғўям туро.
 - С) Аз ту бинам ҷавру бо худ меҳрубон ғўям туро.
 - Д) Як сухан гар бишнавам, сад достон ғўям туро.

225 Кадом шоир ҳудашро пайрави Саноию Атторм дониста, чунин гуфтааст?
Аттор рӯҳ буду Саной ду чашми ӯ,
Мо аз пайи Саноию Атторм омадем.

- А) Ҳофизи Шерозӣ
- Б) Ҷалолиддини Балхӣ
- С) Саъдии Шерозӣ
- Д) Абдулқодири Бедил

226 Кадом зарбулмасал ё мақол ба мазмуни байти зерини Ҷалолиддини Балхӣ мувофиқ аст?

Ҳеч бонги каф задан н-ояд бадар,
Аз яке дастӣ ту бе дастӣ дигар.

- А) Даст дастро мешиносад.
- Б) Ҳар ҷӣ корӣ, ҳамон медаравӣ.
- С) Аз як даст садо намеояд.
- Д) Ба кӯҳ овози хуш деҳ, то хуш ояд.

227 Кадом сухан ба байт мувофиқтар аст?

Ман надидам дар ҷаҳони ҷустуҷӯ,
Ҳеч аҳлият беҳ аз ҳуӣи нақӯ. Ҷалолиддини Балхӣ

- А) Дар рӯи олам як инсонӣ боадаб ва хушахлоқ надидам.
- Б) Дар дунё беҳтарин чиз дӯстӣ ва муҳаббати инсонхост.
- С) Дар дунё ҳеч чизе беҳтар аз ахлоқи нек вучуд надорад.
- Д) Беҳтарин кор дар олам аз пайи илму дониш будан аст.

228 Кадом зарбулмасал ё мақол маънои ин байти Ҷалолиддини Балхиро дорад?

Чу дӣ рафту фардо наёмад ба пеш,
Мадеҳ хира бар бод авқоти хеш.

- А) Аввал андеша, баъд гуфтор.
- Б) Ҳамин дадро ғанимат дон.
- С) Аз ҷав ҷав мерӯяд, аз гандум гандум.
- Д) Офтобро бо доман пӯшида намешавад.

229 Кадом сухан ба байт мувофиқ аст?

*Дӯст ҳамчун зар, бало чун отаиш аст,
Зарри холис дар дили отаиш х(в)аиш аст.* Ҷалолиддини Балхӣ

- A) Дӯстони воқеӣ мисли оина барои якдигар ҳастанд.
- B) Дӯсти воқеӣ дар вақти мусибат маълум мешавад.
- C) Агар зар дошта бошед, дӯстони бисёре хоҳед дошт.
- D) Дӯстӣ бо одамҳои нодон бефоида ва зараровар аст.

230 Кадом зарбулмасал ё мақол маънои ин байти Ҷалолиддини Балхиро дорад?

*Баъди навмедӣ бисе уммедҳост,
Аз наси зулмат бисе хуршедҳост.*

- A) Аввал андеша, баъд гуфтор.
- B) Поёни шаби сияҳ сафед аст.
- C) Аз ҷав ҷав мерӯяд, аз гандум гандум.
- D) Офтобро бо доман пӯшида намешавад.

231 Мавлоно Ҷалолиддини Балхӣ гуфтааст: “*Пирӯзӣ аз иттифоқ хезад*”. Муайян намоед, ки ин сухан дар кадом байти Саъдии Шерозӣ ифода шудааст:

- A) Банӣ одам аъзои як пайкаранд,
Ки дар офариниш зи як гавҳаранд.
- B) Сари панҷаи нотавон бармапеч,
Ки гар даст ёбад, барой ба ҳеч.
- C) Пашша чу пур шуд, бизанад пилро,
Бо ҳама саҳтию салобат, ки ўст.
- D) Раият чу беҳанду султон дарахт,
Дарахт, эй писар, бошад аз беҳ сахт.

232 Дар таърихи адабиёти тоҷик кӣ ҳамчун “шоири дубайтисаро” машҳур шудааст?

- A) Умари Хайём
- B) Саноии Ғазнавӣ
- C) Боботоҳири Урён
- D) Анварии Абевардӣ

233 Дар байти зерин Амир Хусрави Деҳлавӣ ба кадом воқеа ишора намудааст?

*Сайф аз сарам бирафту дили ман дуним монд,
Дарёи ман равон шуду дурри ятим монд.*

- А) Дар ҷанги ба муқобили Чингизӣ ҷангшудаи падари шоир.
- В) Асири лашкари муғул гардидани Амир Хусрав ва Ҳасани Деҳлавӣ.
- С) Ба хидмати султонҳои Деҳлӣ рафтани падари Амир Хусрав.
- Д) Хусравро ба дарбори хеш – ба Мултон даъват намудани Буғроҳон.

234 Вобаста ба қитъаи зерини Амир Хусрави Деҳлавӣ кадом сухан дуруст аст?

*Нақӯтар чиз андар шеър ном аст,
Ки монӣ зинда з-ин нақши сиёҳӣ.
Тани Хусрав бимирад, ин яқин аст,
Вале Хусрав намирад ҳеч гоҳе.*

- А) Ӯ ҳадафу мароми шоирӣ худро дар бокӣ гузоштани номи неқ мебинад.
- В) Шоир меҳодад бо шеърӯ шоирӣ бар зидди марг муборизаи беамон барад.
- С) Ӯ дар шеър масъалаҳои гуногуни иҷтимоӣ ва фалсафиро инъикос мекунад.
- Д) Ӯ бовар ва эътиқод дорад, ки умри ҷовидон мебинад ва ҳеч гоҳ намемирад.

235 Аввалин девони Амир Хусрави Деҳлавӣ, ки соли 1272 мураттаб гардида, ашъори то 19-солагии эҷодкардаи шоирро дар бар мегирад, кадом аст?

- А) “Ғуррат-ул-камол”
- В) “Васат-ул-ҳаёт”
- С) “Тухфат-ус-сиғар”
- Д) “Бақияи нақия”

236 Кадом асари Амир Хусрави Деҳлавӣ дар асоси далелу бурҳонҳои таърихӣ замони зиндагии шоир иншо гардидааст ва онро достони ишқӣ-таърихӣ низ гуфтаанд?

- А) “Нуҳ сипеҳр”
- В) “Дувалронӣ ва Хизрхон”
- С) “Қирон-ус-саъдайн”
- Д) “Мифтоҳ-ул-футуҳ”

237 Дар кадом қитъа ва ё рубой Амир Хусрави Дехлавӣ таърифу ситоиши хокимонро кори беҳуда ва сабаби марги истеъдод донистааст?

- А) Накӯтар чиз андар шеър ном аст,
Ки монӣ зинда з-ин нақши сиёҳӣ.
Тани Хусрав бимирад, ин яқин аст,
Вале Хусрав намирад ҳеч гоҳе.
- В) Не сина зи ҳирси зар ба оташ дорем,
Не дил зи пайи тамаъ мушавваш дорем.
Нони ҷаву оби ҷаҳу кунче холӣ,
Ё Раб, ки чӣ зиндагонии х(в)аш дорем.
- С) Аз гуфтани мадҳ дил бимирад,
Шеър арчи тару фасеҳ бошад.
Гардад зи нафас ҷароғ кушта,
Гар худ нафаси Масеҳ бошад.
- Д) Дабдабаи хусравиям шуд баланд,
Ғулғула дар ғӯри Низомӣ фиканд.
Гарчи барӯ хатми сухан муҳр баст,
Сиккаи ман муҳри сарашро шикаст.

238 Дар кадом қитъа ва ё рубой Амир Хусрави Дехлавӣ ба зинда будани ному осораш ишорат намудааст?

- А) Аз гуфтани мадҳ дил бимирад,
Шеър арчи тару фасеҳ бошад.
Гардад зи нафас ҷароғ кушта,
Гар худ нафаси Масеҳ бошад.
- В) Дабдабаи хусравиям шуд баланд,
Ғулғула дар ғӯри Низомӣ фиканд.
Гарчи барӯ хатми сухан муҳр баст,
Сиккаи ман муҳри сарашро шикаст.
- С) Не сина зи ҳирси зар ба оташ дорем,
Не дил зи пайи тамаъ мушавваш дорем.
Нони ҷаву оби ҷаҳу кунче холӣ,
Ё Раб, ки чӣ зиндагонии х(в)аш дорем.
- Д) Накӯтар чиз андар шеър ном аст,
Ки монӣ зинда з-ин нақши сиёҳӣ.
Тани Хусрав бимирад, ин яқин аст,
Вале Хусрав намирад ҳеч гоҳе.

239 Дар кадом китъа ва ё рубой Амир Хусрави Дехлавӣ ба қаноатпешагӣ ва зиндагии хоксоронааш ишорат намудааст?

- А) Накӯтар чиз андар шеър ном аст,
Ки монӣ зинда 3-ин нақши сиёҳӣ.
Тани Хусрав бимирад, ин яқин аст,
Вале Хусрав намирад ҳеч гоҳе.
- В) Дабдабаи хусравиям шуд баланд,
Ғулғула дар ғӯри Низомӣ фиканд.
Гарчи бар ӯ хатми сухан муҳр баст,
Сиккаи ман муҳри сарашро шикаст.
- С) Аз гуфтани мадҳ дил бимирад,
Шеър арчи тару фасеҳ бошад.
Гардад зи нафас чароғ кушта,
Гар худ нафаси Масеҳ бошад.
- Д) Не сина зи ҳирси зар ба оташ дорем,
Не дил зи пайи тамаъ мушавваш дорем.
Нони ҷаву оби ҷаҳу кунче холӣ,
Ё Раб, ки чӣ зиндагонии х(в)аш дорем.

240 Зиёуддини Нахшабӣ дар байти зерин ба кадом лаҳзаи ҳаёташ ишора намудааст?

*Зи ҳичрат ҳафсаду сӣ буд он шаб,
Ки ман ин қиссаҳо кардам мураттаб.*

- А) Ба анҷом расонидани “Тӯтинома”
- В) Тарҷума намудани “Лаззат-ун-нисо” аз забони ҳиндӣ ба форсии тоҷикӣ
- С) Овардани ҳудуди 20 ҳикоя дар таркиби “Гулрез”
- Д) Ба анҷом расонидани “Ҷузъиёт ва куллиёт”

241 Кадом адиб аз шуҳрату эътибори шоирии худ чунин ифтихор кардааст?

*Агар ба Форс равад корвони ашъорам,
Равони Саъдию Ҳофиз кунандаи истиқбол.
В-агар ба Ҳинд расад, Хусраву Ҳасан гӯянд:
Ки: “Эй ҷаҳони ҳунар, марҳабо, таол, таол!”*

- А) Абдурраҳмони Ҷомӣ
- В) Камоли Хучандӣ
- С) Саййидои Насафӣ
- Д) Бадриддини Ҳилолӣ

242 Кадом зарбулмасал (мақол) ба маънии байт мувофиқ аст?

Дар ҷавонӣ саъй кун, гар бехалал хоҳӣ амал,

Мева бенуқсон бувад, чун аз дарахти навбар аст. Абдурраҳмони Ҷомӣ

А) Фаввора чун баланд шавад, сарнагун мешавад.

В) Шунидан кай бувад монанди дидан.

С) Фикри ҳар кас ба қадри ҳиммати ӯст.

Д) Дар ҷавонӣ илм омӯхтан нақш бар санг аст.

243 Кадом суҳан хусусияти ҳоси достони “Ҳирадномаи Искандарӣ”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ ва ё фарқи он аз дигар “Искандарнома”-ҳост?

А) Дар достони Ҷомӣ Искандар шахси меҳрубон ва хушсуҳан тасвир шудааст.

В) Дар достони Ҷомӣ Искандар шоҳи одил ва маърифатпарвар тасвир шудааст.

С) Дар достони Ҷомӣ Искандар кишваркушо ва далеру шучоъ тасвир шудааст.

Д) Дар достони Ҷомӣ Искандар шоҳи ғоратгар, золим ва забткор тасвир шудааст.

244 Кадом асари Зиёуддини Нахшабӣ ба “Ҳазору як шаб” шабоҳат дорад ва сароғози он аз ҳикояи шоҳзодаи Нахшаб – Махсумшоҳ ва духтари шоҳи париён – Нӯшлаб, ки дар асар ба сурати мурғ дода шудааст, оғоз мешавад?

А) “Силк-ус-сулук”

В) “Гулрез”

С) “Тӯтинома”

Д) “Насоих-ул-мавоиз”

245 Достони “Ҳиёлати аъробӣ” дар дохили кадом асари насри ривоятӣ омадааст?

А) “Синбоднома”

В) “Доробнома”

С) “Ҳазору як шаб”

Д) “Калила ва Димна”

246 Зиёуддини Нахшабӣ дар қитъаи зерин ба кадом хусусияти осори насрии худ ишора намудааст:

*Ба насри хеш соҳибнастри лоиқ
Раво бошад, ки орад назми ҳар кас.
Валекин ман наовардам дар ин наср
Зи саъйи килки худ назми дигар кас.?*

- А) Нахшабӣ дар эҷоди наср анъанаи нависандагони пешинро тағйир надодааст.
- В) Нахшабӣ дар осори насриаш аз шеърҳои шоирони дигар истифода накардааст.
- С) Нахшабӣ насри худро аз насри дигарон беҳтар медонад.
- Д) Нахшабӣ дар осори насриаш аз назм истифода накардааст.

247 Адибе, ки дар эҷоди таркиббанду тарҷеъбандҳои содаю гушнавоз ва пурмазмун камназир аст:

- А) Ибни Ямин
- В) Камоли Хучандӣ
- С) Сайфи Фарғонӣ
- Д) Зиёуддини Нахшабӣ

248 Дар таърихи адабиёти тоҷик кӣ ҳамчун устои жанри қитъа машҳур аст?

- А) Камоли Хучандӣ
- В) Ибни Ямин
- С) Сайфи Фарғонӣ
- Д) Ҳофизи Шерозӣ

249 Кадом асар дар пайравӣ бо сабки баёни “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ навишта шудааст?

- А) “Пандномаи Анушервон”-и Ибни Ямин
- В) “Мушибатнома”-и Аттори Нишопурӣ
- С) “Футуватномаи султони”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ
- Д) “Хирадномаи Искандарӣ”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ

250 Дар ҳаҷв кадоме аз ин шоирон устод аст?

- А) Фарруҳии Систонӣ
- В) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
- С) Убайди Зоконӣ
- Д) Унсурии Балхӣ

251 Кадом асари Убайди Зокониرو “асари бачагона” гуфтаанд?

- A) “Рисолаи дилкушо”
- B) “Сад панд”
- C) “Ришнома”
- D) “Мушу гурба”

252 Шарҳи муносиб ба асари “Мушу Гурба”-и Убайди Зокониرو интихоб кунед.

- A) Дар ин асар калимаҳо ва истилоҳоти муайян оварда шуда, ба таври ҳаҷву тамасхур шарҳ ёфтаанд.
- B) Дар ин асар зиндагии гурбаҳо ва мушҳо тасвир шуда, шоир инсонҳоро ба табиатдӯстӣ даъват кардааст.
- C) Ин асар тамсилӣ буда, саргузашти ҳайвонҳои гуногун дар ҳар фасл ба таври кӯтоҳ ва мушаххас нақл шудааст.
- D) Дар ин асар зимни баёни саргузашти як гурба ва гурӯҳи мушҳо масъалаҳои сиёсӣ-иҷтимоии давр нишон дода шудааст.

253 Дар кадом асари Убайди Зоконӣ калимаҳо ба таври ҳаҷв шарҳ ёфтаанд?

- A) Рисолаи “Дилкушо”
- B) “Мушу Гурба”
- C) Рисолаи “Даҳ фасл”
- D) “Сад панд”

254 Ҳофизӣ Шерозӣ дар байти зерин ба кадом масъала ишорат намудааст?

*Сухандонию хушхонӣ намеварзанд дар Шероз,
Биё, Ҳофиз, ки мо худро ба мулки дигар андозем.*

- A) беқадри аҳли суҳан дар зодгоҳи шоир
- B) сафар кардани шоир ба мулки дигар
- C) маъқул набудани шеърҳои ӯ ба ҳамватанонаш
- D) ба шеърӣ суруд таваҷҷуҳ надоштани ҳамзамонони шоир

255 Кадом суҳан ба байт мувофиқ аст?

*Ман агар некам, агар бад, ту бирав худро бош,
Ҳар касе он даравад оқибати кор, ки кишт.* Ҳофизӣ Шерозӣ

- A) Инсон ҳосили амалҳои некро дар зиндагӣ хоҳад дид.
- B) Мо набояд ба киштукори дигарон кор дошта бошем.
- C) Натиҷаи корҳои хуб ё нохуби худро ҳар кас худаш мебинад.
- D) Муҳаббату некӣ кардан ба одамони бад кори дуруст нест.

256 Дар кадом байт Ҳофизӣ Шерозӣ аз инсонӣ хуб буданаш ифтихор кардааст?

- А) Зи дасти кӯтаҳӣ худ зерӣ борам,
Ки аз болобаландон шармсорам.
- В) Зи чашми ман бипурс авзои гардун,
Ки шаб то рӯз ахтар мешуморам.
- С) Ту аз хокам нахоҳӣ баргирифтан,
Ба ҷои ашк агар гавҳар биборам.
- Д) Ман аз бозуи худ дорам бисе шукр,
Ки зӯри мардумозорӣ надорам.

257 Вобаста ба байти зерини Камоли Хучандӣ кадом хулоса дуруст аст?

*Дасти султонон намебӯсад Камол,
Нест султонро ба дарвеш эҳтиёҷ.*

- А) Ягон нодор ба подшоҳ эҳтиёҷ надорад.
- В) Шоир ба ёрии ягон подшоҳ эҳтиёҷ надоштааст.
- С) Шоир дар ситоиши ягон подшоҳ шеър нагуфтааст.
- Д) Шоир орзуи хидмат дар дарбори шоҳонро накардааст.

258 Кадом асари Ҳусайн Воизи Кошифӣ нусхаи тозаҷодӣ “Калила ва Димна”-и Абулмаолии Насруллоҳ аст?

- А) “Анвори Суҳайлӣ”
- В) “Саргузашти Ҳотам”
- С) “Футувватномаи Султонӣ”
- Д) “Ахлоқи Муҳсинӣ”

259 Дар байти зерин аз марсияи Мавлоно Комӣ дар вафоти Абдурраҳмони Ҷомӣ ба кадом хислатҳо ва ё мақоми ӯ ишорат шудааст?

*Ҳаргиз озурда нашуд аз суханаи хотири кас,
Дар дил аз ӯ ба ҷуз ҳасрати дидор намонд.*

- А) хоксорӣ, фурӯтанӣ ва камгапӣ
- В) олими бузург, сарвари аҳли суҳан
- С) хирадмандӣ, зиркӣ ва суҳаншиносӣ
- Д) инсондӯстӣ, меҳрубонӣ ва хушсуҳанӣ

260 Алишери Навоӣ дар байти зерин ба кадом масъала ишорат намудааст?

Гӯиё дар ростбозори сухан бикишудаам

Як тараф дуккони қаннодию як сӯ заргарӣ.

- A) мавқеи асосӣ доштани ғазал дар девони ашъораш
- B) тавоноияш дар эҷоди асарҳо ба забони форсии тоҷикӣ
- C) бо ду забон – форсии тоҷикӣ ва туркӣ эҷод намудани асарҳояш
- D) дар пайравӣ ба шоирони гузашта ва ҳамзамонаш гуфтани ғазал

261 Кадом байти Камолиддини Биноӣ бо байти зерини Абдурраҳмони Ҷомӣ ҳаммаъност?

Сухан гарчи бошад чу оби зулол,

Зи такрор хезад гӯбори малол.

- A) Эӣ писар, дар сухан тааммул кун,
Баду неки сухан тахайюл кун.
- B) Ҳар кӣ гӯяд сухан зи ҳад берун,
Шак маёвар, ки ҳаст аҳли чунун.
- C) Ҳарфи неку агарчи дур(р) гӯӣ,
Некӣ аз вай равад, чу пур гӯӣ.
- D) Гар сухан лоиқ аст, дар вай печ,
В-ар на сад сол гуфтаӣ, ҳама ҳеч.

262 Кадом байти Камолиддини Биноӣ бо байти зерин ҳаммаъност?

Сухан бисёр дону андаке гӯӣ,

Якero сад мағӯ, садро яке гӯӣ.

- A) Бо бузурге, ки илм ёр шавад,
Дар бузургӣ яке ҳазор шавад.
- B) Мухтасар гӯ, каломи тӯл гузор,
Арз манзур кун, фузул гузор.
- C) Эӣ писар, дар сухан тааммул кун,
Баду неки сухан тахайюл кун.
- D) Ҳар кӣ гӯяд сухан зи ҳад берун,
Шак маёвар, ки ҳаст аҳли чунун.

263 Кадом байти Камолиддини Биноӣ бо байти зерини Низомии Ғанҷавӣ ҳаммаъност?

*Об арчи ҳаме зулол хезад,
Аз хӯрдани пур малол хезад.*

- А) Ҳарфи неку агарчи дур(р) гӯйӣ,
Некӣ аз вай равад, чу пур гӯйӣ.
- В) Мухтасар гӯ, каломи тӯл гузор,
Арз манзур кун, фузул гузор.
- С) Шаҳд агар нафъи бекарон дорад,
Чун аз он пур хӯрӣ, зиён дорад.
- Д) Ҳар кӣ гӯяд суҳан зи ҳад берун,
Шак маёвар, ки ҳаст аҳли чунун.

264 Мавзуи ҳикояти “Писари пирамард” (аз достони “Бехрӯзу Баҳром”-и Камолиддини Биноӣ) кадом аст?

- А) ғоидаи хомӯшӣ ва одоби суҳангӯӣ
- В) ғоидаи илм ва мақоми шахси донишманд
- С) накукорӣ ва зарар нарасонидан ба дигарон
- Д) надониستاني қадри вақт ва парҳез аз ҳамнишини бад

265 Бадриддини Ҳилолӣ дар як ғазалаш мегӯяд: “Кори ман аз ҷумлаи олам ҳамин ишқ аст ба ин суҳани шоир мувофиқ аст?”

- А) Шоир достоне дар ишқ гуфтааст, ки то ҳол касе нагуфтааст.
- В) Шоир ғазале дар ишқ гуфтааст, “ки Хусрав офарин карду Низомӣ”.
- С) Шоир ҳамеша аз ишқу муҳаббат суҳан мегӯяд, мавзуи эҷодиёташ ишқ аст.
- Д) Кори ҳаррӯзаи шоир ситоиши майи ноб ва хушгузаронии умр аст.

266 Калимаи маҳзун дар ин байти Ҳилолӣ чӣ маъно дорад?

*Дӯстон, имшаб давои ҷони маҳзунам кунед,
Бар сарам афсонае хонеду афсунам кунед.*

- А) ширин
- В) ғамгин
- С) зебо
- Д) нозук

267 Бадриддини Ҳилолӣ дар кадом байт ба мавзӯи асосии ғазалиёташ – муҳаббату садоқати инсонӣ ишорат намудааст?

- A) Нақди ганҷинаи суҳан ғазал аст,
Шукри Борӣ, ки назми ман ғазал аст.
- B) Бишнаву суҳани маро, ки панд аст,
Панди падар аст, судманд аст.
- C) Ҳилолӣ аз камоли шеър дорад мансаби шоҳӣ,
Ки сӯзи Хусрав асту нозукиҳои Ҳасан бо ӯ.
- D) Кори ман аз ҷумлаи олам ҳамин ишқ асту бас,
Оламе дорам, ки дар олам надорад ҳеҷ кас.

268 Дар ҳикояти “Зиёрати Ҷомӣ” (аз “Бадоеъ-ул-вақоеъ”-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ) бештар кадом сифатҳои Мавлоно Ҷомӣ инъикос ёфтаанд?

- A) бузургманишӣ, бовичдонӣ, худшиносӣ
- B) кордонӣ, меҳнатдӯстӣ, масъулиятшиносӣ
- C) хоксорию фурутанӣ, шикебой, меҳрубонӣ
- D) хушёрию зиракӣ, донишмандӣ, ҳикматдӯстӣ

269 Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз ғазали Камоли Хучандӣ муайян кунед:

Навбаҳорон зи гулам бӯйи ту хуш меояд,

.....

- A) Бандаро ҳалқаи гесӯйи ту хуш меояд.
- B) Ҳамаро боғу маро рӯйи ту хуш меояд.
- C) Ки маро қомати дилҷӯйи ту хуш меояд.
- D) Пеши рӯйи ту ҳама мӯйи ту хуш меояд.

270 Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз ғазали Камоли Хучандӣ муайян кунед:

Гуфт: “Агар сар дар биёбони ғамам хоҳӣ ниҳод,

.....

- A) Ташнагонро мӯждае аз мо бибар!” Гуфтам: “Ба чашм”.
- B) Боз месозаш ҷу шамъ аз дида тар! Гуфтам: “Ба чашм”.
- C) Ҳам ба мижгонат бирӯб он хоки дар”. Гуфтам: “Ба чашм”.
- D) Қаъри ин дарё бипаймо сарбасар”. Гуфтам: “Ба чашм”.

271 Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз ғазали Ҳофизӣ Шерозӣ муайян кунед:
Мушкеле дорам зи донишманди маҷлис боз пурс:

-
- A) “Қудсиён гӯй, ки шеърӣ Ҳофиз аз бар мекунад.”
 - B) Ҳар замон хармуҳраро бо дурр баробар мекунад.
 - C) Тавбафармоён чаро худ тавба камтар мекунад?
 - D) Чун ба хилват мераванд, он кори дигар мекунад.

272 Идомаи мантиқии мисраи зерини Саййиди Насафиро аз “Баҳориёт”-и ӯ муайян кунед:

Дорам даруни хона зи анвои хӯрданӣ,

-
- A) Имрӯз дар баробари ман кист дар ҷаҳон?!
 - B) Аз ҷони санг наъра барояд, ки ал-амон.
 - C) Аз арзану ҷуворию мошу биринҷу нон.
 - D) Гардад чу ман бахушу адофаҳму нуктадон.

273 Идомаи мантиқии мисраи зерини Бадриддини Ҳилолиро интиҳоб кунед:
Дар олами бевафо касе хуррам нест,

-
- A) Ё одам нест, ё аз ин олам нест.
 - B) Шодию нишот дар бани одам нест.
 - C) Он кас, ки дар ин замона ӯро ғам нест.
 - D) Ҳар кас ба дили пур аз ғамам марҳам нест.

274 Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз ғазали Бадриддини Ҳилолӣ муайян кунед:

Барҳез то ниҳем сари худ ба пои дӯст,

-
- A) Яъне ба даст нест маро ҷуз дуои дӯст.
 - B) То ошноӣ ман набувад ошноӣ дӯст.
 - C) Дидан наметавон дигареро ба ҷои дӯст.
 - D) Ҷонро фидо кунем, ки сад ҷон фидои дӯст.

275 Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз ғазали Бадриддини Ҳилолӣ муайян кунед:

Баҳор мерасад, аммо баҳорро чӣ кунам?

.....

- A) Сиёҳрӯи шабҳои торро чӣ кунам?
- B) Чу нест гулруҳи ман, лолазорро чӣ кунам?
- C) Фигону нолаи беихтиёрро чӣ кунам?
- D) Чу сабр нест, дили беқарорро чӣ кунам?

276 Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз ғазали Бадриддини Ҳилолӣ муайян кунед:

Дӯстон, имшаб давои ҷони маҳзунам кунед,

.....

- A) Бар сарам афсонае хонеду афсунам кунед.
- B) Шояд аз имрӯз ҷо бар авҷи гардунам кунед.
- C) 3-ин гунаҳ аз шаҳр меҳохам, ки берунам кунед.
- D) Мешавам девона гар нисбат ба Маҷнунам кунед.

АДАБИЁТИ ДАВРАИ НАВ

277 Кадом асарҳои Садриддин Айний бевосита ба мавзӯи мардонагӣ ва ҷоннисорӣ дар ҳимояи Ватан муносибати қавӣ доранд?

- A) “Таърихи инқилоби Бухоро”, “Таърихи амирони манғитияи Бухоро”
- B) “Исёни Муқаннаъ”, “Қаҳрамони халқи тоҷик - Темурмалик”
- C) “Ба шарафи инқилоби Октябр”, “Аҳгари инқилоб”
- D) “Аҳмади девбанд”, “Марги судхӯр”

278 “Вафоти надару модар дар вабои умумӣ” фасла аз кадом асари устод Садриддин Айнист?

- A) “Ғуломон”
- B) “Ёддоштҳо”
- C) “Дохунда”
- D) “Одина”

279 “Қалъаи обӣ ва киштии сарпӯшида”, “Сафари обӣ, домбуррӣ”, “Иштиёқи ёру диёр, зиндагонии ҷазира” бахшҳое аз кадом асари Садриддин Айний аст?

- A) “Одина”
- B) “Дохунда”
- C) “Чаллодони Бухоро”
- D) “Қаҳрамони халқи тоҷик – Темурмалик”

280 Кадом байти Бедил ба аҳволи оншабаи Садриддини наврас: *шунидани хабари вафоти модар, эҳсоси танҳой ва ҷудой аз падару модар*, ки устод Айний дар “Ёддоштҳо” тасвир кардааст, мувофиқ буд?

- A) Саҳар оина ҳампардозӣ дил буд,
Сафое имтиёзи обу гил буд.
- B) Зи баъди мо на ғазал, не қасида мемонад,
Зи хомаҳо ду-се ҳарфи чакида мемонад.
- C) Эй фаромӯшӣ, кучой, то ба фарёдам расӣ,
Боз андуҳи дили ғампарварам омад ба ёд.
- D) Рафиқи ваҳшати ман ғайри доғи дил намебошад,
Дар ин ғурбатсаро хуршеди танҳоғардро монам.

281 Асари “Қаҳрамони халқи тоҷик – Темурмалик” ба кадом самти фаъолияти устод Айний мансуб аст?

- A) нависандагӣ
- B) адабиётшиносӣ
- C) забоншиносӣ
- D) фарҳангшиносӣ

282 Кадом байти овардаи Садриддин Айний, ки ҷавоби ҷанговарони Темурмалик ба мурочиати ӯст, маънои суҳанҳои зеринро дорад?

Дар ин ҷанг танҳо касе иштирок карда метавонад, ки ... хориҳои асириро ба худ ор дониста, ҷони худро ба қафи даст гирифта ва синаашро синаи карда, ба майдон даромада тавонад.

- A) Ба дунё намонда касе ҷовидон,
Наёбем мо ҳам зи мурдан амон.
- B) Ба номи нақӯ кушта гаштан ба ҷанг,
Беҳ аз зиндагонии боайбу нанг.
- C) Бифармо, ки мо ҷонсупорӣ кунем,
Ба ҷанги Ватан бар ту ёрӣ кунем!
- D) Бифармо, ки мо дар сафи корзор,
Барорем аз мағзи душман димор!

- 283** Дар бораи кадом адиб гуфтаанд, ки “... на танҳо нависанда, балки забониносо, фарҳангшинос, адабиётшиносо мумтоз ҳастанд ва доир ба ин соҳаҳо асарҳои ғурағуи иншо кардаанд.”?
- А) Ҷалол Иқромӣ
В) Сотим Улуғзода
С) Садриддин Айни
Д) Фотех Ниёзи
- 284** Дар ҷумлаи “Дар ҳавлии Қоришқамба дар як шабонарӯз танҳо як дона гӯғирд истифода мешуд.” кадом ҳислатҳои Қоришқамба нишон дода шудаанд?
- А) баднафси, ҷашмгурӯснагӣ
В) боэҳтиётӣ, сарфакорӣ
С) ҳасисӣ, мумсикӣ
Д) судхӯрӣ, манфиатҷӯӣ
- 285** Киро “Шоирӣ инқилобии Шарқ” номидаанд?
- А) Ҳабиб Юсуфӣ
В) Мирзо Турсунзода
С) Пайрав Сулаймонӣ
Д) Абулқосим Лоҳутӣ
- 286** Байти зеринро кадоме аз шоирон гуфтааст:
*Ҳар шаб зи худат бипурс, агар ту мардӣ,
К-имрӯз чӣ хидмате ба мардум кардӣ?*
- А) Абулқосим Лоҳутӣ
В) Мирсаид Миршакар
С) Мирзо Турсунзода
Д) Садриддин Айни
- 287** Абулқосим Лоҳутӣ дар байти зерин аз шеъри “Саломи халқи тоҷик ба халқи Эрон” ба кадом масъала ишора намудааст?
*Мо бародарҳои тоҷики туем,
Роҳдуру рӯҳназдики туем...*
- А) Зулми ҷаҳонгирон дар байни тоҷикону эронӣ девор сохт ва онҳоро аз ҳам ҷудо намуд.
В) Тоҷикону эронӣ солҳои зиёде ҷудо аз ҳам дар асирии бегонагон зиндагӣ кардаанд.
С) Тоҷикону эронӣ, агарчи дар кишварҳои аз ҳам ҷудо зиндагӣ мекунанд, вале бародарони ҳамхунанд.
Д) Ҳеҷ кас наредонист, ки тоҷикону эронӣ кистанд ва худӣ онҳо низ ҳамдигарро наредонистанд.

288 Чунин услуби баёни эҳсоси меҳанпарастӣ ба кадом шоир хос аст?

*Зи ишқи Ватан чӯш дорад дилам,
Ба ҳарфи Ватан гӯш дорад дилам.*

- A) Абулқосим Лоҳутӣ
- B) Мирсаид Миршакар
- C) Ҳабиб Юсуфӣ
- D) Муъмин Қаноат

289 Аз рӯи байтҳои зерин муайян намоед, ки он услуби баёни кадом шоир аст?

*Ватан, чу назмасарой аст дил зи ишқи ту,
Туро ҳазинаи илҳами ҳештан гӯяд...
Дар оғӯши ту ҳазорон диёру шаҳр бувад,
Ба ҳар кучо-т равам, дил диёри ман гӯяд.*

- A) Муъмин Қаноат
- B) Ҳабиб Юсуфӣ
- C) Мирзо Турсунзода
- D) Абулқосим Лоҳутӣ

290 Кадом шоир гуфтааст, ки:

*Ғар, Ватан, дилро ту меҳохӣ, фидо созам ба ҷон,
Дил барои меҳри ту, эй меҳри ман, бошад макон.?*

- A) Бокӣ Раҳимзода
- B) Ҳабиб Юсуфӣ
- C) Муҳиддин Аминзода
- D) Пайрав Сулаймонӣ

291 Дар кадом байт Ҳабиб Юсуфӣ Меҳанро ҳазинаи илҳом ва мояи ифтихор доништааст?

- A) Ман аҷаб, бас аҷаб Ватан дорам,
Як сӯяш офтобу як сӯ барф.
- B) Қалам ба даст бигирам, ки шеър бинвисам,
Забони ман зи ҳама пештар Ватан гӯяд.
- C) Чун Ватан мардона дар ҷанг омадаст, имрӯз ман
Ин Ватанро беш аз ҳарвақта дорам дӯсттар.
- D) Ман на танҳо дил, тану ҷон ҳам фидоят мекунам,
То шавам чун қаҳрамонҳои ту ман ҳам қаҳрамон.

292 Чунин услуби баёни эҳсоси ватандӯстӣ хоси кадом шоир аст?

*Чун ниҳодам пойи худро бар сари хоки Ватан,
Борҳо бўсидам аз рухсораи поки Ватан.*

- А) Абулқосим Лоҳутӣ
- В) Муъмин Қаноат
- С) Мирзо Турсунзода
- Д) Ҳабиб Юсуфӣ

293 Кадоме аз ин адибон беш аз ҳама дар бораи сулҳу дӯстӣ асар навиштааст?

- А) Садриддин Айний
- В) Сотим Улуғзода
- С) Бозор Собир
- Д) Мирзо Турсунзода

294 Асарҳои Мирзо Турсунзодаро муайян кунед.

- А) “Панҷи ноором”, “Ишқи духтари кӯҳсор”, “Одамон аз Боми Ҷаҳон”
- В) “Таҳвораи Сино”, “Тоҷикистон-исми ман”, “Мавҷҳои Днепр”
- С) “Ҷароғи абадӣ”, “Аз Ганг то Кремл”, “Садои Осиё”
- Д) “Тоҷу давлат”, “Асрор”, “Рӯи сурх”

295 Кадом асари Мирзо Турсунзода доир ба рӯзгори сангини бачаи афғонистонӣ нақл мекунад?

- А) “Роҳи нури Офтоб”
- В) “Сайёҳи Ҳинд”
- С) “Ҳасани аробақаш”
- Д) “Ҷароғи абадӣ”

296 Ба байти Мирзо Турсунзода кадом суҳан муносиб аст?

*Ба олам насл аз мо ёдгор аст,
Ба ӯ фардои инсон ҷашмдор аст.*

- А) Фарзанд азиз, одобаш аз вай азизтар.
- В) Фарзанди хуб – боғи падар.
- С) Фарзанд – беҳтарин неъмат.
- Д) Фарзанд – давоми умри инсон.

297 **Аз рӯйи мазмуни байтҳо муайян кунед, ки онҳо аз кадом шеър гирифта шудаанд:**

*Қалби замин фишурда, мардона чок кардӣ,
Обу арақ зи рӯят сад бор пок кардӣ.
Шуд рӯзҳо, ки дидам тарки хурук кардӣ,
То пунбадонаеро берун зи хок кардӣ.*

- А) “Баҳори нав”-и Муҳиддин Аминзода
- В) “Корези Фирдавсӣ”-и Лоик Шералӣ
- С) “Халқи бузургворам”-и Бокӣ Раҳимзода
- Д) “Мо толиби сулҳем”-и Аминҷон Шукӯҳӣ

298 **Бокӣ Раҳимзода дар кадом шеъри худ заҳматкашии деҳқони кишварро васф карда, ҳар қатра арақи ўро ба дурру гуҳар баробар медонад?**

- А) “Муаллим”
- В) “Чашмасор”
- С) “Республикаи ман”
- Д) “Халқи бузургворам”

299 **Ҳодисаю воқеаҳои тасвиршудаи кадоме аз ин асарҳо дар солҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ (1941-1945) мегузарад?**

- А) “Вафо”-и Фотех Ниёзӣ
- В) “Ду моҳи пурмағал”-и Абдумалик Баҳорӣ
- С) “Ҷони ширин”-и Мирзо Турсунзода
- Д) “Панҷи ноором”-и Мирсаид Миршакар

300 **Асарҳои Мирсаид Миршакарро муайян кунед.**

- А) “Панҷи ноором”, “Ишқи духтари кӯҳсор”, “Одамон аз Боми Ҷаҳон”
- В) “Ғафвораи Сино”, “Тоҷикистон-исми ман”, “Мавҷҳои Днепр”
- С) “Ҷароғи абадӣ”, “Аз Ганг то Кремл”, “Садои Осиё”
- Д) “Тоҷу давлат”, “Асрор”, “Рӯйи сурх”

301 **Кадам шарҳ ба байти Мирсаид Миршакар (аз достони “Панҷи ноором”) мувофиқ аст?**

*Кӯҳи хоро, нигар, ки уштурсор
Бар сари ганҷҳо намуда хоб.*

- А) Ба гуфтаи шоир, барои ниҳон кардани ганҷҳо шутур болои он хобидааст.
- В) Аз вазнинии бори худ дар болои кӯҳ нишастани шутур таъкид шудааст.
- С) Аз корвон ақиб монда, дар роҳ хобидани шутур тасвир шудааст.
- Д) Бо тасвири шоирона пур аз лаълу ёкут будани кӯҳҳо зикр шудааст.

302 **Мамарачаб, симои романи “Вафо”-и Фотех Ниёзӣ, дар яке аз муҳорибаҳо чӣ корнамоӣ нишон дод?**

- A) Ӯ худаширо ба пеши танки душман партофта, ватанаширо ҳимоят намуд.
- B) То омадани гурӯҳ ба танҳой бо душманон муборизаи беамон бурд.
- C) Чанд нафар ҳамразмонаширо, ки асир афтада буданд, озод намуд.
- D) Ба аскароне, ки як моҳ беобу беғизо монда буданд, обу озуқа расонд.

303 **Муборизаи гузаштагони халқи тоҷик бар зидди истилогарони араб мавзӯи кадом асари Сотим Улуғзода аст?**

- A) “Восеъ”
- B) “Фирдавсӣ”
- C) “Ривояти суғдӣ”
- D) “Субҳи ҷавонии мо”

304 **“Мурод ва номурудӣ”, “Молик-ибн-ур-Райб”, “Хоча ва гулом” бахшҳое аз кадом асари Сотим Улуғзода аст?**

- A) “Восеъ”
- B) “Фирдавсӣ”
- C) “Субҳи ҷавонии мо”
- D) “Ривояти суғдӣ”

305 **Қаҳрамони марказии повести “Ривояти суғдӣ” кист?**

- A) Нуфарн
- B) Виркан
- C) Ёдхишетақ
- D) Ревахшиён

306 **Аз рӯйи матни зерин муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом симои асари “Ривояти суғдӣ”-и Сотим Улуғзода меравад:**

“Падараш дар пирсолағӣ ба Самарқанд баргашт, дар деҳаи Ревдод, ки зодгоҳаш буд, сукунат ихтиёр кард.

Фарзанди даштҳои беканор ва кӯҳҳои баланд – ... ба деҳқонӣю боғдорӣ одат накард, ҳавасааш ба асп ва камон буду бас.”

- A) Виркан
- B) Ревахшиён
- C) Нуфарн
- D) Ёдхишетақ

- 307** Паҳлавони Суғд (аз “Ривояти суғдӣ”-и Сотим Улуғзода), ки дар гӯштӣ бар Виркан пирӯз мешавад ва ўро ба тоҷире ба ивази чаҳорсад дирам мефурӯшад:
- A) Нуфарн
 - B) Ёдхишетақ
 - C) Ревахшиён
 - D) Молик ибни Райб
- 308** Қаҳрамони марказии пиесаи «Аломаи Адҳам ва дигарон»-и Сотим Улуғзода кист?
- A) Ибни Сино
 - B) Абдурраҳмони Ҷомӣ
 - C) Абуадуллоҳи Рӯдакӣ
 - D) Аҳмади Дониш
- 309** Кадом асари Сотим Улуғзода ёддошти аст?
- A) “Ривояти суғдӣ”
 - B) “Восеъ”
 - C) “Субҳи ҷавонии мо”
 - D) “Ёрони боҳиммат”
- 310** Муайян кунед, ки сухан дар бораи кадом симои повести “Одамони куҳна”-и Фазлиддин Муҳаммадиев меравад: “... аз ўзбекҳои Фарғона будаанд. Падарашон баъди ҷанг дар ҳамин ҳавлӣ чаши аз олам нӯшидааст. Як писар доштаанд, ки ... геолог будааст.”?
- A) Зарина
 - B) Зиёбобо
 - C) Оиша
 - D) Аҳрорамак
- 311** Симоҳои Зиёбобо, Ойшахон, Аҳрорамак ва Иқболхола дар кадом асари Фазлиддин Муҳаммадиев тасвир шудаанд?
- A) “Одамони куҳна”
 - B) “Раиси нав”
 - C) “Муҳоҷирон”
 - D) “Палатаи кунҷакӣ”

312 Кадоме аз ин нависандагон беш аз ҳама дар бораи қаҳрамонию ҷоннисории сарбозони Ватан асарҳо навиштааст?

- А) Ҷумъа Одина
- В) Фотеҳ Ниёзӣ
- С) Фазлиддин Муҳаммадиев
- Д) Сотим Улуғзода

313 Аз рӯйи байтҳои зерин муайян намоед, ки он услуби баёни кадом шоир аст?

... Днепр!

Ҳаст дар ёдат магар он соли сели оташин,

Мавҷҳои одамин монанди сели оҳанин

Омаду дар мавҷҳоят банд шуд?!...

- А) Ҳабиб Юсуфӣ
- В) Мирзо Турсунзода
- С) Муъмин Қаноат
- Д) Абулқосим Лоҳутӣ

314 Замини Украинаро зи сару бар қадам задан ва дар он ҷо дӯстони ба ҷон баробар пайдо кардани қаҳрамони лирикӣ дар кадом фасли “Мавҷҳои Днепр”-и Муъмин Қаноат тасвир шудааст?

- А) “Мавҷи одам”
- В) “Мавҷ дар сахро”
- С) “Мавҷи суруд”
- Д) “Мавҷи бародарӣ”

315 Дар кадом достони Муъмин Қаноат мавзуи ватандӯстӣ ва “бародарии ҷовидон” бо халқҳои дигари Иттиҳоди Шӯравӣ бо эҳсоси баланд баррасӣ шудааст?

- А) “Ҳамосаи дод”
- В) “Таҳвораи Сино”
- С) “Мавҷҳои Днепр”
- Д) “Тоҷикистон – исми ман”

316 **Аз рӯи мазмуни байтҳо муайян кунед, ки онҳо аз кадом шеър гирифта шудаанд:**

*Мо мардуми ин кишвари дар авҷу барорем,
Як зарра ҳам аз душмани худ тарс надорем.
Лекин ҳама чун як дилу ҷон сулҳшиорем.
Мо зидди хазонему тарафдори баҳорем.*

- А) “Баҳори нав”-и Муҳиддин Аминзода
- В) “Корези Фирдавсӣ”-и Лоик Шералӣ
- С) “Халқи бузургворам”-и Боқӣ Раҳимзода
- Д) “Мо толиби сулҳем”-и Аминҷон Шукӯҳӣ

317 **Асарҳои Ғаффор Мирзоро муайян кунед.**

- А) “Панҷи ноором”, “Ишқи духтари кӯҳсор”, “Одамон аз Боми Ҷаҳон”
- В) “Ғафвораи Сино”, “Тоҷикистон-исми ман”, “Мавҷҳои Днепр”
- С) “Ҷароғи абадӣ”, “Аз Ғанг то Кремл”, “Садои Осиё”
- Д) “Тоҷу давлат”, “Асрор”, “Рӯи сурх”

318 **Лоик Шералӣ байтҳои зеринро дар васфи кадом адиб гуфтааст?**

*Бас аз хокистари хомӯш отаиҳо фурузондӣ,
Шарарҳое басо аз сангҳои сард рӯёндӣ,
Сари гӯри ниёгон машғала афрӯхтӣ аз меҳр,
Аз ин рӯ ҳамчу машғал дар сари дасти замон мондӣ.*

- А) Садриддин Айнӣ
- В) Абулқосим Лоҳутӣ
- С) Мирзо Турсунзода
- Д) Сотим Улуғзода

319 **Дар кадом шеъри Лоик Шералӣ дар кунҷи сандалӣ нишаста, бо дастони ларзон ҷомаи домодӣ дӯхтани модар, аз деҳа берун нарафтани зикри Худо кардани ӯ ва ба роҳҳои дур гусел кардани фарзандон тасвир ёфтааст?**

- А) “Қасидаи модар”
- В) “Суруди модар”
- С) “Ба модарам”
- Д) “Муноҷот ба модар”

320 Лоик Шералӣ дар шеъри “Корези Фирдавсӣ” кадом маъниро таъкид кардааст?

- А) Заҳматҳои Фирдавсӣ аз ҷониби Султон Маҳмуд кадр нашуд ва орзу-хояш амалӣ нагардиданд, аммо номи шоир ҷовидон зинда монд.
- В) Дар ивази “Шоҳнома” Султон Маҳмуд подоши хуб дод, ки бо он дар Тӯс қорвонсарои боҳашамате сохтанд.
- С) Фирдавсӣ мехост дар ивази “Шоҳнома” аз Султон Маҳмуд подош гирад ва зиндагиашро беҳтар намояд, аммо орзуяш амалӣ нагардид.
- Д) Фирдавсӣ дар ивази “Шоҳнома” аз Султон Маҳмуд подоши хуб гирифт ва бо он ҷӯе канда, заминҳои ташналаби деҳи Божро сероб кард.

321 Кадоме аз ин шоирон гуфтааст, ки шоири ҳақиқӣ бояд “*фарзанди айём*”, “*минбари виҷдон*”, “*сарбози миллат*” ва “*ровии армони халқ*” бошад?

- А) Бозор Собир
- В) Лоик Шералӣ
- С) Ғаффор Мирзо
- Д) Гулназар Келдӣ

322 Шеъри “Забонгумкарда”-и Лоик Шералӣ дар нақӯҳиши кихо гуфта шудааст?

- А) касоне, ки бо чандин забон гап мезананд
- В) касоне, ки забони модарии худро фаромӯш кардаанд
- С) хориҷӣҳое, ки ба забони мо бо душворӣ сухан мегӯянд
- Д) онҳое, ки дар гуфтор калимаҳои лаҳҷавиро ба қор мебаранд

323 Гулназар Келдӣ ин мисраъҳоро дар ёди кӣ гуфтааст?

*Дар сари қабри ту гиряд аз ҷудоииҳо баҳор,
Нола хезад аз дили ҳар санги хомӯши Ҳисор.
Ман чӣ гӯям, ки ту худ боре ба ҳасрат гуфтай:
“Чашии ман хоҳад, ки бинад навбаҳори бешумор”.*

- А) Бозор Собир
- В) Лоик Шералӣ
- С) Мирзо Турсунзода
- Д) Сафармуҳаммад Айюбӣ

324 Кадом адиб ин рубоиро ба шоири машҳури тоҷик Лоик Шералӣ бахшидааст?

Лоик, Лоик, нумуи миллат боқист!

Мастии ту дар сабӯи миллат боқист.

Аз гӯши гарони нокасон боке нест,

Фарёди ту дар гулӯи миллат боқист.

- А) Гаффор Мирзо
- В) Гулназар Келдӣ
- С) Муъмин Қаноат
- Д) Сафармуҳаммад Айюбӣ

325 Кадом шоир бо ин байтҳо моро ба эҳтироми модар даъват кардааст?

Писар, рав қадри модар дон, ки доим

Кашад ранҷи писар, бечора модар.

Бирав, беш аз падар, хоҳаш, ки хоҳад

Туро беш аз падар, бечора модар...

- А) Абулқосим Лоҳутӣ
- В) Мирзо Турсунзода
- С) Эраҷ Мирзо
- Д) Халилуллоҳ Халилӣ

326 Дар кадом байт аз “Хитоб ба авлоди Ватан” Халилуллоҳи Халилӣ бачаи афғонистониро ба кӯшишу ғайрат ва заҳмат кашидан даъват намудааст?

А) Кист чуз ту, ки кунад гиря ба вайронии ту,

Овах, афсӯс ба ин рӯзи парешонии ту.

В) Ҳама бедор, ту дар хоби гаронӣ, то кай?

Гофил аз сирри тараққии ҷаҳонӣ, то кай?

С) Эй писар, чашми Ватан сӯи ту боз аст, ҳанӯз,

Қавмро ҷониби ту даст дароз аст, ҳанӯз.

Д) Вақти бозӣ набувад, фурсати кор аст, биё!

Эй писар, кор накардан ба ту ор аст, биё!

327 Дар кадом байт аз “Хитоб ба авлоди Ватан” Халилуллоҳи Халилӣ ба бачаи афғонистонӣ таъкид намудааст, ки мардум ва кишвар ба ӯ ниёз доранд?

- A) Кист чуз ту, ки кунад гиря ба вайронии ту,
Овах, афсӯс ба ин рӯзи парешонии ту.
- B) Ҳама бедор, ту дар хоби гаронӣ, то кай?
Гофил аз сирри тараққии ҷаҳонӣ, то кай?
- C) Эй писар, чашми Ватан сӯи ту боз аст, ҳанӯз,
Қавмро ҷониби ту даст дароз аст, ҳанӯз.
- D) Вақти бозӣ набувад, фурсати кор аст, биё!
Эй писар, кор накардан ба ту ор аст, биё!

328 Дар кадом байт аз “Хитоб ба авлоди Ватан” Халилуллоҳи Халилӣ бачаи афғонистониро ба тарки нодонию беҳабарӣ даъват намудааст?

- A) Ҳала барҳез зи ҷо, ғафлати бечо то кай?
Хоби нӯшин ҷӣ қадар, нашъаи сахбо то кай?
- B) Ҳама бедор, ту дар хоби гаронӣ, то кай?
Гофил аз сирри тараққии ҷаҳонӣ, то кай?
- C) Эй писар, чашми Ватан сӯи ту боз аст, ҳанӯз,
Қавмро ҷониби ту даст дароз аст, ҳанӯз.
- D) Вақти бозӣ набувад, фурсати кор аст, биё!
Эй писар, кор накардан ба ту ор аст, биё!

1 Жанри асарҳои халқиро муайян намоед:

A) “Эрачи тилисмишкан”	1) ривоят
B) “Луқмони Ҳаким”	2) латифа
C) “Абдуллоҳон чӣ мегирад?”	3) афсона
D) “Шӯриши Восеъ”	4) суруд
	5) дубайтӣ

2 Жанри асарҳои халқиро муайян намоед:

A) “Синдбоднома”	1) латифа
B) “Дехқон ва кӯзаи зар”	2) суруд
C) “Ғарибнома”	3) афсона
D) “Хоча Ҳофиз ва хиштрес”	4) насри ривоятӣ
	5) рубой

3 Дар кадом жанри адабӣ навишта шудани асарҳоро муайян намоед:

A) “Разми Исфандиёр бо Рустам”-и Абулқосими Фирдавӣ	1) достони паҳлавонӣ
B) “Модари май”-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ	2) қасидаи мунозира
C) “Арабу Аҷам”-и Асадии Тӯсӣ	3) достони таърихӣ
D) “Шикоят аз пирӣ”-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ	4) қасидаи ҳолия
	5) қасидаи мадҳия

4 Дар кадом жанр навишта шудани асарҳоро муайян намоед:

A) “Гуштоспнома”-и Абумансури Дақиқӣ	1) ғазал
B) “Хиради Нӯшервони одил” аз “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ	2) қасида
C) “Ғабру мусалмон”-и Асадии Тӯсӣ	3) ёддошт
D) “Эй қавми ба ҳаҷрафта, кучоед, кучоед...”-и Ҷалололдини Балхӣ	4) достон
	5) ҳикоят

5 Жанри асарҳоро муайян намоед:

A) “Нафаҳот-ул-унс”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ	1) достон
B) “Луҷҷат-ул-асрор”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ	2) ҳикоя
C) “Дувалронӣ ва Хизрхон”-и Амир Хусрави Деҳлавӣ	3) тазкира
D) “Бадоеъ-ул-вақоеъ”-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ	4) қасида
	5) ёддошт

6 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

A) “Беҳрӯзу Баҳром”-и Камолиддини Биноӣ	1) қасида
B) “Бӯйи Ҷӯйи Мӯлиён”-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ	2) достон
C) “Пиразани мазлум ва Нӯшервони одил” аз “Сиёсатнома”-и Низомулмулки Тӯсӣ	3) ҳикоят
D) “Сафарнома”-и Носири Хусрав	4) ғазал
	5) ёддошт

7 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

A) “Юсуф ва Зулайхо”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ	1) қасида
B) “Писари пирамард” аз “Беҳрӯзу Баҳром”-и Камолиддини Биноӣ	2) ғазал
C) “Харобаҳои Мадоин”-и Ҳокони Шервонӣ	3) ёддошт
D) “Рӯзи васли дӯстдорон ёд бод...”-и Ҳофизи Шерозӣ	4) достон
	5) ҳикоят

8 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

A) “Моҳигир ва ҷавони ситамкор” аз “Насиҳат-ул-мулк”-и Абуҳомид Муҳаммади Ғазолӣ	1) қасида
B) “Хайр ва Шар”-и Низомии Ганҷавӣ	2) қитъа
C) “Бадоеъ-ул-вақоеъ”-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ	3) ҳикоят
D) “Баҳория”-и Фарруҳии Систонӣ	4) ёддошт
	5) достон

9 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

A) “Шикоят аз сиояти Абулфараҷ”-и Масъуди Саъди Салмон	1) ёддошт
B) “Хирадномаи исқандарӣ”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ	2) қасида
C) “Зиёрати Ҷомӣ” аз “Бадоеъ-ул-вақоеъ”-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ	3) қитъа
D) “Шабе дар Петербург” аз “Наводир-ул-вақоеъ”-и Аҳмади Дониш	4) ҳикоят
	5) достон

10 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

A) “Муш ва гурба”-и Убайди Зоконӣ	1) қасида
B) “Шуқурбек” аз “Наводир-ул-вақоеъ”-и Аҳмади Дониш	2) ғазал
C) “Мунозира бо Худо”-и Носири Хусрав	3) қисса
D) “Онҳо, ки талабгори Худоед, Худоед...”-и Ҷалолиддини Балхӣ	4) ҳикоят
	5) ёддошт

11 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

А) “Восеъ”-и Сотим Улуғзода	1) повест (қисса)
В) “Одамони кухна”-и Фазлиддин Мухаммадиев	2) ғазал
С) “Дақиқӣ”-и Сафармуҳаммад Айюбӣ	3) роман
Д) “Гар, Ватан, дилро ту меҳоҳӣ, фидо созам ба ҷон...”-и Ҳабиб Юсуфӣ	4) драма
	5) ҳикоя

12 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

А) “Модари май”-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ	1) ғазал
В) “Юсуф ва Зулайхо”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ	2) қасида
С) “Дил меравад зи дастам...”-и Ҳофизӣ Шерозӣ	3) китъа
Д) “Шукурбек ” аз “Наводир-ул-вақоеъ”-и Аҳмади Дониш	4) ҳикоят
	5) достон

13 Жанри асарҳои халқиро муайян намоед:

А) “Доробнома”	1) латифа
В) “Савоби нимта нон”	2) суруд
С) “Кини Сиёвуш”	3) афсона
Д) “Мушфиқӣ ва қозикалон”	4) насри ривоятӣ
	5) рубой

14 Жанри асарҳои халқиро муайян намоед:

А) “Дехқон ва кӯзаи зар”	1) тарона
В) “Ғарибнома”	2) латифа
С) “Хоча Ҳофиз ва хиштрез”	3) афсона
Д) “Шӯриши Қаландаршоҳ”	4) суруд
	5) дубайтӣ

15 Дар кадом жанр навишта шудани асархоро муайян намоед:

А) “Гаршоспнома”-и Асадии Тӯсӣ	1) ғазал
В) “Подшоҳ ва ғуломи аҷамӣ” аз “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ	2) маснавӣ
С) “Саодатнома”-и Носири Хусрав	3) ёддошт
Д) “Гул бе руҳи ёр хуш набошад”-и Ҳофизӣ Шерозӣ	4) достон
	5) ҳикоят

16 Жанри асархоро муайян намоед:

А) “Лайлӣ ва Мачнун”-и Бадриддин Ҳилолӣ	1) қасида
В) “Шуқурбек” аз “Наводир-ул-вақоеъ”-и Аҳмади Дониш	2) ғазал
С) “Харобаҳои Мадоин”-и Ҳокони Шервонӣ	3) достон
Д) “Дил муқими кӯи ҷонон асту ман ин ҷо ғариб”-и Камоли Хучандӣ	4) ҳикоят
	5) ёддошт
-

17 Мувофиқатро муайян кунед:

А) “Ёрони боҳиммат”-и Сотим Улуғзода	1) повест (қисса)
В) “Палатаи кунҷакӣ”-и Фазлиддин Муҳаммадиев	2) ғазал
С) “Амир Исмоил”-и Сафармуҳаммад Айюбӣ	3) роман
Д) “Ватан вайрона аз ёр аст, ё ағёр, ё ҳар ду...”-и Абулқосим Лоҳутӣ	4) драма
	5) ҳикоя
-

18 Мувофиқатро муайян кунед:

А) “Шикоят аз пирӣ”-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ	1) ғазал
В) “Лайлӣ ва Мачнун”-и Низомии Ғанҷавӣ	2) қасида
С) “Донӣ, ки чист давлат?...”-и Ҳофизӣ Шерозӣ	3) қитъа
Д) “Ҷанги танбатан” аз “Наводир-ул-вақоеъ”-и Аҳмади Дониш	4) ҳикоят
	5) достон
-

19 Мувофиқатро муайян кунед:

А) “Омад баҳори хуррам...”-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ	1) ғазал
В) “Хусрав ва Ширин”-и Низомии Ғанҷавӣ	2) қасида
С) “Марҳабо, эй пайки муштоқон...”-и Ҳофизӣ Шерозӣ	3) қитъа
Д) “Зиёрати Ҷомӣ” аз “Бадоеъ-ул-вақоеъ”-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ	4) ҳикоят
	5) достон
-

20 Мувофиқатро муайян кунед:

А) “Синбоднома”	1) латифа
В) “Дехқон ва кӯзаи зар”	2) нақлу ривоятҳо
С) “Луқмони ҳаким”	3) афсона
Д) “Раис ва Мушфиқӣ”	4) насри ривоятӣ
	5) зарбулмасал
-

21 Мувофиқатро муайян кунед:

А) “Ривояти суғдӣ”-и Сотим Улуғзода	1) хикоя
В) “Гузашти айём”-и Ҷумъа Одина	2) ғазал
С) “Спитамен”-и Сафармуҳаммад Айюбӣ	3) роман
Д) “Ватан вайрона аз ёр аст, ё ағёр,
ё ҳар ду?...”-и Абулқосим Лоҳутӣ	4) драма
	5) повест (қисса)

22 Мувофиқатро муайян кунед:

А) “Шикоят аз пирӣ”-и
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ	1) ғазал
В) “Хирадномаи Искандарӣ”-и
Абдурраҳмони Ҷомӣ	2) қасида
С) “Марҳабо, эй пайки муштоқон,...”-и
Ҳофизи Шерозӣ	3) қитъа
Д) “Шуқурбек ” аз “Наводир-ул-вақоъ”-и
Аҳмади Дониш	4) хикоят
	5) достон

23 Робитаи байни падидаҳо ва мафҳумҳоро (асрҳои VIII ва IX) муайян намоед:

А) зуҳури адабиёти тоҷик
дар қолаби забони арабӣ	1) тарғиби ғояҳои миллию озодихоӣ,
ифтихор аз аслу насаб ва гузаштаи
пурифтихори ватан
В) наҷодпарастии арабҳо,
даъвои онҳо дар бораи
бартариашон бар халқ-
ҳои дигари хилофат	2) тарҷумаи асарҳои “Калила ва Димна”,
Синдбоднома”, “Худойнома” ва ғ. аз
забони форсии миёна ба арабӣ
С) ҳифзу эҳёи дороиҳои фар-
ҳангу адаби тоҷиломӣ ва
ворид намудани он ба та-
маддуни исломӣ	3) барқарор кардани истиклоли сиёсӣ
ва адабиву фарҳангӣ дар Эронзамин
Д) муҳтавои асосии адабиёти
арабизабони тоҷик	4) воқуниши эронӣён, ба вучуд
омадани ҷунбиши шуубия
	5) ба майдон омадани адибони эрони-
табор Ибни Муқаффаъ, Башшор
ибни Бурд, Исмоил ибни Ясор ва
Абдулҳамид ибни Яҳёи Котиб

24 Муайян кунед, ки ин таъкидҳо ва тасвирҳо дар кадом бахши эҷодиёти устод Рӯдакӣ омадаанд:

A) Шод зӣ бо сиёҳчашмон, шод...	1) дар ғазалҳои содаву равон
B) Коҳ набуд ӯ, ки ба боде парид...	2) дар қасидаи “Шикоят аз пирӣ”
C) Меҳи озодагону мафҳари Эрон...	3) дар қасидаи “Модари май”
D) Шуд он замона, ки мӯяш ба сони қатрон буд...	4) дар маснавии “Даврони офтоб”
	5) дар марсия ба марги Муродӣ

25 Муайян кунед, ки дар байтҳои зерини Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ ба кадом масъалаҳо ишора шудаанд?

A) Шод зӣ бо сиёҳчашмон, шод,
Ки ҷаҳон нест ҷуз фасонаву бод.	1) Дар ҳар даври замон аз илму дониш бениёз набудани одамон
B) Бирав зи таҷрибаи рӯзгор
баҳра бигир,
Ки баҳри дафъи ҳаводиси
туро ба кор ояд.	2) Дӯст доштани сарзамин ва хизмат кардан ба мардуми он
C) Мардӣ набувад фитодаро
пой задан,
Гар дасти фитодае бигирӣ, мардӣ.	3) Гузарон будани дунё ва ғам нахӯрдану хуш гузаронидани зиндагӣ
D) То ҷаҳон буд аз сари одам фароз,
Кас набуд аз роҳи дониш бениёз.	4) Ибрат гирифтани аз гузашти замон барои ҳал кардани мушкилиҳо дар зиндагӣ
	5) Меҳрубон будан бо бечорагону дармондагон ва ёрӣ додан ба онҳо

26 Муайян намоед, ки падидаҳо (ҳодисаҳо)-и дар асрҳои XV-XVI ба вуқӯъомада боиси кадом пайомадҳо гардиданд:

A) ҳамлаи Исмоили Сафавӣ ба Хуросон (соли 1512)	1) кушта шудани шоирон Бадриддини Ҳилолӣ ва Камолиддини Биноӣ
B) сар задани низоъҳои мазҳабӣ дар Хуросону Мовароуннаҳр	2) навишта шудани дostonҳои ирфонӣ
C) зиёд гардидани қувваҳои эҷодӣ, рушди тазкиранависӣ	3) парокандагии қувваҳои илмию адабӣ, рӯ овардани онҳо ба Мовароуннаҳр
D) рушди таърихнигорӣ, ба майдон омадани таърихнависон	4) навишта шудани “Равзат-ус-сафо”-и Мирхонд ва “Ҳабиб-ус-сияр”-и Ҳондамир
	5) навишта шудани “Нусхаи зебои Ҷаҳонгир”-и Мутрибии Самарқандӣ ва “Тухфаи Сомӣ”-и Соммирзои Сафавӣ

27 Муайян намоед, ки шахсони зерин дар “Гуштоспнома”-и Дақиқӣ ба сифати кӣ муаррифӣ шудаанд:

A) Гуштосп	1) сари мубадон, ситорашиноси гаронмоя
B) Зардушт	2) оварандаи оини дини беҳӣ
C) Арҷосп	3) сардори сипоҳиёни Эрон
D) Ҷомосп	4) соҳиби тахти Эронзамин
	5) турконхидев, солори туркони Чин

28 Муайян намоед, ки суханҳои зерин дар бораи кадом адиб гуфта шудааст:

A) Ҳар киро бузургию неъмат аз ину аз он бошад, ӯро бузургию неъмат аз Оли Сомон буд.	1) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
B) Дар ҷавонӣ ба дасти яке банда кушта шуд ва “Шоҳнома”-аш нотаом монд.	2) Абулқосими Фирдавсӣ
C) Басе ранҷ бурд ба бисёр сол ва Аҷамро ба порсӣ зинда кард.	3) Умари Хайём
D) Дар бораи асараш яке аз муҳолифонаш гуфтааст: “... агар Букрот ва Ҷолинус зинда шаванд, раво бувад, ки пеши ин китоб сачда кунанд”.	4) Абуалӣ ибни Сино
	5) Абумансури Дақиқӣ

29 Муайян намоед, ки Абулқосими Фирдавсӣ паёмҳои зеринро дар кадом бахши «Шоҳнома» овардааст:

A) Некию бадӣ пайдор нест, вале беҳтар он аст, ки некӣ ёдгор бошад.	1) “Таърихи анҷоми “Шоҳнома””
B) Поёни ҳама гуна хусумату душманӣ ҷанг, нохушӣ ва фочиа аст.	2) “Достони Заҳҳок ва Коваи оҳангар”
C) Ҷоҳталабӣ ва ҷангхоҳӣ оқибат марг ба бор меоварад.	3) “Достони Рустам”
D) Намирам аз ин пас, ки ман зиндаам, Ки тухми суханро парокандаам.	4) “Достони Сухроб”
	5) “Достони разми Исфандиёр бо Рустам”

Сифатҳо ва амалҳои додашуда ба кадом симоҳои достони «Кова ва Заҳҳок» хосанд?

A) Мардос	1) шаҳриёри бадкуниш, ки дар замони ӯ “ҳунар хор шуд, ҷодуӣ – арҷманд”
B) Иблис	2) меҳтари ростоне, ки “дар он мазҳари аждаҳо ногузир гувоҳӣ навиштанд ...”
C) Заҳҳок	3) гаронмоя ҳам шоҳу ҳам некмард, ки «ба доду деҳиш бартарин поя буд»
D) Кова	4) деви бадкирдор, чораҳои ниҳонӣ месохт ва “дили меҳтар аз роҳи некӣ бибурд”
	5) марди ситамдида, ки чарм бар сари найза кард ва мардумро ба додҳои даъват намуд

Кӣ будани паҳлавонон – симоҳои “Достони Сухроб”-ро муайян намоед:

A) Паҳлавони размдида, ниғаҳбони Диди сапед, ки барои кушта нашудани Рустам нишони ӯро аз Сухроб ниҳон дошт	1) Тӯс
B) Сипаҳбади туронӣ, ки бо супориши Афросиёб нишони Рустамро аз Сухроб ниҳон дошт	2) Гударз
C) Сипаҳбади эронӣ, ки бо номае аз Рустам ба назди Ковус рафт ва аз ӯ барои Сухроб нӯшдору хост	3) Ҳумон
D) Сипаҳбади эронӣ, ки хост бо фармони Ковус дасти Рустамро баста ба назди ӯ барад.	4) Ҳачир
	5) Гаждаҳам

Маъноии байтҳои Абулқосими Фирдавсро муайян кунед:

A) Касе, к-ӯ ҷаҳонро бувад хостор,
Варо дониш ояд, на гавҳар ба кор.	1) Ҳар кӣ меҳоҳад ба хостаҳояш даст ёбад, бояд дониш омӯзад.
B) Ба омӯхтан гар бубандӣ миён,
Зи дониш равӣ бар сипеҳри равон.	2) Шаҳси донишманд дар маҳ-филҳо ҳамеша болонишин аст.
C) Мар онро, ки дониш бувад,
тӯша бурд,
Бимирад танаш,
ном ҳаргиз намурд.	3) Илму дониш инсонро ба мартабаҳои баланд мерасонад.
D) Ба дониш бувад мардро обрӯй,
Ба бедонишӣ, то тавонӣ, мапӯй.	4) Инсон аз илму дониш шаъну шараф касб мекунад.
	5) Шаҳси донишманд дар хотираҳо ҳамеша зинда мемонад.

Муайян намоед, ки байтҳои додашуда аз забони кадом қаҳрамони “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ гуфта шудаанд:

A) Ки: “Рустам кй бошад, ки фармони ман
Кунад пасту печад зи паймони ман?!”	1) Кайковус
B) Киро омад ин пеш, к-омад маро,
Ки фарзанд куштам ба пиронсаро?	2) Гуштосп
C) Агар тахт хоҳй ҳама бо кулоҳ,
Раҳи Систон гиру баркаш сипоҳ.	3) Рустам
D) Зи тухми киям в-аз кадомин гуҳар,
Чй гӯям, чу пурсад касе аз падар?	4) Исфандиёр
	5) Сухроб

Муайян намоед, ки ба байтҳои Абулқосими Фирдавси кадом зарбулмасал ё мақол мувофиқ аст:

- A)** Бузургй саросар ба гуфтор нест,
Дусад гуфта чун ними кирдор нест.
- B)** Чу некй кунад кас, ту подош кун
В-агар бад кунад, низ пархош кун.
- C)** Ба ранч-андар аст, эй хирадмад ганч,
Наёбад касе ганч, нобурда ранч.
- D)** Ба анбарфурӯшон агар бигзарй,
Шавад чомаи ту ҳама анбарй.
- 1)** Ҳар сухан нест лоиқи
гуфтан.
- 2)** Арзиши мард дар амалаш
аст, на дар суханаш
- 3)** Бо моҳ шинй, моҳ шавй.
- 4)** Қойи гул гул бошу қойи
хор хор.
- 5)** Бе меҳнат роҳат муяссар
намешавад.

Шарҳи мувофиқи байтҳои Абулқосими Фирдавсиро интиҳоб кунед:

- A)** Бузургӣ саросар ба гуфтор нест,
Дусад гуфта чун
 ними кирдор нест.
- B)** Хунармандро шоду наздик дор,
Ҷаҳон бар бадандеш торик дор.
- C)** Мар онро, ки дониш бувад
 тӯша бурд,
Бимирад танаши,
 ном ҳаргиз намурд.
- D)** Набошад ҳаме неку бад пойдор,
Ҳамон беҳ, ки некӣ бувад ёдгор.
- 1)** Дӯсти одамҳои бофазлу хуна-
рав ва аз инсонҳои, ки андеша-
ҳои хуб надоранд, дур бош.
- 2)** Инсонҳои, ки илму савод доранд,
некному ҷовидон хоҳанд буд.
- 3)** Ҷойгоҳи инсон на аз рӯйи суха-
наш, балки аз рафтору амалаш
муайян мешавад.
- 4)** Илму донише, ки бо ранчу машақ-
қат ба даст меояд, асоси зиндагии
шоду ободи инсон мегардад.
- 5)** Ҳеч чиз дар олам абadi нест. Пас,
беҳтар аст, ки аз мо кори нек ва
номи накӯ боқӣ бимонад.

A) Расидани худро ба шуҳрату бузургӣ ва неъмату дорой ба шарофати Оли Сомон медонад. B) Дар ҷавонӣ ба дасти ғуломе кушта мешавад ва “Шоҳнома”-аш нотаом мемонад. C) Ҳамосасарои бузург, дар зиндагӣ бисёр ранҷ кашид ва дар тӯли сӣ сол Аҷамро ба забони порсӣ зинда кард. D) Яке аз намунаҳои хуби шеърӣ ӯ қасидаест, ки дар асл “Номаи аҳли Хуросон ба ҳоқони Самарқанд” унвон дошта, бо номи “Ашқҳои Хуросон” машҳур аст.	1) Абулқосими Фирдавсӣ 2) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ 3) Умари Хайём 4) Абумансури Дақиқӣ 5) Анварии Абевардӣ

A) Соли 1512 дар қатли омми шаҳри Қаршӣ ба дасти сарбозони Исмоили Сафавӣ кушта мешавад. Беҳтарин асари ахлоқии адиб “Беҳрӯзу Баҳром” аст. B) Қасидаи ӯ чунон иштиёқи Бухороро дар дили Наср ибни Аҳмад бедор кард, ки вай бе мӯза пой дар рикоб гузошту рӯй ба Бухоро ниҳод. C) Асарҳои “Муноҷот”, “Малфузот”, “Ганҷнома” ва ғайраро навиштааст. Ӯ дар осораш андешаҳои тасаввуфӣ хешро тарғиб кардааст. D) Дар нимаи дуюми асри XI ва нимаи аввали асри XII зиндагӣ кардааст. Асари ҳаҷман бузурги “Марзбоннома” ба ӯ тааллуқ дорад.	1) Аҳмади Ҷомӣ 2) Саъуддини Варовинӣ 3) Камолиддини Биноӣ 4) Абдуллоҳи Ансорӣ 5) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Муайян намоед, ки ба байтҳои Абдуллаҳмони Ҷомӣ кадом хулоса мувофиқ аст:

<p>A) Таъна бар ман мазан ба сурати зишт,
Эй тикӣ аз фазилату инсоф!</p> <p>B) Касе, ки бо ҳама кас ҳӯи бад
ба кор барад,
Ҳамеша дар кафи сад ғусса
мумтаҳан донаш.</p> <p>C) Ҳар чӣ омад ба дасти марди карим,
Ҳама дар пойи дӯстон афшонд.</p> <p>D) Машав афсӯспеша бо хурдон
В-арна фарри бузургият биравад.</p> | <p>1) Онҳое, ки бо дигарон ахлоқ
нек надоранд, ҳамеша
дучори ғаму андӯҳанд.</p> <p>2) Иззату эътибору инсон
бо ҳазлу шӯҳихои ноҷо
аз миён меравад.</p> <p>3) Аз пешрафту комёбии
дигарон хушҳол шудан аз
ахлоқи ҷавонмардон аст.</p> <p>4) Инсони саховатпеша дар
ҳама ҳолат дастгиру бахшанда аст.</p> <p>5) Хандидан ба зоҳири дигарон аз рӯи инсоният нест.</p> |
|--|---|

Сухан дар бораи кӣ меравад?

<p>A) Ё шоири ҷаҳондида аст. Дар мадрасаи машҳури “Низомия” таҳсил кардааст. Ин байт аз ӯст:
<i>Бигзор то бигирям чун абр дар баҳорон,
К-аз санг нола хезад рӯзи видои ёрон.</i></p> <p>B) Ё қасидае бо номи “Ашқҳои Хуросон” дорад, ки дар он аз ҳоқони Самарқанд хостааст, то Хуросонро аз тохтутози қавми ғуз начот диҳад. Матлаи қасида ин аст:
<i>Бар Самарқанд агар бигзарӣ, эй боди саҳар,
Номаи аҳли Хуросон ба бари ҳоқон бар.</i></p> <p>C) Оромгоҳаш дар шаҳри Қуния аст. Девонашро ба номи устодаш гузоштааст. Ин байт аз ӯст:
<i>Биё то қадри якдигар бидонем,
Ки то ногаҳ зи якдигар намонем.</i></p> <p>D) Адиб дар қатли оми муғулҳо дар соли 1219/1221 дар шаҳри худ кушта шудааст. Ин байт аз ӯст:
<i>Марҳабо, эй ҳудҳуди ҳодишуда,
Дар ҳақиқат пайки ҳар водӣ шуда.</i></p> | <p>1) Анвари
Абевардӣ</p> <p>2) Аттори
Нишопурӣ</p> <p>3) Абдуллоҳи
Ансорӣ</p> <p>4) Саъдии
Шерозӣ</p> <p>5) Ҷалолиддини
Балхӣ</p> |
|--|---|

Муайян кунед, ки сухан дар бораи кадом адиб меравад:

A) Аз амирзодагони давр буда, барои фарзандаш асари пандуандарзӣ менависад, ки дар он дар мавриди ҳаққи падару модар, меҳмонӣ, ҳунаромандӣ ва ғайра сухан гуфта шудааст. B) Охири умри худро дар дараи Юмгон гузаронида, мадҳи шоҳони давр накардааст. Маснавиҳои “Рӯшноинома” ва “Саодатнома”-ро навиштааст. C) Барои навиштани асари худ сӣ соли умри худро бахшидааст. Моҷарои ӯ ва Султон Маҳмуд машҳур аст. D) Таҳаллусаширо аз рӯи касбаш гирифтааст. Асари барҷастаи “Мантиқ-ут-тайр” аз ӯст, ки дар бораи сафари сӣ паранда ба сӯи Симурғ нақл мекунад.	1) Носири Хусрав 2) Абулқосими Фирдавсӣ 3) Ҷалолиддини Балхӣ 4) Унсурулмаолии Кайковус 5) Фаридуддини Аттор

Муайян кунед, ки сухан дар бораи кадом асар меравад:

A) Асари пандуандарзӣ буда, дар он дар мавриди ҳаққи падару модар, одоби таом хӯрдан, меҳмонӣ кардан ва меҳмон шудан, фурӯтанӣ ва афзунии ҳунар ва ғайра гуфта шудааст. B) Номи дигари он “Панҷ ганҷ” буда, асари манзум аст. Достонҳои ошиқонаи Хусраву Ширин ва Лайлию Маҷнун дар ин асар омадааст. C) Достонҳои паҳлавонону қаҳрамон ва таърихи гузаштаи мардум дар ин асар ба назм даромадааст. D) Ин асар барои таълиму тарбияи Зиёуддин Юсуф навишта шудааст. Аз муқаддима, 8 равза ё боб ва хотима иборат аст.	1) “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ 2) “Баҳористон”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ 3) “Қобуснома”-и Унсурулмаолии Кайковус 4) “Хамса”-и Низомии Ганҷавӣ 5) “Маснавии маънавӣ”-и Ҷалолиддини Балхӣ

Муайян намоед, ки Носири Хусрав дар байтҳои зерин ба кадом масъалаҳои вобаста ба зиндагӣ ва андешааш ишорат кардааст:

- A)** Надонад ҳолу кори ман
 чуз он кас,
Ки дунонаш кунанд
 аз хона берун.
- B)** Зи Хуччат ин суханхоёд
 медор,
Ки дар Юмгон
 ништаста подшаҳвор.
- C)** Ашъори зухду панд
 басе гуфтааст,
Он тирачашм шоири
 равшанбин.
- D)** Ман онам, ки дар
 пойи хукон нарезам,
Мар ин қиматӣ дурри
 лафзи дариро.
- 1)** Шоири ҳаким дар ситоиш ва
мадҳи ҳеч кадом аз амирони
ҷоҳили вақт (ба забони тоҷикӣ)
шеър нагуфтааст.
- 2)** Шоир дар миёни мардуми Бадах-
шон иззату эҳтиром ва қадрӯ ман-
залати фавқуллодае дошт.
- 3)** Шоири ҳаким ситоиш ва мадҳи
касоро ҷои медонад, ки соҳиби
ақлу ҳикмат, ҳиммату адл бошад.
- 4)** Ҳолати нугувори адиб, ки амирон
ва муллоҳои ҷоҳил ўро кофир
эълон карда, аз Хурсон ронданд.
- 5)** Арҷузории шоир ба шеъри
Рӯдакӣ, ки шеъри ҳикмат аст.

Маънои панду андарзҳои Аттори Нишопуриро муайян намоед:

- А) Эй писар, кам гӯй
бо мардум дурушт
В-ар бигӯй, бар ту
гардонанд пушт.
- В) Чун ҳадиси хуб гӯй бо фақир,
Беҳ бувад з-онаш,
ки пӯшонӣ ҳарир.
- С) Ҳар кӣ бо мардум насозад
дар ҷаҳон,
Зиндагонӣ талх дорад ҷовидон.
- Д) Аз маломат то бимонӣ дар амон,
Бош доим ҳамнишини олимон.
- 1) Бо одамон сухани бад магӯй,
ки аз ту рӯй мегардонанд.
- 2) Бо бечорагон сухани нағз
гуфтан беҳтар аз он аст, ки
ба онҳо либоси зебое диҳӣ.
- 3) Бо одамон муросо нақунӣ, рӯз-
горат ҳамеша нохуш хоҳад шуд.
- 4) Агар хоҳӣ, ки аз балоҳо дур
бошӣ, ҳамсухбати дониш-
мандон шав.
- 5) Хоҳӣ, ки номат ба нақуй
бубаранд, номи дигарон низ
ба нақуй бубар.

Маънои панду андарзҳои Аттори Нишопуриро муайян намоед:

<p>A) Ҳар кӣ бо мардум насозад
дар ҷаҳон,
Зиндагонӣ талх дорад
ҷовидон.</p> <p>B) Дур шав з-он кас,
ки хоҳад аз ту суд,
Ғар сари худ бар
қадамҳои ту суд.</p> <p>C) Аз ғурӯмоя
муроди худ маҷӯй,
То наёяд мар туро хорӣ ба рӯй.</p> <p>D) Дӯсти бад бошад зиёнкор,
эй писар!
Ту тамаъ з-он дӯст бардор,
эй писар!</p> | <p>1) Аз дӯсте, ки ҳамеша зарар
меорад, чашми некӣ мадор.</p> <p>2) Аз дӯсти нодон душмани доно
беҳтар аст.</p> <p>3) Аз касе, ки ба ту хушомад
кардаву тамаъҷӯӣ мекунад,
бигрез.</p> <p>4) Аз сифла некӣ чашм мадор,
ки беқадр шавӣ.</p> <p>5) Касе, ки бо дигарон муросо
накунад, зиндагиаш ҳаргиз
ширин нашавад.</p> |
|---|--|

Маънои панду андарзҳои Аттори Нишопуриро муайян намоед:

<p>A) Эӣ бародар, ғар хирад
дорӣ тамои,
Нарму ширин ғӯй
бо мардум калом!</p> <p>B) Ҳар кӣ по аз ҳадди худ
бартар ниҳад,
Сар диҳад бар боду тан
бар сар ниҳад.</p> <p>C) Ҳар кӣ ўро маърифат
ҳосил нашуд,
Ҳеч бар мақсуди худ
восил нашуд.</p> <p>D) Ҳар кӣ дорад
донишу ақлу тамиз,
Ақли ақлу илмро дорад азиз.</p> | <p>1) Касе, ки андоза ниғаҳ надорад,
ба балоҳо гирифта ояд.</p> <p>2) Касе, ки аз донишу хирад ва
одоб баҳравар аст, олимнро
гиромӣ медорад.</p> <p>3) Касе, ки дар ҳаққи бузургон
бадгӯй кунад, мардум аз ў рӯй
гардонанд.</p> <p>4) Касе, ки аз дониш дур аст,
муродаш ҳосил нашавад.</p> <p>5) Агар оқилӣ, бо ҳама суҳан
бо муҳаббат ғӯй.</p> |
|---|---|

Маъноии пандҳои Аттори Нишопуриро муайян намоед:

<p>A) Хар киро бинӣ ба роҳи носавоб,
Сар ба роҳаш ор, то ёбӣ савоб.</p> <p>B) Заҳмати худро зи мардум дур дор,
Бори худ бар кас маяфкан, зинҳор.</p> <p>C) Ҳар кӣ меҳодад, ки бошад дар амон,
Муҳр мебояд ниҳодан дар забон.</p> <p>D) Аз маломат то бимонӣ дар амон,
Бош доим ҳамнишини олимон.</p> | <p>1) Хирадмандонро бад нагӯянд
ва сарзаниш накунад.</p> <p>2) Качравонро роҳи рост
бинамой, то кори хайре
карда бошӣ.</p> <p>3) Касро ранҷ мадеҳ ва мушки-
лоти зиндагиатро ба дӯши
дигарон мағзор.</p> <p>4) Хоҳӣ, ки аз таънаи марду-
мон дур бимонӣ, ҳамсух-
бати хирадмандон бош.</p> <p>5) Сар ба саломат хоҳӣ, сухани
дурушт магӯӣ.</p> |
|--|---|

Маъноии байтҳои зерини Саъдии Шерозиро майян кунед:

<p>A) Мазан бе тааммул ба гуфтор дам,
Наку гӯӣ, гар дер гӯӣ, чӣ ғам?</p> <p>B) Сари чашма шояд гирифтани ба бел,
Чу пур шуд, нашоӣ гузаштани ба пил.</p> <p>C) Пиндошт ситамгар, ки чафо
бар мо кард,
Дар гардани ӯ бимонду
бар мо бигузашт.</p> <p>D) Вақти зарурат чу намонад гурез,
Даст бигирад сари шамшерӣ тез.</p> | <p>1) Сари чашмаро бо бел
бояд дуруст кард.</p> <p>2) Ҳар кӣ бад кард, ба худ
кард, на ба дигарон.</p> <p>3) Ҳар кӣ даст аз ҷон
бишӯяд, ҳар чӣ дар дил
дорад, бигӯяд.</p> <p>4) Андеша кардан, ки чӣ
гӯям, беҳ аз пушаймонӣ
хӯрдан, ки чаро гуфтам.</p> <p>5) Ҳар корро дар вақташ
бояд анҷом дод.</p> |
|---|---|

Маъноии байтҳои зерини Саъдии Шерозиро майян кунед:

<p>A) Нагуфта надорад касе бо ту кор,
Валекин чу гуфтӣ, далелаш биёр!</p> <p>B) Ду оқилро набошад кину пайкор,
На доное ситезад бо сабукбор.</p> <p>C) То тавонӣ даруни кас махрош,
К-андар он роҳ хорҳо бошад.</p> <p>D) Магӯ андуҳи хеш бо душманон,
Ки “ло ҳавл” гӯянд шодикунон.</p> | <p>1) Сухан нагуфтан беҳтар аст, агар
гӯӣ, асос пеш ор.</p> <p>2) Хирадмандон гиребони ҳамди-
гар нагиранд, бо нодонон низ
тундӣ накунад.</p> <p>3) Бикӯш, то касеро озор надихӣ,
ки рӯзе ба сазои он бирасӣ.</p> <p>4) Ғаму дарди худро ба бадхоҳонат
магӯӣ, ки хурсанд мешаванд.</p> <p>5) Бо мардум сухани нек гӯӣ, ки нек
гуфтан муҳаббатро зиёда кунад.</p> |
|--|---|

49 Маънои байтҳои Мавлоно Чалолиддини Балхиро муайян намоед:

<p>A) Ҳар кӣ ранҷе дид, ганҷе шуд падида,
Ҳар кӣ чидде кард, дар чидде расид.</p> <p>B) Ҳадди худ бишносу бар боло мапар,
То наҷфти дар нишеби шӯру шар.</p> <p>C) Гар таваккул мекунӣ, дар кор кун,
Кишт кун, пас тақя бар ҷаббор кун.</p> <p>D) Ҳар кӣ нақси хешро диду шинохт,
Андар истикмоли худ даҳаспа тохт.</p> | <p>1) Аблаҳ айби худаширо
намебинад ва ҳамеша
аз пайи айбҷӯӣ аст.</p> <p>2) Аввал дар кор бикӯш, он
гаҳ ба умеди Худо бош.</p> <p>3) Касе, ки айбашро донад,
барои расидан ба камол
ҳарчи бештар мекӯшад.</p> <p>4) Касе, ки меҳнат мекунад,
роҳат мебинад касе ки
мечӯяд, меёбад.</p> <p>5) Касе, ки мавқеашро бидо-
над, мағрур нагардад ва
гирифтори бало нашавад.</p> |
|---|---|

50 Маънои байтҳои зерини Чалолиддини Балхиро муайян намоед:

<p>A) Рӯҳ бо илм асту бо ақл аст ёр,
Рӯхро бо тозию туркӣ чӣ кор?</p> <p>B) Машварат идроку хушёрӣ диҳад,
Ақлҳо мар ақлро ёрӣ диҳад.</p> <p>C) Хоб бедорист, чун бо дониш аст,
Войи бедоре, ки бо нодон нишаст.</p> <p>D) Хотами мулки Сулаймон аст илм,
Ҷумла олам сурату ҷон аст илм.</p> | <p>1) Ҷаҳон тан, илм рӯҳи он аст,
мисли нигинест дар ангуштарӣ.</p> <p>2) Донишманд ҳамеша огоҳу
хушёр аст, аммо ҳамнишинӣ
бо нодон заволи ақли ӯст.</p> <p>3) Доно бар иморати сухан, нодон
бар иморати бадан машғул аст.</p> <p>4) Маслиҳат бо дигарон бар хирад
ва огоҳии кас афзояд ва муш-
килӣ бар ӯ сахл гардад.</p> <p>5) Равони инсон бо илму хирад
пайваст аст ва онро бо наҷоду
миллат коре нест.</p> |
|---|--|

**51 Мувофиқати байтҳои Чалолиддини Балхӣ ва залбулмасалу мақол-
хоро муайян намоед:**

<p>A) Ақл бо ақли дигар дуто шавад,
Нур афзун гашту раҳ пайдо шавад.</p> <p>B) Кӯӣи намедӣ марав, уммедҳост,
Сӯӣи торикӣ машав, хуршедҳост.</p> <p>C) То нағрияд абр, кай хандад ҷаман,
То нағрияд тифл, кай нӯшад лабан?</p> <p>D) То намурдаст ин ҷароғи боғуҳар,
Ҳин, фатила-ш созу равған зудтар.</p> | <p>1) Поёни шаби сияҳ сафед
аст.</p> <p>2) Имрӯз бикун, чу
метавонӣ, коре.</p> <p>3) Кори шаб – хандаи рӯз.</p> <p>4) То талаб нақунӣ, ҷизе
ба даст наояд.</p> <p>5) Машварат идроку
хушёрӣ диҳад.</p> |
|---|--|

Муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом симои достони “Дувалронӣ ва Хизрхон”-и Амир Хусрави Деҳлавӣ меравад:

A) Ғосиб, зулмпарвар ва бераҳм аст. Барои ӯ давлату сарват муҳим аст. Инсон, ҳатто зану фарзанд ҳам барояш арзише надоранд. Ба муқобили падар ва писар ҷангид ва ҷашмони писарро кӯр кард. B) Ишқи пок дорад ва барои ба мақсад расидан дар ин роҳ устувор аст, саъю талош дорад, вале мубориз нест. Бештар ба гапи падару модар гӯш медиҳад. C) Ӯ ба расму русум ва дину оини худ эътиқодманд аст ва намехоҳад, ки ду дилдода ба висоли ҳам расанд, аммо дар охир хатои худро дарк карда, ислоҳ мешавад ва дилдодагонро ба мурод мерасонад. D) Ӯ зоҳиран ва ботинан зебост ва дар роҳи ишқ устувор. Ақли расо ва ишқи поки ҳиндудухтар дар симои ӯ таҷассум ёфтааст.	1) Дувалронӣ 2) Хизрхон 3) Алоуддин 4) Муборакшоҳ 5) Офокбону

Сухан дар бораи кадом асари Убайди Зоконӣ меравад?

A) Аз даҳ боб иборат аст ва он бо номи “Таъкидот” ҳам ёд мешавад. Нависанда истилоҳотро мувофиқи унвони боб ва мақсади худ шарҳу тавзеҳ додааст. B) Ин асар бачагона буда, ба назм иншо гардидааст. Дар оғози достон адиб гуфтааст: Ҷони ман, панд гир аз ин қисса, Ки шавӣ дар замона шодона... C) Ин асар маҷмуи ҳикоятҳои латифаҳои Убайди Зоконист. Мавзӯи ҳикоятҳои латифаҳои гуногун аст. Дар он лаҳзаҳои мухталифи ҳаёти нависанда низ инъикос ёфтааст. D) Асари мазкур соли 1340 иншо гардида, мавзӯи он нишон додани рафтору кирдори асилзодагон аст. Он дар 7 боб аст.	1) “Ахлоқ-ул-ашроф” 2) “Мушу гурба” 3) “Сад панд” 4) “Дилкушо” 5) “Даҳ фасл”

Маъноии байтҳои зерини Абдуррахмони Ҷомиро муайян кунед:

- A)** Дар талаби илм камар чуст кун,
Даст зи ашғоли дигар сустан кун.
- B)** Нахуст аз илму дониш
баҳравар шав,
Зи ҷаҳлободи нодонӣ бадар шав.
- C)** Илм касир омаду умрат қасир,
Он чӣ зарурист, ба он шуғл гир.
- D)** Он чӣ худ донӣ,
равиш мекун бар он
В-он ки не,
мепурс аз донишварон.
- 1)** Аз рӯйи чизи донистаат амал
кун ва чизе, ки намедонӣ, аз
дигарон пурс.
- 2)** Бо талаби илм худро аз
банди нодонӣ раҳо кун.
- 3)** Дар умри кӯтоҳ аз пайи омӯ-
зиши илмҳои зарурӣ бояд буд.
- 4)** Ба корҳои беҳуда вақти
худо сарф накарда аз
пайи омӯзиши илм бош.
- 5)** Донишманд ҳамеша огоҳу
хушёр аст, аммо ҷамнишинӣ
бо нодон заволи ақли ӯст.

Маънии байтҳои Абдуррахмони Ҷомиро муайян намоед:

- A)** Дарунро биёрой ҳамчун бурун
Ва ё кун бурунро
ба ранги дарун.
- B)** Сидқ мебояд ба ҳар қорре,
ки ҳаст,
То ғитад домони мақсудат
ба даст.
- C)** Қасе, ки бо ҳама қас ҳӯи
бад ба қор барад,
Ҳамеша дар қафи сад ғусса
мумтаҳан донаш.
- D)** Чу оини нақуқорӣ қунӣ соз,
Нақардад бо ту қуз он
неқуй боз.
- 1)** Ҳама бадиҳо аз қурӯғ
сарчашма меқирад.
- 2)** Қар қӣ бо дигарон бадрарф-
торӣ меқунад, доим ғамқину
нохушнуд хоҳад буд.
- 3)** Вақте ба дигарон неқӣ
меқунӣ, ҳатман ба ту низ
неқӣ хоҳанд қард.
- 4)** Ақар меқоҳӣ ба қостақоят
даст ёбӣ, ҳамеша ростиро
пеша қун.
- 5)** Қурату сирати инсон бояд
яқранг бошад.

Муайян кунед, ки сухан дар бораи кадом асар меравад:

A) Муаллиф ин асарро дар тӯли як сол (соли 1257) ба анҷом расонд. Дар он дидаву шунидаҳои адиб дар вазни “Шоҳнома”-и Фирдавсӣ ба риштаи назм кашида шудааст. B) Асари насрист, вале бо пораҳои шеърӣ, китъаҳо, рубоӣёт ё байтҳои алоҳида ораста шудааст. Аз ҳашт равза ё боб иборат аст. C) Муаллиф асарро дар тӯли даҳ сол навиштааст. Он аз шаш қисмат ё шаш дафтар иборат аст. Ин асарро “Қуръони форсӣ” ҳам мегӯянд. D) Ин асар аз панҷ достони мустақил иборат буда, дар ҷавоби панҷ достони Низомии Ганҷавӣ суруда шудааст.	1) “Хамса”-и Амир Хусрави Деҳлавӣ 2) “Лубоб-ул-албоб”-и Муҳаммад Авфии Бухорӣ 3) “Бӯстон”-и Саъдии Шерозӣ 4) “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ 5) “Маснавии маънавӣ”-и Чалолитдини Балхӣ

Муайян кунед, ки сухан дар бораи кадом асар аст:

A) Нусхаи таҳрирӣфта ва тозаҷоди “Калила ва Димна” буда, аз ҳикоятҳои пандомез иборат аст. B) Асари мансур буда, аз ҳикоятҳои хурд-хурд иборат аст, латифаҳои халқиро ба ёд меорад. Ҳикоятҳо ба тариқи ҳазлу мutoиба гуфта шудаанд, вале мазмунӣ чиддӣ танкидӣ доранд. C) Асар аз 8 боб иборат буда, дар ҳар боби он ҳикоятҳои пандомез, ҳикматҳои зиндагӣ, рӯзгори ибратбахши шахсонӣ бузург ва шоирон ба ҳам омадааст. D) Асари панду ахлоқӣ буда, аз 22 боб иборат аст. Адиб бо воситаи ҳикоятҳои пандомез хостааст, ки ахлоқи ҳукуматдоронро ислоҳ намояд ва ба онҳо усул ва шартҳои мамлакатдориро биомӯзонад.	1) “Баҳористон”-и Абдуллоҳи Қомӣ 2) “Синбоднома”-и Заҳирии Самарқандӣ 3) “Анвори Суҳайлӣ”-и Ҳусайн Воизи Қошифӣ 4) “Рисолаи дилқушо”-и Убайди Зоконӣ 5) “Дастур-ул-мулк”-и Самандархочаи Тирмизӣ

Сухан дар бораи кадом асари Ҳусайн Воизи Кошифӣ меравад?

A) Ин асар чанбаи назарӣ ва амалӣ дорад ва ба илми адабиётшиносӣ бахшида шудааст. Кошифӣ дар бораи 300 навъи санъати бадеӣ маълумот додааст. B) Асари мазкур дар мавзуи панду ахлоқ аст. Он соли 1500 иншо гардидааст. C) Асари мазкурро дар бораи хусусиятҳои илмӣ ва назарии фанни номанигорӣ офаридааст. D) Ин асар солҳои 1473-1504 навишта шуда, дар бораи илми нучум баҳс мекунад.	1) “Анвори Суҳайлӣ” 2) “Бадоеъ-ул-афкор” 3) “Сабъаи Кошифӣ” 4) “Ахлоқи Муҳсинӣ” 5) “Махзан-ул-иншо”

Сухан дар бораи кӣ меравад?

A) Ёро яке аз нобиғаҳои ҷаҳон медонанд. Ё табиб ва файласуф буд ва дар вақтҳои фароғаташ шеър ҳам месурӯд. B) Дар баробари шоирӣ илми муסיқиро ҳам ба хубӣ медонист. Ёро бо унвонҳои “Одамушшуаро”, “устоди шоирони ҷаҳон” ва ғайра ном мебаранд. C) Ё асосан бо дубайтиҳояш машҳур шудааст. Хусусияти асосии дубайтиҳои ӯ наздикии баёни он ба адабиёти шифоӣ аст. D) Асари тарбиявии худро дар 63-солагӣ барои писараш Гелоншоҳ навиштааст.	1) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ 2) Абуалӣ ибни Сино 3) Унсурӯлмаолии Кайковус 4) Боботоҳири Урён 5) Абулқосими Фирдавӣ

Муайян кунед, ки суҳан дар бораи кадом асар меравад:

A) Асари илмӣ-адабӣ буда, доир ба таърихи пайдоиш ва расму оинҳои марбут ба яке аз асоситарин чашнҳои миллии мо маълумот додааст. B) Номи дигари он “Панҷ ганҷ” буда, асари манзум аст. Достонҳои ошиқонаи Хусраву Ширин ва Лайлию Мачнун дар ин асар омадааст. C) Гузаштаи устуравӣ ва таърихӣ халқҳои эронинажод дар ин асар ривоят шуда, қаҳрамонию муборизаҳои онҳо мавриди ситоиши зиёд қарор гирифтааст. D) Дар пайравии асаре аз Саъдӣ навишта шуда, хусусияти тарбиявӣ дорад. Аз муқаддима, 8 равза ё боб ва хотима иборат аст.	1) “Хамса”-и Низомии Ганҷавӣ 2) “Наврӯзнома”-и Умари Хайём 3) “Баҳористон”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ 4) “Маснавии маънавӣ”-и Чололиддини Балхӣ 5) “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавӣ

Суҳан дар бораи кӣ меравад?

A) Ӯ асосан ситорашинос ва риёзидон буд ва бо сарварии ӯ “Таквими ҷалолӣ” сохта шудааст. Дар адабиёт бо рубоӣ-ҳояш машҳур шудааст. B) Шоире буд, ки Чололиддини Балхӣ худро аз ҷумлаи пайравони ӯ шуморидаст. Асари “Ҳадиқат-ул-ҳақиқа” аз ӯст. C) Ӯро пайғамбари қасидасарой донистаанд. Қасидаи “Ашкҳои Хуросон”-аш машҳур аст. D) Ӯ аз зумраи шоирони машҳури ҳавзаи Қафқоз аст ва дар марғи ӯ Низомии Ганҷавӣ марсияи ҷонгудоze гуфтааст.	1) Аттори Нишопурӣ 2) Умари Хайём 3) Ҳокони Шервонӣ 4) Анварии Абевардӣ 5) Саноии Ғазнавӣ

Хулосаҳои зерин ба кадом ҳикояти “Калила ва Димна”-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ дахл доранд?

А) Ситамгар зи зулм

оташе барфурӯхт,

Чун зад шуъла, аввал ҳам

ӯро бисӯхт.

В) Чун хасм қасди ту кард,

аз барои дафъи зарар

Ба чидду чаҳд бикӯш,

ар ба ақл машхурӣ.

С) Ҳар кӣ дар асл бадниҳод афтод,

Ҳеҷ некӣ аз ӯ мадор умед.

Д) Ҳар кӣ бо ғайри чинси худ

пайвандад, киштии умраш

ба гирдобӣ фалокат афтад.

1) Ҳикояти “Гунҷишк
ва сусмор”

2) Ҳикояти “Моҳихор”

3) Ҳикояти “Тадбири
маймунҳо”

4) Ҳикояти “Қабки дарӣ”

5) Ҳикояти “Подшоҳи Чин”

Маънии байтҳои зеринро, аз “Дастур-ул-мулук”-и Самандархочаи Тирмизӣ, муайян кунед:

А) Агар ба чашми хирад

дар суҳан нигоҳ кунӣ,

Бизоатест, ки ҳам суду

ҳам зиён дорад.

В) Ақл аст, ки бунёди

шараф муҳкам аз ӯст,

Афзунӣи ҳурмати

банӣ Одам аз ӯст.

С) Ройи равшан зи бузургони

куҳансол талаб,

Обҳо соф дар айёми

хазон мегардад.

Д) Суҳан, к-он аз сари андеша н-ояд,

Навиштанрову гуфтанро нашоад.

1) Касе, ки суҳан андешада
мегӯяд, дар роҳат зиндагӣ
хоҳад кард.

2) Дар ҳама корҳо бо
шахсони соҳибтаҷриба
машварат бояд кард.

3) Шарафу бузургии инсон аз
ақлу идроки ӯ вобаста аст.

4) Суҳане, ки беандеша гуфта
шудааст, арзиш надорад.

5) Суҳан чизест, ки ба гӯянда
ҳам фоида ва ҳам зарар
расонида метавонад.

<p>A) Мухтасар гӯ, каломи тӯл гузор,
Арз манзур кун, фузул гузор.</p> <p>B) Ҳар кӣ моил ба май
чу чом шавад,
Шак маёвар, ки талхком шавад.</p> <p>C) Гар шудӣ тоҷ мӯчиби эъзоз,
Ном будӣ хурӯсро шаҳбоз.</p> <p>D) Умр аз каф ба ройгон надихӣ,
Ройгон ганҷи шойгон надихӣ.</p>	1) Сухан бисёр дону андаке гӯй! 2) Иззату бузургӣ аз мансабу сарват вобаста нест. 3) Ҳаёти инсон ганҷро мемонад ва қадри онро надониш аз рӯйи хирад нест. 4) Шаробнӯшӣ инсонро ба пастӣ мебарад. 5) Тоҷу тахт мӯчиби иззату икромии инсон мегардад.

<p>A) Гуле, к-он ҳар замон
бошад ба ҷое,
Намеояд аз ӯ бӯи вафое.</p> <p>B) Набояд рӯзи аввал
аҳд бастан,
Пас аз бастан намебояд
шикастан.</p> <p>C) Касе, к-аз дӯстӣ
берун ниҳад пай,
Дар оини вафо саг
беҳтар аз вай.</p> <p>D) Ба ҳар кас рӯзи неъмат
аҳд бастӣ,
Фаромӯшаш макун
дар тангдастӣ.</p>	1) Ҳар кӣ тарки паймон кунад, дар садоқат камтар аз ҳайвон бошад. 2) То тавонӣ аз нодонону бевафоён бигурез, ки онҳо дӯстиро нашоянд. 3) Бо ҳар кӣ ба вақти тавонгариаш паймон кардаӣ, ба вақти нодорӣ тарки паймон макун. 4) Пеш аз паймон кардан андеша бояд кард, чун паймон кардӣ, дигар тарки он макун. 5) Аз касе, ки гаҳ бо ину гоҳ бо он паймон мекунад, чашми дӯстию садоқат мадор.

Муайян намоед, ки ба байтҳои Камолиддини Биноӣ кадом хулоса мувофиқ аст:

<p>A) Чун ба гургон рафиқ гардад меш,
Оқибат дар фано ниҳад тани хеш.</p> <p>B) Ҳар кӣ атвори неку бад гирад,
Ҳама аз ҳамнишини х(а)ад гирад.</p> <p>C) Нек бо бад макун, ки дармонӣ,
Абадуддаҳр дар зарар монӣ.</p> <p>D) Гуфт Кисро: “Яқин, ки ҳеч самар,
Набувад ҳамчу илм ҷонпарвар”.</p> | <p>1) Дониш судмандтарин чиз
дар дунёст.</p> <p>2) Ганҷ бе ранҷ нест.</p> <p>3) Обу оташ ошноӣ надоранд.</p> <p>4) Бо моҳ шинӣ, моҳ шавӣ.</p> <p>5) Ба одамони бад неки нақун,
ки худат зиён мебинӣ.</p> |
|---|---|

Суханҳои зерин мазмуни кадом байти Бадриддини Ҳилолианд?

<p>A) Дар ҳар коре андозаро нигоҳ
доштан шартӣ адаб бошад, ки
андоза нигоҳ доштан ба ҳама
хушоянд аст.</p> <p>B) Бо касе, ки дар вақти доро буда-
наш дӯст будӣ, дар нодориаш
низ дӯстии ўро аз хотир набарор.</p> <p>C) Одами дурӯя ва булҳавас наме-
тавонад бовафо ва содиқ бошад.</p> <p>D) Вақте ки бо касе аҳду паймон бас-
тӣ, бояд онро то охир нашиканӣ.</p> | <p>1) Ба ҳар кас рӯзи неъмат
аҳд бастӣ,
Фаромӯшаш макун
дар тангдастӣ.</p> <p>2) Адаб хоҳӣ, зи ҳад
берун манех пой,
Зи ҳар ҷониб, ки хоҳӣ,
дар миён ой.</p> <p>3) Набояд рӯзи аввал
аҳд бастан,
Пас аз бастан намебояд
шикастан.</p> <p>4) Гуле, к-он ҳар замон
бошад ба ҷое,
Намеоҷ аз ў бўи вафое.</p> <p>5) Ҳама корат ба қадри
хеш бояд,
Зи қадри худ на кам,
на беш бояд.</p> |
|---|---|

<p>A) Эй писар, дар сухан тааммул кун,
Бадӯ неки сухан тахайюл кун.</p> <p>B) Соҳиби илм ҳар кучо бошад,
Ҳама қораш ба муддао бошад.</p> <p>C) Бо бузурге, ки илм ёр шавад,
Дар бузургӣ яке ҳазор шавад.</p> <p>D) Ҳарфи неку агарчи дурр гӯйӣ,
Некӣ аз вай равад, чу пур гӯйӣ.</p>	1) Илму маърифат мақому мартабаи бузургонро меафзояд. 2) Ҳар кӣ бомаърифат аст, қорхояш таъби дил ва мувофиқи мақсад бошад. 3) Ҳар кӣ илму маърифат дорад, сухан бисёр нагӯяд. 4) Аввал андеша кун, пас аз он забон ба гуфтор биовар. 5) Сухани хуб чун гавҳар аст, вале чун ба тақрор гуфта шавад, хубӣ аз вай биравад.

A) Аммо ҳунар чашмаи зоянда аст ва давлати поянда. Агар ҳунарманд аз давлат биафтад, ғам набошад, ки ҳунар дар нафси худ давлат аст. Ҳунарманд ҳар ҷо, ки равад, қадр бинад ва дар садр нишинад ва беҳунар ҳар ҷо, ки равад, лутқа чинад ва састӣ бинад. B) Боре дар пойтахти императори рус будам... Шаббе аз хоб барҷастам, бинобар тараддуи мардум ба кӯча давидам. Ҳама рафиқон рафтаанд, сабаб пурсидам, гуфтанд: Маҳалле оташ гирифта, ба тамошо баромаданд. C) Лӯлие бо писари худ мочаро мекард, ки “ту ҳеч қоре намекуни ва умр дар батолат ба сар мебарӣ. Чанд бо ту гӯям, ки муаллақ задан биёмуз, саг аз чанбар ҷаҳонидан ва расанбозӣ таълим кун, то ки аз умри худ бархурдор шавӣ...” D) Сухан, ки бар мардум намоӣ, накутарин намоӣ, то мақбул бувад. Мардумон дараҷаи ту бишносанд, ки бузургону хирадмандонро ба сухан бидонанд, на суханро ба мардум, ки мардум ниҳон аст зери сухани ҳеш.	1) “Наводир-ул-вақоъ”-и Аҳмади Дониш 2) “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ 3) “Қобуснома”-и Унсурулмаолии Кайковус 4) “Зафарнома”-и Абуалӣ ибни Сино 5) “Рисолаи дилқушо”-и Убайди Зоконӣ

Муайян кунед, ки ин суҳанҳо аз кадом асаранд:

<p>A) Биё, то ҷаҳонро
ба бад наспарем,
Ба кӯшиш ҳама
дасти некӣ барем.</p> <p>B) Ҳар кӣ атвори
неку бад гирад,
Ҳама аз ҳамнишини
х(в)ад гирад.</p> <p>C) Пас забони маҳрамӣ
худ дигар аст,
Ҳамдӣ аз ҳамзабонӣ
бехтар аст.</p> <p>D) Илм чандон,
ки бештар хонӣ,
Чун амал дар
ту нест, нодонӣ.</p> | <p>1) “Беҳрӯзу Баҳром”-и
Камолитдини Биноӣ</p> <p>2) “Баҳористон”-и
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>3) “Шоҳнома”-и
Абулқосими Фирдавӣ</p> <p>4) “Ғулистон”-и
Саъдии Шерозӣ</p> <p>5) “Маснавии маънавӣ”-и
Ҷалолидини Балхӣ</p> |
|---|--|

Муайян кунед, ки ин суҳанҳо аз кадом асаранд:

<p>A) Хирад зиндаи ҷовидонӣ шинос,
Хирад мояи зиндагонӣ шинос.</p> <p>B) Ва зинҳор, эй писар, ки ранҷи дили
падару модар нахоҳӣ ва хор надорӣ...
Ҳаққи падару модар, агар аз рӯйи
дин нанигарӣ, аз рӯйи хирад ва
мардумӣ бингар...</p> <p>C) Эй писар, кам гӯй бо мардум дурушт
В-ар бигӯй, бар ту гардонанд пушт.</p> <p>D) Бузургмеҳр забон бикӯшод ва гуфт:
- Аз устои худ пурсидам: “Эй ус-
тод, аз Худои аза ва ҷалла ҷӣ хоҳам,
ки ҳамаи некуиҳо хоста бошам”?
Гуфт:
- Се чиз: тандурустӣ, амонӣ
ва тавонгарӣ.</p> | <p>1) “Зафарнома”-и
Абуалӣ ибни Сино</p> <p>2) “Панднома”-и
Аттори Нишопурӣ</p> <p>3) “Ғанҷнома”-и
Абдуллоҳи Ансорӣ</p> <p>4) “Шоҳнома”-и
Абулқосими Фирдавӣ</p> <p>5) “Қобуснома”-и
Унсуралмаолии Кайковус</p> |
|---|--|

<p>A) Аммо ту, эй писар, сухан рост гӯй
ва дурӯғгӯй мабош ва хештан ба
рост гуфтан маъруф кун... Ва ҳар
чӣ гӯӣ, рост гӯӣ...</p>	<p>1) “Беҳрӯзу Баҳром”-и
Камалиддини Биноӣ</p>
<p>B) Ҳар кӣ шуд ҳамнишини
шуъла чу дуд,
Шуъла дар вай гирифта бинӣ зуд.</p>	<p>2) “Хайр ва Шар”-и
Низомии Ганҷавӣ</p>
<p>C) Якеро гуфтанд:
- Олими беамал ба чӣ монад?
Гуфт:
- Ба занбӯри беасал.</p>	<p>3) “Тулистон”-и
Саъдии Шерозӣ</p>
<p>D) Дар дӯстӣ мулоҳизаи маргу
зист нест,
Душман беҳ аз касе, ки намирад
<div style="text-align: right;">барои дӯст.</div></p>	<p>4) “Қобуснома”-и
Унсуролмаолии
Кайковус</p>
	<p>5) “Ғазалиёт”-и
Бадриддини Ҳилолӣ</p>

- A)** Ҳучуми арабҳо, разми Виркан ва Ёдхишетақ, ғоратгариҳои Молиқ Ибн-ур-Райб
- B)** Ҳодисаю воқеаҳои давраи бачагии адиб, зиндагӣ ва таҳсил дар Бухоро, ошноӣ бо одамони бузурги замон
- C)** Муносибату муошират ва андешаю одатҳои хубу аҷиби одамҳои калонсол – Зиёмақ ва Аҳрорамақ
- D)** Мазаммати танбалӣ, фиребгарӣ, ошнобозӣ ва дузанагӣ
- 1)** “Амир Исмоил”-и Сафармуҳаммад Айюбӣ
- 2)** “Одамони кӯҳна”-и Фазлиддин Муҳаммадиев
- 3)** “Иншо дар мавзӯи озод”-и Ҷумъа Одина
- 4)** “Ёддоштҳо”-и Садриддин Айнӣ
- 5)** “Ривояти суғдӣ”-и Сотим Улуғзода

А) Лукмони Ҳакимро гуфтанд:

-Адаб аз кӣ омӯхтӣ?

Гуфт:

-Аз беадабон: ҳар чӣ аз онҳо дар назарам нописанд омад, аз он парҳез кардам.

В) Бузургмехрро пурсиданд, ки сабаб чӣ буд, ки подшоҳии Оли Сосон вайрон гашт ва ту тадбиргари ӯ будӣ ва имрӯз ба ройю тадбир ва хираду дониш туро дар ҷаҳон назире нест.

Гуфт: “Сабаб ду чиз буд: яке, он ки Оли Сосон корҳои бузург ба кордонони хурд ва нодон гумошта буданд ва дигар, аҳли донишу хирадро харидорӣ накарданд ва кор ба нодону кӯдакон гузоштанд...”

С) Кале аз ҳаммом берун омад, кулоҳаш дуздида буданд. Бо ҳаммомӣ мочаро мекард. Ҳаммомӣ гуфт:

- Ту ин ҷо омадӣ, кулоҳ надоштӣ.

Гуфт:

-Эй мусулмон, ин сар аз он сарҳост, ки бекулоҳ ба роҳ тавон бурд?

Д) Аммо ту, эй писар, суҳан рост гӯй ва дурӯғтӯй мабош ва хештан ба рост гуфтан маъруф кун то агар ба зарурат дурӯғе аз ту бишнаванд, бипазиранд. Ва ҳарчӣ гӯӣ, рост гӯӣ. Валекин рости ба дурӯғ монанда мағӯӣ, ки дурӯғи ба рост монанда беҳ, ки рости ба дурӯғ монанда, ки он дурӯғ мақбул бувад ва он рост номақбул.

1) “Рисолаи дилкушо”-и
Убайди Зоконӣ

2) “Қобуснома”-и
Унсурулмаолии
Кайковус

3) “Тулистон”-и
Саъдии Шерозӣ

4) “Сиёсатнома”-и
Низомулмулки Тӯсӣ

5) “Дастур-ул-мулук”-и
Самандархоҷаи Тирмизӣ

Муайян кунед, ки ин суҳанҳо аз кадом асаранд:

<p>A) Ҳар кӣ илм хонду амал накард, бадон монад, ки гов ронду тухм наафшонд.</p> <p>B) Гуфтам:
- Чӣ кунам, ки бар табиб ҳоҷат набошад?
Гуфт:
- Кам хӯрдан, кам хобидан ва кам гуфтан.</p> <p>C) Ҳама сар ба сар дасти некӣ баред, Ҷаҳони ҷаҳонро ба бад маспаред.</p> <p>D) Машварат идроку хушёрӣ диҳад, Ақлҳо мар ақлро ёрӣ диҳад.</p>	1) “Баҳористон”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ 2) “Гулистон”-и Саъдии Шерозӣ 3) “Маснавии маънавӣ”-и Ҷалолиддини Балхӣ 4) “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавӣ 5) “Зафарнома”-и Абуалӣ ибни Сино

Муайян кунед, ки ин суҳанҳо аз кадом асаранд:

<p>A) Се кор аз се гурӯҳ зишт ояд: тундӣ аз подшоҳон, хирс бар мол аз доноён ва бухл аз тавонгарон.</p> <p>B) Гуфтам:
- Некуӣ беҳтар ё аз бадӣ дур будан?
Гуфт:
- Аз бадӣ дур будан сари ҳамаи некуиҳост.</p> <p>C) Баъди навмедӣ басте умедҳост, Аз паси зулмат басте хуршедҳост.</p> <p>D) Меҳоҳам аз вухуш
замоне суҳан кунам,
Дафъи малол то шавад
аз табъи мардумон.</p>	1) “Зафарнома”-и Абуалӣ ибни Сино 2) “Баҳористон”-и Абдурраҳмони Ҷомӣ 3) “Баҳориёт”-и Саййиди Насафӣ 4) “Панднома”-и Аттори Нишопурӣ 5) “Маснавии маънавӣ”-и Ҷалолиддини Балхӣ

Муайян кунед, ки ин суҳанҳо аз кадом асаранд:

<p>A) Эй писар, бояд ки мардум суҳандону суҳангӯй бувад ва аз бадон суҳаннигоҳ дорад... Суҳан, ки бар мардумон намоӣ, накутарин намоӣ ...</p> <p>B) Гуфтам:
- Чӣ чиз аст, ки донишро биафзояд?
Гуфт:
- Ростӣ.</p> <p>C) Лукмони Ҳакимро гуфтаанд:
- Адаб аз кӣ омӯхтӣ?
Гуфт:
- Аз беадабон: ҳар чӣ аз онҳо дар назарам нописанд омад, аз он парҳез кардам.</p> <p>D) Дар ҷавонӣ дор пиронро азиз,
То азизи дигарон бошӣ ту низ!</p>	1) “Ғулистон”-и Саъдии Шерозӣ 2) “Панднома”-и Аттори Нишопурӣ 3) “Беҳрӯзи Баҳром”-и Камолиддини Биноӣ 4) “Зафарнома”-и Абуалӣ ибни Сино 5) “Қобуснома”-и Унсурулмаолии Кайковус

Байтҳои додашуда аз кадом достони Мирзо Турсунзодаанд?

<p>A) Духтари ҳиндӣ адолатхоҳ шуд,
Аз баду неки ҷаҳон огоҳ шуд.
Ҷустуҷӯ мекард он инсофро,
Осмони софи кӯҳи Қофро.</p> <p>B) Ҳеч шунидӣ гапӣ садсоларо,
Қиссаи деринаи Банголро?...
Нақл намоянд, ки аз Ғарби тор,
Кард сафар банди кибру виқор.</p> <p>C) Шабе, ки то саҳар бедор будам,
Мушавваш, тангдил, ночор будам.
Нахуфтам, доштам уммедворӣ,
Диламро мефишорид интизорӣ.</p> <p>D) Кӯдаке мегашт бо қуттии худ,
Дар хиёбони лаби баҳри кабуд.
Метавонистӣ, ки дар ҷашмони ӯ
Пай барӣ аз мақсади пинҳони ӯ.</p>	1) “Ҳасани аробакаш” 2) “Меҳмони мағрибӣ” 3) “Сайёҳи Ҳинд” 4) “Ҷароғи абадӣ” 5) “Духтари муқаддас”

Симоҳои қиссаи “Одамони кухна”-и Фазлиддин Муҳаммадиевро муайян намоед:

A) Зиёбобо	1) Аслаш аз Исфара аст. Чиддӣ аст ва дар назари аввал шахси мутакаббир ва ҳавобаланд менамояд, аммо дар асл бисёр ҳалим ва меҳрубон аст.
B) Ойшахон	2) Солхӯрда аст, аммо корҳои хона дар ихтиёри ӯст. Дар вучудаш гӯё хуни ҷавонӣ ҷӯш мезанад ва бисёр чолок аст.
C) Иқболхола	3) Ҳалиму меҳрубон аст, ба касе “не” гуфта наме-тавонад. Аризаи мӯйсафедро барои манъи сохтмони дукони арақфурӯшӣ навишта медиҳад.
D) Аҳрорамак	4) Завҷаи меҳрубон аст, доимо шавҳарашро бо номҳои “хӯҷаин”, “соҳиб”, “муаллим” хитоб мекунад.
5) Аслаш аз ўзбекҳои фарғона буда, ҳоло танҳост. Як писар дорад, ки соле ҳашт моҳ дар кӯҳу дараҳо гашта, кони маъдан мековад, геолог аст.

Муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом симои повести “Ривояти суғдӣ”-и Сотим Улугзода меравад:

A) Дар ҷашни Наврӯз дар гӯшти пирӯз мешавад, вале рақибашро, ки аз рӯйи одат бояд кушта мешуд, ба тоҷире ба ивази ҷаҳорсад дирам мефурӯшад. Пулҳоро ба падари паҳлавони акнун ғуломгардида бармегардонад.	1) Ёдхишетақ
B) Паҳлавон аст ва меҳонад дар ҷашни Наврӯз кувва озмуда, паҳлавони Суғд шавад. Барои гирифтани либос ва асбоби ҷангӣ шутурашро мефурӯшад, аммо ба муродаш намера-сад. Дар набард шикаст меҳӯрад.	2) Нуфарн
C) Ўро паланги биёбонӣ мегуфтанд. Ба кор-вони тоҷирон ҳучум меорад, вале паҳла-вони суғдӣ дар набарди тан ба тан ўро ши-каст медиҳад ва корвон аз дасти роҳзанҳо наҷот меёбад.	3) Виркан
D) Пас аз наҷоти корвонаш аз дасти роҳзанҳо аз хурсандӣ ваъдаи озодии паҳлавонро ме-диҳад, аммо баъд аз баргаштан ба ватан ваъ-даашро фаромӯш мекунад. Падари паҳлавон заминашро фурӯхта, пулашро ба ӯ медиҳад ва писарашро наҷот медиҳад.	4) Реваҳишён
	5) Молик ибни Райб

Аз маънои байт муайян кунед, ки аз кадом шеър гирифта шудааст?

<p>A) Нарафти берун аз як деҳ,
надиди рӯи оламро,
Ба гирди хеш гӯё чарх
гашти, зиндагӣ карди.</p> <p>B) Ба дида нақши рӯи ту,
ба гӯш гуфтугӯи ту,
Ҳанӯз аз димоғи ман
нарафтааст бӯи ту.</p> <p>C) Дар кишвари оташзада,
дар хонаи вайрон,
Кас нест занад бӯса
ба рухсори یتимон.</p> <p>D) Дар Белорус будам,
васфи туро шунидам,
Маҳсули ранҷи дастат
дар ҳар кучо бидидам.</p> | <p>1) “Халқи бузургворам”-и
Боқӣ Раҳимзода</p> <p>2) “Ба модарам”-и
Лоик Шерали</p> <p>3) “Ватан”-и
Абулқосим Лоҳутӣ</p> <p>4) “Наврӯзи оворагон”-и
Халидуллоҳ Халилӣ</p> <p>5) “Мавҷи бародарӣ”-и
Муъмин Қаноат</p> |
|---|---|

Муайян кунед, ки байтҳо аз кадом шеъри Мухиддин Аминзода гирифта шудаанд:

<p>A) Хотири худро ба боғи илму фан
Хурраму масрур мебояд намуд.
Як тараф тарғибу ташвиқотро
В-аз дигар сӯ зӯр мебояд намуд.</p> <p>B) Манам доноро карда андар бағал
Пайи туъмаи мардуми камбағал.
Ҳама халқро зиндагӣ бо ман аст,
Ду чашми халоиқ суи хирман аст.</p> <p>C) Гар зи хатту савод беҳабарӣ,
Доимо зери панҷаи зарарӣ.
Рав ба мактаб, хату савод омӯз,
Ин туро нафъи ҷовидон бошад.</p> <p>D) Ба бахти хеш худ ҳастӣ сабабгор,
Ба бадбахти худат ҳастӣ гунаҳкор.
Набояд кард он коре, ки бад кард,
Бадӣ номи касон бад то абад кард.</p>	1) “Ба фарзандам” 2) “Бесаводӣ балои ҷон бошад” 3) “Мо ҷанг намехоҳем” 4) “Хӯша ва деҳқон” 5) “Таълими умумии маҷбурӣ”

Маънои байтҳои зеринро аз шеъри “Ба фарзандам”-и Мухиддин Аминзода муайян кунед:

<p>A) Бадӣ гар дар рухат доғе нишонад,
Натанҳо ман, ҳама лаънат бихонад.</p> <p>B) Ба бахти хеш худ ҳастӣ сабабгор,
Ба бадбахтӣ худат ҳастӣ гунаҳгор.</p> <p>C) Набояд кард он коре, ки бад кард,
Бадӣ номи касон бад то абад кард.</p> <p>D) Раҳи бадро ҳамеша чоҳ дар пеш,
Дар охир рафта меафтӣ, биандеш.</p> | <p>1) Шахси бадкирдор дар
ҷомеа мавқеи сазовор
надорад.</p> <p>2) Ҳар некиву бадие, ки ба
сари инсон меояд, аз
худааш вобаста аст.</p> <p>3) Ба инсони бадрафтору
бадкирдор ҳама лаънат
меҳонанд.</p> <p>4) Аз шахси бадрафтору бад-
кирдор ҳамеша ба бадӣ ёд
мекунанд.</p> <p>5) Ҳар кӣ ба дигарон бадӣ
мекунад, оқибат ба бадӣ
гирифтор хоҳад шуд.</p> |
|--|---|

Маънои байтҳои Мухиддин Аминзодаро муайян кунед:

<p>A) Аз ҷароғи илму
нури маърифат,
Хонаро пурнур
мебояд намуд.</p> <p>B) Аз паи илму
маърифат кӯшед,
Пешрафти шумо
бар он бошад.</p> <p>C) Гар зи ҳатту савод
беҳабарӣ,
Доимо зери панҷаи зарарӣ.</p> <p>D) Кори ҳаққонӣ ба
ҳар ҷо ғолиб аст,
Поквичдон халқи
дунё ғолиб аст.</p> | <p>1) Илму дониш инсонро осудахотир
ва рӯҳашро болида мегардонад.</p> <p>2) Садоқату поквичдонӣ дар ҳама
кор инсонро ба пирӯзӣ мерасонад.</p> <p>3) Инсон бояд ҳамеша дар пайи
илму маърифат бошад ва аз нури
он вучудахро мунаввар намояд.</p> <p>4) Шахси камсаводу беилм дар
зиндагӣ доим дар ранҷ аст.</p> <p>5) Пирӯзӣ ва муваффақияти ҳар як
миллат аз илму маърифат вобаста
аст, пас бояд дар пайи омӯзиши
илму маърифат буд.</p> |
|--|---|

Маънои байтхоро аз шеъри “Муаллим”-и Боқӣ Раҳимзода муайян кунед:

<p>A) То сарбаланд бошам,
 бисёр сар хамидӣ,
Бори гарони меҳнат
 бар дӯши худ кашидӣ.</p> <p>B) Дар гиру дори ҳастӣ,
 гуфтӣ, ки боҳунар шав,
Бар авҷ сар кашидӣ,
 аз қаър боҳабар шав.</p> <p>C) Омӯхта бароям
 дунёи гуфтугӯро,
Во карда пеши чашмам
 дунёи орзуро.</p> <p>D) Омӯзгор он гаҳ
 мамнуну бахтиёр аст,
Шогирди бовафояш
 бар халқ ифтихор аст.</p> | <p>1) Муаллим касест, ки ба шогирд
суханро меомӯзад ва ўро ба ола-
ми орзуҳояш роҳнамоӣ мекунад.</p> <p>2) Барои ба камол расидан ва бо-
маърифат шудани шогирдон
муаллим ранҷи зиёд мекашад.</p> <p>3) Тақдири миллат ба муаллим
вобастагӣ дорад ва аз ин ҷиҳат
ӯ шахси соҳибэътибор аст.</p> <p>4) Муаллим замоне худро хуш-
бахт меҳисобад, ки шогирдаш
ба халқу миллат хизмати
содикона намояд.</p> <p>5) Муаллим ба шогирдон дар бар-
обари ҳунар омӯхтан дар авҷи
шуҳрату камол тарк накардани
инсониятро талқин менамояд.</p> |
|---|---|

Масъалаҳои додашуда дар кадом асар инъикос ёфтаанд?

<p>A) орзуи модар, ки тифли нозанинаш
калон ва бофазлу доно шавад</p> <p>B) ишқи ёр, ифтихор аз ватану мил-
лат, дар ёди миллат зинда будани
номи Лоик</p> <p>C) иззату эҳтиром, донишҷу қадри
ёрони ҷонӣ</p> <p>D) муқоисаи баҳори зебову мағрур
бо духтарони хоксору ҳунарман-
ди тоҷик, ки дасти эъҷозӣ онҳо
Тоҷикистонро мафтункунанда
сохтааст</p> | <p>1) “Рубоиёт”-и Гулназар</p> <p>2) “Муҳаббати модар”-и
Эраҷ Мирзо</p> <p>3) “Тоҷу давлат”-и
Ғаффор Мирзо</p> <p>4) “Дар сари гаҳвора”-и
Ғаффор Мирзо</p> <p>5) “Дӯст”-и Ғаффор Мирзо</p> |
|---|---|

Муайян намоед, ки суханҳои зерин мазмун ва мундариҷаи кадом шеъранд:

A) Кӯшиш инсонро ба мақсад мерасонад, пойдорӣ дар қорҳо душворихоро осон мегардонад.	1) “Иди Наврӯз”-и Эраҷ Мирзо
B) Варзандагӣ мояи зиндагӣ ва асоси тандурустист, аммо фарҷоми сустӣ сарафгандагист. Пас, кӯшандаву чӯянда бояд буд.	2) “Сахт ва мушқил”-и Абдулҳақи Бетоб
C) Дар кунҷи зиндон будану ба сахтиҳо зиндагӣ қардан, ба мӯ кӯҳи гаронеро кашидану ба мижгон санги хороро буридан аз зиндагӣ дар асорати бегонагон осонтар аст.	3) “Неъматӣ истиқлол”-и Абдулҳақи Бетоб
D) Миллате, ки озодӣ надорад, хушҳол нест ва ба монанди мурғест, ки бол надорад.	4) “Варзиш”-и Маликушшуаро Баҳор
	5) “Чашма ва санг”-и Маликушшуаро Баҳор

Муайян кунед, ки ин суханҳо ба кадом мисраъҳои “Суруди миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон” мувофиқанд?

A) Муаллиф аз гузаштагон мерос мондани ватанро зикр намуда, барои ояндагон боқӣ гузоштани кишвари ободу озодро таъкид менамояд.	1) Зи дурии замонаҳо
расидаем,
Ба зери парчами ту саф
кашидаем, кашидаем...
B) Муаллиф ватанро ҳамчун модар медонад ва осудагии хонаводаашро ба осудаю бардавом мондани ватан вобаста медонад.	2) Диёри арҷманди мо,
Ба бахти мо сари азизи
ту баланд бод!
Саодати ту, давлати ту
бегазанд бод!...
C) Муаллиф аз таърихи қадима доштани миллаташ ифтихор намуда, омода будани мардумро барои хидмат ба ватан баён намудааст.	3) Барои ному нанги мо
Ту аз умеди рафтагони
мо нишонаӣ,
Ту баҳри ворисон
чаҳони ҷовидонаӣ...
D) Муаллиф сарбаланд будани кишварашро бахти худ медонад ва барои диёраш орзуи сарбаландию саодат ва дур будан аз офатҳоро қардааст.	4) Ту модари ягонаӣ,
Бақои ту бувад бақои
хонадони мо,
Мароми ту бувад мароми
ҷисму ҷони мо!...
	5) Зи ту саодати абад
насиби мост,
Ту ҳастиву ҳама чаҳон
ҳабиби мост, ҳабиби мост!...

Дар кадом шеър ба масъалаҳои зерин тавачҷух шудааст?

A) дониستاني қадри модар, ки дар дунё ҳеҷ кас бештар аз ӯ барои фарзанд заҳмат намекашад	1) “Муаллим”-и Боқӣ Раҳимзода
B) эҳтиром ба омӯзгор, ки мисли падар бузург ва роҳбари олами маонист ва ҳам тақдири насли миллат бар зиммаи ӯ бор аст	2) “Муҳаббати модар”-и Эраҷ Мирзо
C) иззату эҳтиром, наку дониستاني қадри омӯзгор, ки ҳар чӣ медонист ба шогирдаш омӯхт	3) “Иди Наврӯз”-и Эраҷ Мирзо
D) муқоисаи писари хуб ва бад: писари хуб дар ҳар ҷашн ба хидмати модар ва дастбӯси падар ояд, вале писари бад не	4) “Қадри устод”-и Эраҷ Мирзо
	5) “Дар сари гаҳвора”-и Ғаффор Мирзо

Масъалаҳои додашуда дар кадом асар баррасӣ шудаанд?

A) Ҳучуми арабҳо, разми Виркан ва Ёдхишетақ, ғоратгариҳои Молик Ибн-ур-Райб	1) “Амир Исмоил”-и Сафармуҳаммад Айюбӣ
B) Ҳодисаю воқеаҳои давраи бачагии адиб, зиндагӣ ва таҳсил дар Бухоро, ошноӣ бо одамони бузурги замон	2) “Одамони кӯҳна”-и Фазлиддин Муҳаммадиев
C) Муносибату муошират ва андешаю одатҳои хубу аҷибӣ одамҳои калонсол – Зиёмақ ва Аҳрорамақ	3) “Иншо дар мавзӯи озод”-и Ҷумъа Одина
D) Мазаммати танбалӣ, фиребгарӣ, ошнобозӣ ва дузанагӣ	4) “Ёддоштҳо”-и Садриддин Айний
	5) “Ривояти суғдӣ”-и Сотим Улуғзода

91 Масъалаҳои додашуда дар кадом асар баррасӣ шудаанд?

A) Ҳучуми чингизийн ба Ҳучанд, мудофияи шаҳр ва қорнамоиҳои мардум бо роҳбарии ҳокими Ҳучанд	1) “Панҷи ноором”-и Мирсаид Миршакар
B) Ҳодисаи воқеаҳои давраи бачагии адиб – вафоти падару модар дар вабони умумӣ	2) “Қаҳрамони халқи тоҷик – Темурмалик”-и Садриддин Айни
C) Мардонагӣи ҷоннисории сарбозони содиқи Ватан Сафар Одинаев, Мамарачаб ва дигарон	3) “Вафо”-и Фотех Ниёзӣ
D) Хислати рафтор, муносибатҳои дӯстонаи ҷӯраҳои ҳамсолу ҳамсинф Алиҷону Азиз	4) “Ду моҳи пурмағал”-и Абдумалик Баҳорӣ
	5) “Ёддоштҳо”-и Садриддин Айни

92 Ин суҳанҳо ба қалами кадом шоир мансубанд?

A) Олам ҳама ҷо азиз, лекин бар ман
Модар яктост, Тоҷикистон яктост!	1) Абулқосим Лоҳутӣ
B) Вале ман дар ҳама ҷо,
дар ҳама кунҷу қанори даҳр
Ҳамеша бо Ватан будам,
ҳамеша бо Ватан масрур.	2) Бозор Собир
C) Тоҷикистон, сари ҳар санги ту
бар ман Ватан аст,
Бари ҳар буттаи хори ту бароям
чаман аст.	3) Мирзо Турсунзода
D) Танида ёди ту дар тору пудам,
Меҳан, эй Меҳан!
Бувад лабрез аз ишқат вучудам,
Меҳан, эй Меҳан!	4) Лоик Шералӣ
	5) Гулрухсор

A) Агарчанде дилам доғи Бухорост,
Душанбе ҳам Бухоро шуд, муборак!	1) Низом Қосим
B) Мазори Мири Сомон дар Бухорост,
Мақоми Оли Сомонӣ, Душанбе.	2) Шаҳрия
C) Тахти Сомон дар Бухоро
гар фурӯ афтода буд,
Ҳайкалаш андар Душанбе
шаҳриёри ваҳдат аст.	3) Боқӣ Раҳимзода
D) Аҷаб шаҳри дилорой, Душанбе,
Хаёлам зеби дунёӣ, Душанбе.	4) Гулназар
	5) Меҳринисо

A) Ватан, дар ҳар кучо омад,
ба сар фораи ҳавои ту,
Ман аз он сӯйи укёнус
бишнидам садои ту.	1) Бозор Собир
B) Дар пайкари гарми ту
Душанбе ҷон аст,
Ҳоки туву ҷисми ман,
Ватан, яксон аст.
Эй Меҳани ман, Меҳани ман,
Меҳани ман,
Ҳар узви замини туст
узви тани ман.	2) Абулқосим Лоҳутӣ
C) Аз ту ман сарват намехоҳам,
Ватан ҳастӣ, бас аст.
Бо ҳасу ҳорат баробар
зиндагӣ кардан бас аст.	3) Мирзо Турсунзода
D) Эй умеди дили рамидаи ман,
Қуввати дасту нури дидаи ман.
Ватани кору хонаи ишқам,
Таъби шеърӯ таронаи ишқам!	4) Боқӣ Раҳимзода
	5) Камол Насрулло

- A)** Бародар бар бародар гар зафар кард,
Ба олам хешро шармандатар кард.
Аё волиъ, мадеҳ бар Наср озор,
Каси доно набошад тундқирдор!
- B)** Лек не Махмуд инъомаш бидод,
Не замини ҳамдеҳонаш об хӯрд.
Шоир андар орзуи чӯйи об
Ҳамчу оби чӯй печу тоб хӯрд.
- C)** Ватани кору хонаи ишқам,
Табъи шеъру таронаи ишқам!
Ваҳ, чӣ рахшонӣ, эй шарораи сурх,
Чон фидои ту, эй ситораи сурх!
- D)** Моро Ватану модару
 чонона азиз аст,
Меҳри дилу ободии
 ҳар хона азиз аст.
Осудагию кори далерона азиз аст,
Ҳар як қадами худ
 ба ҳамин азм гузорем.
- 1)** “Ба Тоҷикистон”-и
Абулқосим Лоҳутӣ
- 2)** “Мо толиби сулҳем”-и
Аминҷон Шукӯҳӣ
- 3)** “Мо ҷанг намехоҳем”-и
Муҳиддин Аминзода
- 4)** “Корези Фирдавсӣ”-и
Лоик Шералӣ
- 5)** “Амир Исмоил”-и
Сафармуҳаммад Айюбӣ

- A)** Фасли баҳор дидам пур аз ғубор рӯят,
Бо қомати ҳамида дар киштзор рӯят.
- B)** Ба хандаҳои ғамбарор
чу мавҷҳои беқарор,
Нигоҳи туст ошкор, ҳаёти туст пойдор.
- C)** Гулгункафанонро чӣ баҳору чӣ зимистон,
Хунинчигаронро чӣ биёбон, чӣ гулистон.
- D)** Каманди бандагӣ дар
гардани бечорагон маҳкам,
Зи банди сабҳа шуд
ё риштаи зуннор, ё ҳар ду?
- 1)** “Ватан”-и
Абулқосим Лоҳутӣ
- 2)** “Ба модарам”-и
Лоик Шералӣ
- 3)** “Халқи бузургворам”-и
Боқӣ Раҳимзода
- 4)** “Мавҷи бародарӣ”-и
Муъмин Қаноат
- 5)** “Наврӯзи оворагон”-и
Халилulloҳи Халилӣ

Муайян кунед, ки сухан дар бораи кадом шеъри Лоик Шералӣ меравад:

A) Аввалин шеъри ӯст ва соли 1959 дар маҷаллаи “Садои Шарқ” чоп шудааст.	1) “Корези Фирдавсӣ”
B) Дар ин шеър дар симои модари худаш симои тамоми модарони кӯҳистонии тоҷикро бо маҳорати баланд тасвир кардааст.	2) “Забонгумкарда”
C) Дар ин шеър сухан дар бораи аҳаммияти забони модарӣ ва фаромӯш накардани он меравад.	3) “Дасти дуои модар”
D) Ин шеър дар бораи заҳматҳои Абулқосими Фирдавсӣ дар навиштани “Шоҳнома” ва ҷовидонӣ шудани номи ӯст.	4) “Ба модарам”
	5) “Ном”

Дар кадом шеър ба масъалаҳои зерин тавачҷуҳ шудааст?

A) Нерӯи бузурги меҳри модар, ки ҳатто нуру гармии Офтоб ба он баробар шуда наметавонад.	1) “Ай зан”-и Маликушуаро Баҳор
B) Бадтарини корҳо дар ҷаҳон фаромӯш кардани забони модарист.	2) “Қадри модар”-и Эраҷ Мирзо
C) Дар парваридани фарзанд ҳеҷ касе дар ҷаҳон бештар аз модар ранҷу заҳмат намекашад.	3) “Дар сари гаҳвора”-и Ғаффор Мирзо
D) Ширинию зебоии фарзанд барои модар ва орзуи модар, ки фарзандаш калон ва бофазлу доно шавад.	4) “Забонгумкарда”-и Лоик Шералӣ
	5) “Ҳурмати мӯи сафедаш”-и Аминҷон Шукӯҳӣ

Муаллифи байтхоро муайян намоед:

<p>A) Орзуе дошт Фирдавсӣ ба дил,
Ранчи чандинсола гар судаш диҳад,
Баҳри подоши суханҳои баланд
Силае гар шоҳ Маҳмудаш диҳад...</p> <p>B) Биёед, эй рафиқон, дарс хонем,
Ба бекорию нодонӣ намонем.
Ба олам ҳар касе бекор гардад,
Ба чашми аҳли олам хор гардад.</p> <p>C) Писар, рав қадри модар дон, ки доим
Кашад ранчи писар, бечора модар.
Бирав, беш аз падар хоҳаш, ки хоҳад
Туро беш аз падар, бечора модар...</p> <p>D) Шаҳри ман, кишвари ман, дилбари ман,
Наравад ишқи ту дур аз сари ман.
Ман зи айёми ҷавонӣ ба барат
Ёфтам нашъунамо чун писарат...</p>	1) Садриддин Айний 2) Лоик Шералӣ 3) Аминҷон Шукӯҳӣ 4) Муҳиддин Аминзода 5) Эраҷ Мирзо

Шарҳи дурусти байтҳои Ҳабиб Юсуфиро интихоб кунед:

<p>A) Ватан, чу нағмасарой аст
дил зи ишқи ту,
Туро ҳазинаи илҳомӣ
хештан гӯяд.</p> <p>B) Дар оғӯши ту ҳазорон
диёру шаҳр бувад,
Ба ҳар кучо-т равам,
дил диёри ман гӯяд.</p> <p>C) Ҳазору як сифататро
адо нахоҳад кард,
Ҳазор шоир, агар
асрҳо сухан гӯяд.</p> <p>D) Қалам ба даст бигирам,
ки шеър бинвисам,
Забони ман зи ҳама
пештар Ватан гӯяд.</p>	1) Ту ҳазору як сифат дорӣ ва агар ҳазорон шоир қарнҳо васфи туру кунанд ҳам, наметавонанд ба кул-лӣ сифатҳои туру баён кунанд. 2) Шоир кишварашро манбаи илҳомӣ худ медонад, зеро он боиси тарабнокӣ ва хушхонии мурғи дили шоир аст. 3) Шоир ошиқи ватанаш аст. Вақте мехоҳад даҳонашро барои сухан гуфтан боз кунад, аввалин калимае, ки бар забонаш қорӣ мешавад, калимаи “Ватан” аст. 4) Ватан паҳновар аст ва шаҳрҳову деҳаҳои зиёдеро фаро мегирад. Ба ин сабаб, ҳамаи гӯшаву канори он барои шоир мисли зодгоҳи худаш азизу дӯстдоштанӣ аст. 5) Барои ободию озодии ватан ҳамаи мардуми он ҳозир ҳастанд тамоми дороии худро фидо кунанд ва ҳатто тану ҷони худро дарег надоранд.

101

- инчи гавҳарҳо шавад,
қатра чун дарё шавад.
Халилуллоҳи Халилӣ
ор ба дилҳо машав,
сару бепо машав.
Халилуллоҳи Халилӣ
- 3) Ҳаргиз боиси озор
дигарон нашав!
- 4) Забони сурх сари с
ро бар бод медиҳа
- 5) Мурдан дар озодӣ
зиндагӣ дар ғулом
беҳтар аст.

102

- 1) Лоик Шералӣ
- 2) Аминҷон Шукӯҳӣ
- 3) Ҳабиб Юсуфӣ
- 4) Боқӣ Раҳимзода
- 5) Фазлиддин Мухаммадиев

-
- 103 Муаллифи асарҳоро муайян кунед:**
А) “Соҳилҳо”	1) Бозор Собир
В) “Иншо дар мавзуи озод”	2) Ҷумъа Одина
С) “Заволи Чамбули Мастон”	3) Сафармуҳаммад Айюбӣ
Д) “Кӯчабоғи ошиқон”	4) Аминҷон Шукӯҳӣ
	5) Лоиқ Шералӣ
-
- 104 Муаллифи асарҳоро муайян кунед:**
А) “Алии сонӣ”	1) Аминҷон Шукӯҳӣ
В) “Корези Фирдавсӣ”	2) Лоиқ Шералӣ
С) “Суруди чашмасор”	3) Ҷумъа Одина
Д) “Гузашти айём”	4) Сафармуҳаммад Айюбӣ
	5) Бозор Собир
-
- 105 Муаллифи асарҳоро муайян кунед:**
А) “Спитамен”	1) Лоиқ Шералӣ
В) “Тоҷикистон – исми ман”	2) Муъмин Қаноат
С) “Забонгумкарда”	3) Сафармуҳаммад Айюбӣ
Д) Операи “Бозгашт”	4) Бозор Собир
	5) Аминҷон Шукӯҳӣ
-
- 106 Муаллифи асарҳоро муайян кунед:**
А) “Мавҷҳои Днепр”	1) Сафармуҳаммад Айюбӣ
В) “Ёрони боҳиммат”	2) Фазлиддин Муҳаммадиев
С) “Одамони кӯҳна”	3) Ҷумъа Одина
Д) “Тӯй дар Хуррамдара”	4) Сотим Улуғзода
	5) Муъмин Қаноат
-
- 107 Муаллифи асарҳоро муайян кунед:**
А) “Тахвораи Сино”	1) Фазлиддин Муҳаммадиев
В) “Алломаи Адҳам”	2) Муъмин Қаноат
С) “Палатаи кунҷакӣ”	3) Сафармуҳаммад Айюбӣ
Д) “Амир Исмоил”	4) Ҷумъа Одина
	5) Сотим Улуғзода
-

108

- 1) Лоик Шералй

109

- ### 1) Гулназар Келдй

110 **Аз маънои байтҳо муайян кунед, ки аз кадом шеър гирифта шудаанд?**

A) Ҳар қатраи ҷабинаш
бо шеър баркашидам,
Оре, ба риштаи назм дурру
гуҳар кашидам.	1) “Ватан”-и
Абулқосим Лоҳутӣ
B) Замони кӯдакии ман ту
аз ҳама калон будӣ,
Миёни аҳли деҳи мо ҷавони
пахлавон будӣ.	2) “Ба модарам”-и
Лоик Шералӣ
C) Аз синаи ҳар санги ту хун
медамад имрӯз,
Аз хоки ту мастию чунун
медамад имрӯз.	3) “Мавҷи бародарӣ”-и
Муъмин Қаноат
D) Бинои зулму истибдоди
синфи муфтхӯр вайрон
Зи чаккуш мешавад,
ё доси ҷавҳардор, ё ҳар ду?	4) “Халқи бузургворам”-и
Боқӣ Раҳимзода
	5) “Наврӯзи оворагон”-и
Халилуллоҳ Халилӣ

111 **Муаллифи байтҳоро муайян намоед:**

A) Ҳама доди ватанхоҳӣ зананд, аммо намедонам,
Ватанхоҳӣ ба гуфтор аст, ё кирдор, ё ҳар ду?!	1) Лоик
Шералӣ
B) Мавҷро оё ба саҳро дидаӣ?
Шарфаи онро магар бишнидаӣ?	2) Ғаффор
Мирзо
C) 3-ин рӯ бузург ҳастӣ мисли падар, муаллим,
Дар олами маонӣ ҳам роҳбар, муаллим.	3) Абулқосим
Лоҳутӣ
D) Ба кунҷи сандалӣ биншаста шабҳо модари пирам,
Ту шояд ҷомаи домодӣ медӯзӣ ба сад ният.	4) Муъмин
Қаноат
	5) Боқӣ
Раҳимзода

112 **Муаллифи асарҳоро муайян кунед:**

A) “Сози Мунаввар”	1) Сафармуҳаммад Айюбӣ
B) “Суруши Сталинград”	2) Фазлиддин Муҳаммадиев
C) “Калтакдорони сурх”	3) Сотим Улуғзода
D) Драмаи “Дақиқӣ”	4) Муъмин Қаноат
	5) Ҷумъа Одина

1 Дар кадом жанри маъмули асарҳои халқӣ ҳислатҳои ношоистаи одамон беғаразона ва ё бо оҳанги ҳазл мазаммат карда мешавад?

- A) ҳикоя
- B) латифа
- C) афсона
- D) тарона

2 Кадом зарбулмасал ё мақол бар шарҳи сухани Айнулҳаёт меояд? Айнулҳаёт чун сухани доя бишунид, бихандиду гуфт: “Эй доя, рози ман бармало афтодааст (ошкор шудааст).”

- A) Аз дӯст ҳар чӣ мерасад, хуш аст.
- B) Он чӣ дар дег аст, дар кафлез меояд.
- C) Моргазида аз ресмони ало метарсад.
- D) Офтобро бо доман пӯшида намешавад.

3 Муайян намоед, ки сухан дар бораи кадом навъи шеър аст: “Ҳар байташ қофияи ҷудогона дорад ва ҳаҷман бузургтарин навъи шеър аст. Достонҳои ҳамосӣ, қаҳрамонӣ ва ишқӣ дар ҳамин навъ гуфта шудаанд.”

- A) мусаммат
- B) қасида
- C) маснавӣ
- D) қитъа

4 Дар байти зерин кадом санъати бадеӣ истифода шудааст?

*Падарам равзаи ризвон ба ду гандум бифурӯхт,
Нохалаф бошам, агар ман ба ҷаве нафрӯшам.* Ҳофизи Шерозӣ

- A) талмех
- B) киноя
- C) тавсиф
- D) ташбеҳ

5 «Дарахти Асуриг» чӣ гуна асар аст?

- A) лирикӣ
- B) мунозираӣ
- C) ҳамосӣ
- D) драмавӣ

6 Кадом адиби замони Ғазнавиён гуфтаст, ки “Ғазал Рӯдакивор неку бувад”?

- А) Унсурии Балхӣ
- В) Асчадии Марвазӣ
- С) Фаррухии Систонӣ
- Д) Манучехрии Домғонӣ

7 Мавзӯҳои *сирати подшоҳон, ахлоқи дарвешон, таъсири тарбият, ишқу муҳаббат, ҷавонмардиву қаноат, сухандонӣ ва одоби суҳбат* дар кадом асари Саъдии Шерозӣ баён гардидаанд?

- А) “Бадоеъ”
- В) “Хавотим”
- С) “Бӯстон”
- Д) “Гулистон”

8 Дар кадом асари Аттори Нишопурӣ масъалаи ҳафт водии ишқ ва ваҳдати вучуд шарҳ ёфтааст?

- А) “Тазкират-ул-авлиё”
- В) “Асрорнома”
- С) “Мантиқ-ут-тайр”
- Д) “Илоҳинома”

9 Адибе, ки дар эҷоди таркиббанду тарҷеъбандҳои содаю гӯшнавоз ва пурмазмун камназир аст:

- А) Ибни Ямин
- В) Камоли Хучандӣ
- С) Сайфи Фарғонӣ
- Д) Зиёуддини Нахшабӣ

10 Носири Хусрав дар байти зерин кадом адибро дар назар дорад?

*Ашъори зуҳду панд басте гуфтааст
Он тирачаи шоири равшанбин.*

- А) Унсурии Балхӣ
- В) Қатрони Табрезӣ
- С) Абумансури Дақиқӣ
- Д) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

11 Дар байти зерин аз марсияи Мавлоно Комӣ дар вафоти Абдурраҳмони Чомӣ ба кадом хислатҳо ва ё мақоми ӯ ишорат шудааст?

*Ҳаргиз озурда нашуд аз суҳанаи хотири кас,
Дар дил аз ӯй ба ҷуз ҳасрати дидор намонд.*

- A) хоксорӣ, фурӯтанӣ ва камгапӣ
- B) хирадмандӣ, зиркӣ ва суҳаншиносӣ
- C) инсондӯстӣ, меҳрубонӣ ва хушсуханӣ
- D) олими бузург, сарвари аҳли суҳан

12 Идомаи мантиқии мисраи зеринро аз ғазали Камоли Хучандӣ муайян кунед:

Навбаҳорон зи гулам бӯйи ту хуш меояд,
.....

- A) Бандаро ҳалқаи гесӯйи ту хуш меояд.
- B) Ҳамаро боғу маро рӯйи ту хуш меояд.
- C) Ки маро қомати дилҷӯйи ту хуш меояд.
- D) Пеши рӯйи ту хама мӯйи ту хуш меояд.

13 Кадом асари Мирзо Турсунзода доир ба рӯзгори сангини бачаи афғонистонӣ нақл мекунад?

- A) “Сайёҳи Ҳинд”
- B) “Чароғи абадӣ”
- C) “Роҳи нури Офтоб”
- D) “Ҳасани аробакаш”

14 Қаҳрамони марказии повести “Ривояти суғдӣ”-и Сотим Улуғзода кист?

- A) Нуфарн
- B) Виркан
- C) Ёдхишетақ
- D) Реваҳишён

15 Дар кадом байт аз “Хитоб ба авлоди Ватан” Халилulloҳи Халилӣ бачаи афғонистониро ба кӯшишу ғайрат ва заҳмат кашидан даъват намудааст?

- A) Кист ҷуз ту, ки кунад гиря ба вайронии ту,
Овах, афсӯс ба ин рӯзи парешонии ту.
- B) Ҳама бедор, ту дар хоби гаронӣ, то кай?
Ғофил аз сирри тараққии ҷаҳонӣ, то кай?
- C) Эй писар, чашми Ватан сӯи ту боз аст, ҳанӯз,
Қавмро ҷониби ту даст дароз аст, ҳанӯз.
- D) Вақти бозӣ набувад, фурсати кор аст, биё!
Эй писар, кор накардан ба ту ор аст, биё!

16 Маънии байҳои зерин аз “Дастур-ул-мулук”-и Самандархочаи Тирмизиро муайян кунед:

<p>A) Ақл аст, ки бунёди
шараф муҳкам аз ўст,
Афзунии ҳурмати банӣ
Одам аз ўст.</p> <p>B) Ройи равшан зи бузургони
кухансол талаб,
Обҳо соф дар айёми
хазон мегардад.</p> <p>C) Сухан, к-он аз сари
андеша н-ояд,
Навиштанрову гуфтанро
нашояд.</p> <p>D) Агар ба чашми хирад
дар сухан нигоҳ кунӣ,
Бизоатест, ки ҳам суду
ҳам зиён дорад.</p> | <p>1) Касе, ки сухан андешида
мегӯяд, дар роҳат зиндагӣ
хоҳад кард.</p> <p>2) Сухан чизест, ки ба гӯянда
ҳам фоида ва ҳам зарар
расонида метавонад.</p> <p>3) Сухане, ки беандеша гуфта
шудааст, арзиш надорад.</p> <p>4) Дар ҳама қорҳо бо шахсони
соҳибтаҷриба машварат бояд
кард.</p> <p>5) Шарафу бузургии инсон аз
ақлу идроки ӯ вобаста аст.</p> |
|--|---|

17 Муайян кунед, ки ин суханҳо аз кадом асаранд:

<p>A) Ҳар кӣ илм хонду амал накард, бад-он
монад, ки гов ронду тухм наафшонд.</p> <p>B) Гуфтам:
- Чӣ кунам, ки бар табиб ҳочат
набошад?
Гуфт:
- Кам хӯрдан, кам хобидан ва кам
гуфтан.</p> <p>C) Ҳама сар ба сар дасти некӣ баред,
Ҷаҳони ҷаҳонро ба бад маспаред.</p> <p>D) Машварат идроку хушёрӣ диҳад,
Ақлҳо мар ақлро ёрӣ диҳад.</p> | <p>1) “Баҳористон”-и
Абдуллаҳи Қомӣ</p> <p>2) “Шоҳнома”-и
Абулқосими Фирдавӣ</p> <p>3) “Маснавии маънавӣ”-и
Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>4) “Гулистон”-и
Саъдии Шерозӣ</p> <p>5) “Зафарнома”-и
Абуалӣ ибни Сино</p> |
|---|--|

18 Ин суҳанҳо ба қалами кадом шоир мансубанд?

A) Олам ҳама ҷо азиз, лекин бар ман
Модар яктост, Тоҷикистон яктост!	1) Абулқосим Лоҳутӣ
B) Вале ман дар ҳама ҷо,
дар ҳама кунҷу канори даҳр
Ҳамеша бо Ватан будам,
ҳамеша бо Ватан масрур.	2) Бозор Собир
C) Тоҷикистон, сари ҳар санги ту
бар ман Ватан аст,
Бари ҳар буттаи хори ту
бароям чаман аст.	3) Мирзо Турсунзода
D) Танида ёди ту дар тору пудам,
Меҳан, эй Меҳан!
Бувад лабрез аз ишқат вучудам,
Меҳан, эй Меҳан!	4) Лоик Шералӣ
	5) Гулрухсор

19 Муайян намоед, ки байтҳои додашуда аз кадом дostonҳои Мирзо Турсунзодаанд:

A) Шабе, ки то саҳар бедор будам,
Мушавваш, тангдил, ночор будам.
Нахуфтам, доштам уммедворӣ,
Диламро мефишорид интизорӣ.	1) “Меҳмони мағрибӣ”
B) Кӯдаке мегашт бо куттии худ,
Дар хиёбони лаби баҳри кабуд.
Метавонистӣ, ки дар чашмони ӯ
Пай барӣ аз мақсади пинҳони ӯ.	2) “Чароғи абадӣ”
C) Духтари ҳиндӣ адолатхоҳ шуд,
Аз баду неки ҷаҳон огоҳ шуд.
Ҷустуҷӯ мекард он инсофро,
Осмони софи кӯҳи Қофро.	3) “Ҳасани аробакаш”
D) Ҳеч шунидӣ гапи садсоларо,
Қиссаи деринаи Банголара?...
Нақл намоянд, ки аз Ғарби тор,
Кард сафар бандаи кибру виқор.	4) “Духтари муқаддас”
	5) “Сайёҳи Ҳинд”

A) Соли 1916 дар оилаи мударрис, дар гузари Боғи Майдони шаҳри Самарканд таваллуд ёфтааст. Ба ҳимояи Ленинград рафта, соли 1945 ҳалок шудааст. Бо ашъори ватандӯстонаш машҳур аст.

B) Соли 1910 дар Сорбоғи Рашт ба дунё омадааст. Аввалин маҷмуааш соли 1945 бо номи “Ба фронт” чоп шудааст. Яке аз шеърҳои машҳури ӯ “Республикаи ман” аст.

C) Соли 1928 дар оилаи саҳҳоф (чилд-соз) ба дунё омадааст. Донишкадаи адабии ба номи М. Горкийро хатм кардааст. Асарҳои “Одамони кӯҳна”, “Палатаи кунҷакӣ” ва ғайраро навиштааст.

D) Соли 1941 дар оилаи деҳқон ба дунё омадааст. Соли 1963 Донишгоҳи омӯзгории шаҳри Душанберо ба итмом расонидааст. Аввалин шеъраш “Ном” буда, бо шеъри “Ба модарам” ҳамчун шоир шинохта шудааст.

1) Лоик Шералӣ

2) Аминҷон Шукӯҳӣ

3) Ҳабиб Юсуфӣ

4) Боқӣ Раҳимзода

5) Фазлиддин Муҳаммадиев